Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 298

Ljubljana, petek 22. decembra 1933

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11 842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Poset grškega zunanjega ministra

Danes prispe v Zagreb grški zunanji minister Maksimos. Sestal se bo tam z našim zunanjim ministrom Jevtićem in bo, kakor je bilo objavljeno, sprejet tudi v avdijenci pri kralju. Zunanji minister prijateljske grške republike ne prihaja k nam v nikaki posebni misiji. Njegov obisk ima v glavnem informativno nalogo; predstavnik Grčije se želi avtentično poučiti o poteku razgovorov med našimi in bolgarskimi državniki ob beograjskem posetu kralja Borisa, obenem pa tudi o stališču naše države do momentano najbolj perečih zadev mednarodne politike.

Kljub svojemu informativnemu značaju pa je tudi Maksimosov prihod važen dogodek v združenih nazorih za osamosvojitev in varno bodočnost Balkana.

Pred vsem vidimo v njem nov dokaz za naraščajočo solidarnost vseh balkanskih držav in za čvrsto voljo, nadaljevati z delom za medsebojno zbližanje; za balkanski sporazum. To delo je v zadnjih mesecih potekajočega leta, v glavnem po zaslugi našega kralja, stopilo v novo, plodnejšo etapo. Z odstranitvijo prvih ovir je že v tem kratkem času rodilo sadove, kakršnih se niti največji optimisti niso nadejali. Vidno je zraslo medsebojno zaupanje, zraslo obenem prepričanje, da so balkaske države nujno navezane druga na drugo. Cilj splošnega balkanskega sporazuma danes ni več utopija, marveč lahko postane dejstvo že v doglednem času.

Grčiji je še posebej treba priznati dobro voljo in aktivnost v akciji za konsolidacijo Balkana. Večji od razdora med katerimakoli drugima balkanskima državama je bil razdor med Grčijo in Turčijo. Obe državi pa sta si za glavno načelo svoje zunanje politike zapisali ohranitev miru. Ker je njuna miroljubna politika iskrena, sta znali v razmeroma kratkem času premostiti prepade, likvidirati nasprotstva in ustvariti med seboj atmosfero zaupanja, ki je končno letos dovedla do sklenitve prijateljske in zvezne pogodbe. Kdor pozna zgodovino grško-turških odnošajev po svetovni vojni, mora priznati, da je bil razvoj teh odnošajev do iskrenega prijateljstva med obema državama težji za Grčijo kakor za Turčijo. Zato pa je tudi tem bolj tehten dokaz za iskrenost miroljubne politike, ki jo skuša Grčija dosledno izvajati tudi v odnošajih do drugih svojih sosedov.

Odnošaji med Jugoslavijo in Grčijo so prijateljski že od nekdaj. Poglobili in utrdili so se posebno v balkanski osvobodilni vojni, katere rezultat je bil tudi ta, da sta obe državi postali neposredni sosedi. Duh prijateljstva je bil dosti velik, da je odstranil tudi nemale diference, ki so se pojavile v prvih letih po svetovni vojni. Kako zelo je prijateljsko sosedstvo narekovano po globokih interesih obeh držav, vidimo najbolje iz dejstva, da je ostalo tako v Grčiji kakor pri nas med vodilnimi smernicami zunanje politike za vse režime, kakorkoli so se tu ali tam menjavali. Danes med nami in Grki ni nesoglasij, ki bi nas razdvajala, vedno tesneje pa nas veže skupno stremljenje sedanjosti in bodočnosti, da si balkanske države same krojilo svojo usodo in da za trajno uveljavijo načelo »Balkan balkanskim narodom«.

Da je tudi naša država vsa v službi konsolidacije Balkana, o tem je zgovorna priča vsa njena zunanja politika. Ves čas od konca svetovne vojne dalje izvaja Jugoslavija konstruktivno politiko, ki v pogledu na Balkan dosledno stremi za omogočenjem iskrenega sodelovanja balkanskih nacij. Njena politika ni nikdar nikogar izključevala. Vse mednarodne politične pogodbe, sklenjene od Jugoslavije, imajo odprta vrata za vsakogar, kdor hoče resno delati za utrditev miru in zbližanje med narodi. Velika iniciativa našega vladarja, njegova pot skozi vse balkanske države, obiski grških, turških in končno bolgarskih predstavnikov v Beogradu — vse to so le zunanji pojavi in novi koraki v izvajanju naše ustvarjajoče politike.

Nov korak k velikemu cilju je tudi današnji poset ministra Maksimosa, odgovornega vodje grške zunanje politike. Zato ga jugoslovenska javnost s simpatijami pozdravlja.

Bolgarski intelektualci v Beogradu

Beograd, 21. dec. p. V Sofiji se pripravlja 18 bolgarskih novinarjev, sotrudnikov bolgarskih zemljedelskih listov, za daljše potovanje po Jugoslaviji. Bolgarski novinarji, ki prispejo v našo državo v bližnjih dneh, bodo posetili vse večje kraje. V Beogradu jim pripravljajo zelo svečan sprejem.

Danes je prispela v Beograd večja skupina bolgarskih intelektualk, ki so jih gostoljubno sprejele zastopnice beograjske ga združenja vseučiliško izobraženih žena.

BORBA MED PARIZOM IN BERLINOM

Dočim Francija odločno odklanja zahteve Nemčije po oborožitvi, skuša Anglija še vedno posredovati med obema državama

Pariz, 21. decembra. d. Ob prihodu angleškega zunanjega ministra Simona v Pariz se izražajo francoski listi zelo pesimistično o nemško - francoskih razgovorih. Splošno izjavljajo, da zahteva Nemčija pristanek za njeno ponovno oborožitev, ne da bi nudila zadostno jamstvo za varnost, dočim stremi Francija po zmanjšanju oborožitve z zagotovitvijo varnosti za vse države. Oficiozna nemška tolmačenja še poostrujejo nerazpoloženje francoske javnosti, ker ponovno izjavljajo v krogih nemške vlade, da se Nemčija noče vrniti v Ženevo in da tudi ne bo sodelovala pri nobeni konferenci, dokler ji ne bo zagotovljena popolna enakopravnost.

Parlamentarni krogi napovedujejo, da bo zavzela vlada Chautempsa in Boncourja odklonilno stališče napram nemškim zahtevam, ter tudi že zatrjujejo, da bo Boncour odklonil nadaljevanje francoske razorožitvene politike izven Ženeve.

Izjava generalnega tajnika Društva narodov Avenola na včerajšnji seji zbroničnega odbora za zunanje zadeve se smatra kot zelo pomembna, ker je poudarjal potrebo reforme pakta Društva narodov in preureditve postopka po čl. 19.

Avenol je pred odborom za zunanje zadeve podal ekspoze o najnovejših kritikah Društva narodov, ki merijo predvsem na enakopravnost, revizijo mirovnih pogodb in na zveze med paktom DN in versaillesko mirovno pogodbo. Dejal je, da bi se po njegovem dalo ustreči nekaterim teh očitkov, ne da bi se ogrozili sami temelji Društva narodov, ki jih je treba brezpogojno spoštovati. Če bi se delo pri Društvu narodov bolje organiziralo, bi se dali mnogi očitki spraviti z dnevnega reda. Svoj ekspoze je Avenol zaključil z izjavo, da je Društvo narodov slej ko prej potrebna ustanova in da jo je zato treba ohraniti.

Nato je predsednik odbora Herriot poročal o izmenjavi misli med Francijo in Nemčijo.

Simon še vedno upa

London, 21. dec. s. Na današnji seji spodnje zbornice je gelavski voditelj Attlee prosil zunanjega ministra za informacije o dosedanjem poteku direktnih pogajanj med Francijo in Nemčijo in o angleškem stališču glede razorožitvenega vprašanja ter predlagane izpremembe temelinih načel Društva narodov.

Nato se je vršila dolga razprava o raznih političnih vprašanjih, v kateri je zunanji minister Simon izjavil, da so se po obžalovanja vrednem odhodu Nemčije z razorožitvene konference pojavila v nekaterih glavnih mestih energična prizadevanja za rešitev razorožitvenega vprašanja. Nemški kancelar Hitler je podal izjave, ki so za vse prizadete stranke največje važnosti. Ne glede na to, kaj se misli o njih, se zdi, da je Hitler sestavil svoje predloge s političnega stališča, ki jih je gotovo smatral kot formalne predloge. Informacije listov, da je Hitler predlagal pogodbe o nenapadanju s sosedi Nemčije, so bile točne. Predlogi Hitlerja niso omejeni na enega soseda, temveč je pripravljen pogajati se z vsemi sosedi.

Prihodnja seja zbornice bo 29. januarja.

Povratek v Društvo narodov izključen

Berlin, 21. decembra AA. »Völkischer Beobachter« komentira glasove, ki so se pojavili v listih glede pariškega potovanja g. Arnalda, francoskega poslaniškega svetnika v Berlinu, in pravi, da ni prinesel v Pariz nikakih novih nemških predlogov. Nemška vlada se v svojih razgovorih ni nikoli vezala, kjer je njeno stališče odvisno od stopnje izvedbe razorožitvenih obveznosti, ki so jih prevzele druge države podpisnice mirovnih pogodb. Seveda je absolutno izključeno računati na povratek Nemčije v Društvo narodov in na razorožitveno konferenco.

»Lokal Anzeiger« pravi: Nemčija nima prav nikakšnega razloga za sodelovanje pri podrobnih razpravah, dokler se popolnoma ne razčisti glavno vprašanje dejanske enakopravnosti Nemčije.

Zunanji minister Neurath je včeraj sprejel Angleškega poslanika Phippsa, s katerim je imel dolg razgovor.

Nemške vojne priprave

Pariz, 21. decembra d. Clan francoskega generalnega štaba, general Baratier, čigar posli obstojajo v glavnem v opazovanju nemškega oboroževanja, je objavil v »Tempu« članek pod naslovom »Kdaj bo izbruhnila nemška ofenziva«, v katerem pravi med drugim:

Ni si mogoče misliti, da bi mogel Hitler doseči brez vojne zunanjepolitične cilje, ki si jih je postavil. Postopanje Nemčije je uničilo upanje, da bi došli do razorožitvene konvencije. V vseh evropskih državah so mnenja, da se kažejo znaki konflikta.

Po teh uvodnih besedah razpravlja general Baratier o stanju nemške oborožitve ter izjavlja, da je v Nemčiji vojaška vzgoja povsem izpopolnjena. V Nemčiji se vse vrši tako, kakor da bi pripravljali vojno za gotov rok. Prepovedano orožje so izdelali v vzorcih in nemška vojska ima že na razpolago potrebni material.

Poset Titulesca v Parizu

Pariz, 21. decembra s. Po uradnih posetih poljskega in češkoslovaškega zunanjega ministra v Parizu bo sedaj prišel v francosko prestolnico tudi zunanji minister Titulescu. Povabilo francoskega zunanjega ministra rumunski vladi je bilo že odposlano. V francoskem zunanjem ministrstvu izjavljajo, da bo služil tudi ta poset utrditvi zvez med Francijo in njenimi prijateljskimi državami v srednji in vzhodni Evropi.

Referat dr. Beneša

Praga, 21. decembra. g. Na izredni seji ministrskega sveta je zunanji minister dr. Beneš poročal o svojih razgovorih z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom v Košicah in o svojih pogajanjih v Parizu. Podal je natančen pregled zunanjepolitičnega položaja in aktualnih problemov mednarodne politike. Ministrski svet je soglasno vzel na znanje dr. Beneševo poročilo ter odobril smernice, ki so vodile dr. Beneša pri njegovih pogajanjih.

Reorganizacija belgijske vojske

Bruselj, 21. decembra s. Belgijska zbornica je danes razpravljala o izrednem kreditu 759 milijonov frankov za reorganizacijo belgijske vojske. Vojni minister Deveze je izjavil, da čaka s posebno napetostjo na potek sedanjih mednarodnih razgovorov. Belgija je vedno pripravljena sodelovati z vsemi silami, ako bi se njeno sodelovanje zdelo učinkovito.

Enaki interesi malih držav

Stockholm, 21. decembra. d. »Stockholms Tidningen« se bavi v uvodniku pod naslovom »Praška aktivnost« s politiko Male antante. List poudarja, da predstavlja Mala antanta edino skupno evropsko ozemlje, ki se usmerja in organizira ne glede na nadalnji obstoj Društva narodov zgolj po zdravem razumu. Dr. Beneš, ki je eden izmed najbolj pomembnih državnikov današnje Evrope, svari neprestano pred hegemonističnimi tendencami velesil nele kot Čehoslovak, temveč tudi kot Evropec, ki se boji, da ne bi prišlo do izročitve evropskega kontinenta velesilam na milost in nemilost. Mala antanta je upoštevanja vredna zveza, ki veže Prago z Beogradom in Bukarešto in ki stremi tudi po zbližanju s Poljsko, Avstrijo in Italijo. List poudarja nadalje pomen izjave poslanika Krofte, da imajo tudi severne države mnogo skupnih interesov s češkoslovaško republiko. Ob koncu pristavlja, da bo prišel dan, ko bodo male evropske države zlasti pa demokratične, izpostavljene nevarnosti od strani velesil. Zato ne more škodovati, če se pri tem misli na prijatelje v enakem položaju.

Velika zmaga vlade pri volitvah v Rumuniji

Pri nedeljskih volitvah v poslansko zbornico si je priborila vladna liberalna stranka Duce nad polovico glasov ter 303 od 387 mandtov — 6 strank brez mandatov

Bukarešta, 21. decembra n. Uradno poročilo notranjega ministrstva pravi, da je znašala volilna udeležba pri včerajšnjih volitvah v parlament kljub velikemu snegu in mrazu 75 odstotkov. Volitve so potekle v vsej državi v popolnem redu. Končni rezultati še niso znani, ker se štetje še ni končalo. Po neuradnih podatkih ni opozicija zmagala v nobenem volilnem okrožju in je dobila vlada skoro v vseh okrožjih absolutno večino.

Ob 13. je bil objavljen izid volitev v 64 volilnih okrožjih, tako da manjkajo le še podatki iz sedmih okrožij. Po dosedanjih podatkih je pri včerajšnjih volitvah glasovalo 2,100.000 volilcev, dočim jih je bilo pri poslednjih volitvah 2,850.000.

Posamezne stranke so dobile:

vladna liberalna stranka Duce 303 mandate ali 55 odstotkov glasov, narodna km. stranka 29 mandatov (14.26), liberalni disidenti Bratiana 10 (5), kmečka stranka Lupa 10 (4.93), antisemiti prof. Cuze 9 (4.23), madžarska stranka 9 (4.16), narodna kmečka stranka Goge 9 (4), radikalna kmečka stranka Juliana 5 (2.69), kmečka zveza Argetoana 4 (2).

Šest strank je doseglo manj kakor po dva odstotka glasov in zaradi tega ne dobe nobenega mandata v parlamentu. Te stranke so: ljudska stranka Avaresca, socialno demokratska stranka, židovska nacionalna stranka, kmečki blok, meščanski blok in zveza kmečkih in delavskih strank.

Izid volitev v Bukarešti je naslednji: liberalci Duce so dobili 61.91 odstotkov glasov, narodna kmečka stranka 8.47, liberalni disidenti Bratiana 6.53, meščanski blok 5.56, ljudska stranka Avaresca 3.20, kmečka stranka Lupa 3.06, narodna kmečka stranka Goge 2.93, socialno demokratska stranka 2.72, židovska nacionalna stranka 2.4, antisemitska stranka 1.53, kmečka zveza Argetoana 1.01, radikalna kmečka stranka Juliana pa 0.76 odstotkov.

Jutri bodo volitve v senat.

Vsi listi komentirajo volilne izide in ugotavljajo z zadovoljstvom, da bodo v parlamentu zastopane vse stranke, ki so za red. Razmerje med strankami spominja na razmerje pri volitvah l. 1931., ko je narodna kmetska stranka dobila 14%. Prav tako naglašajo, da je liberalna stranka s 56% glasov, kolikor jih je dobila pri teh volitvah, znatno presegla uspeh narodne kmetske stranke pri zadnjih volitvah, ko je bil na vladi Vajda Voevod, ko je narodna kmetska stranka dobila samo 41% glasov.

Listi posebno poudarjajo popolno svobodo volitev in uspeh vladne stranke v novih pokrajinah.

400.000 dedno bolnih

Berlin, 21. dec. d. Dne 1. januarja stopi v veljavo zakon za preprečenje dedno bolnega naraščaja. Do tega časa bo osnovanih 1700 sodišč za dedne bolezni, izmed njih samo v Prusiji 1000, kakor tudi 27 višjih sodišč za dedne bolezni. Po znanstvenih podatkih je ljudi, ki jih bo treba v kratkem sterilizirati, približno 400.000, in sicer v enaki meri moških in žensk. Razdeljeni so na devet bolezenskih skupin, kakor navaja zakon za dedne bolezni. Največja skupina, in sicer nad polovico teh ljudi boleha na prirojeni slaboumnosti. Stroški za operacijo moških bodo znašali približno po 20 mark. Moški bodo po operaciji potrebovali štiri dni počitka. Pri ženskah bo izvedba operacije nekoliko bolj kočljiva, ker računajo da bodo potrebovale po 8 dni počitka in da bodo njihove operacije veljale po 50 mark. Vsega skupaj bo potrebnih po proračunu 14 milijonov mark. To vsoto primerjajo z izdatki za zdravljenja dedno bolnih, ki jih računajo na 350 milijonov mark, zaradi česar jo smatrajo kot razmeroma nizko. Razen tega menijo, da bodo vsako leto prihranili več sto milijonov izdatkov za oskrbovanje dedno bolnih.

Velik uspeh čikaške razstave

Newyork, 21 decembra. d Svetovna razstava v Chicagu je dosegla nov ameriški rekord. Dosedaj jo je posetilo 22 milijonov ljudi ter so zabeležili 37 milijonov dolarjev dohodkov. Stroški za razstavo so znašali 38.5 milijona dolarjev.

Demonstracije proti inozemcem na Kubi

Havana, 21. decembra. č. Na Kubi so včeraj nacionalistični dijaki organizirali novo akcijo proti tujcem. V svojih sprevodih so nosili transparente z izzivalnimi napisi in pozivi »Kuba Kubancem« ter jih izobesili tudi v vseh izložbenih oknih trgovin. Opustošili so več trgovin, katerih lastniki poslujejo s tujim kapitalom. Policijski organi so morali končno intervenirati ter so po hudi borbi z dijaki vzpostavili red.

Snoči je došlo do novega streljanja po mestu. Boji so trajali dve uri. Posebno hudi so bili okrog predsedniške palače. Opolnoči je morala vlada poslati na ulice večje oddelke s tanki.

Najstarejše sv. pismo

Pariz, 21. decembra. AA. Sovietska vlada je prodala britanskemu muzeju rokopis sv. pisma, ki spada med najstarejše Grete za tako zvani »Codex sinaiticus« s popolnim besedilom novega sv. pisma in delom starega sv. pisma v grškem jeziku. Napisan je bil sredi 4. stoletja, našel pa ga je raziskovalec Tischendorf l. 1844 v samostanu sv. Katarine na Sv. gori. Rokopis je bil tedaj podarjen carju Aleksandru II. in so ga shranili v carski knjižnici v Petrogradu. Britanski muzej je plačal za rokopis 100.000 funtov. Denar je dala deloma angleška vlada, deloma pa je bil zbran s prostovoljnimi prispevki.

Suvichev poset na Dunaju

Meseca januarja bo posetil kancelarja dr. Dollfussa italijanski državni tajnik Suvich, da mu vrne poset v Rimu

Rim, 21. decembra. d. Ministrski predsednik Mussolini je včeraj sporočil avstrijskemu poslaniku dr. Rintelenu, da bo državni podtajnik za zunanje zadeve Suvich posetil zveznega kancelarja dr. Dollfussa med 10. in 20. januarjem.

Rim, 21. decembra. n. »Corriere della Sera« poudarja v zvezi s posetom italijanskega državnega podtajnika Suvicha na Dunaju, da bo ta poset ponovno potrdil prisrčnost odnošajev med Avstrijo in Italijo. Italijanska politika smatra avstrijsko neodvisnost kot osnovo bodočega ozdravljenja Evrope in kot važen element za ravnotežje evropskih političnih razmer.

Pariz, 21. decembra. s. »Matinu« javljajo iz Rima glede nameravanega potovanja italijanskega državnega podtajnika na Dunaj nastopno:

To potovanje je treba spraviti v zvezo z italijansko-avstrijskimi trgovinskimi pogajanji ter z notranje-političnim položajem v Avstriji. Razgovori o novih gospodarskih sporazumih med obema državama so se pričeli, odkar je bil minister dr. Schüller v Rimu. Skupni program je obstojal v tem, da bi se razvil izvoz avstrijskega lesa in kmetijskih proizvodov v Italijo. Zato bi Avstrija uvažala italijansko manufakturno blago. Zdi se, da razgovori doslej niso imeli vidnega uspeha. Dr. Schüller se je vrnil na Dunaj, ne da bi dosegel uspeh. Mogoče je, da je ta poset v zvezi z natančno proučitvijo gospodarskih vprašanj z obojestranskih stališč in v okviru italijanskega načrta o reorganizaciji podunavskih držav.

Berlin, 21. decembra. AA. Kancelar Hitler je prejel naslednjo brzojavko državnega podtajnika Suvicha: »V trenutku, ko odhajam iz Nemčije, se vam iz srca zahvaljujem za ljubeznivo pozornost in za priložnost, da sem mogel občudovati obnovo Nemčije pod vašim vodstvom.«

Zaupnica španski vladi

Madrid, 21. decembra. AA. V razpravi o splošni politiki vlade je včeraj poslanska zbornica z 265 glasovi proti 53 sprejela zaupnico Lerrouxovi vladi, ki so jo predlagali radikali.

Weygand grozi z demisijo

London, 21. dec. g. Kakor poroča »Evening Standard«, je šef francoskega generalnega štaba, general Weygand, ponudil francoski vladi svojo demisijo, ako bi se izvedli od vojnega ministra stavljeni predlogi glede rekrutacije v prihodnjih šestih mesecih.

General O'Duffy izpuščen

Dublin, 21. decembra. AA. Današnja senzacija je, da je sodnik vrhovnega sodišča odredil takojšnjo izpustitev generala O'Duffyja in njegovega tovariša Sullivana. Sodnik je utemeljil svoj ukrep s tem, da je bila aretacija obeh medrosračnikov neupravičena. Edini vzrok, zaradi česar bi ju lahko aretiral, bi bil, da sta javno nastopila v modrih strajcah, kar je zakonito prepovedano.

Chautempsov uspeh

Pariz, 21. decembra d. Senat je snoči končal razpravo o vladnem sanacijskem načrtu, ki ga je sprejel v celoti z 206 glasovi proti 57. Ukrepi, ki jih je senat odobril, predstavljajo prihranke in nove davke v višini 4.632 milijonov frankov.

Rasmussen umrl

Kodanj, 21 decembra AA. Znani polarni raziskovalec Knud Rasmussen je umrl, star šele 54 let.

Mirovna pogajanja v Južni Ameriki

Buenos Aires, 21 decembra AA. Bolivija in Paraguay sta ustavili sovražnosti v Chacu in podpisali premirje. Razgovori za sklenitev miru so se že začeli.

Klofač za reformo češkoslovaške vlade

Praga, 21. dec. g. Predsednik češkoslovaške socialistične stranke in podpredsednik senata, Vaclav Klofač, se je zavzel v senatu za to, da bi na čelo posameznih resornih ministrstev stopili strokovnjaki, dočim bi bili politiki v vladi samo ministri brez portfelja. Na ta način bi se ustvaril gospodarski bojni kabinet, ki bi imel vsa pooblastila, kakršne potrebuje aktivna in avtoritetna demokracija zlasti za potrebne gospodarske ukrepe. Ako taka reforma ne bi bila mogoča, predlaga Klofač ustanovitev gospodarskega generalnega štaba, ki bi bil brez političnih vezi sestavljen iz najboljših strokovnjakov in bi kot stalen sosvet vlade dajal nasvete pri reševanju važnih vprašanj.

Skupne razstave Male antante

Praga, 21. decembra, d. Že svoj čas so razpravljali o načrtu skupnih razstav Male antante, sedaj pa so že izdelane točne smernice za prirejanje razstav, na katerih bodo v bodoče zastopane vse tri države Male antante. Obstoja namen, da bi se v bodoče posamezne države Male antante ne udeleževale več velikih mednarodnih razstav vsaka zase, temveč samo pod skupnim imenom Male antante. Ne glede na znatne gospodarske prednosti takih skupnih razstav si obetajo od unifikacije razstavljanja tudi ugodnejše gospodarsko-politične učinke in večje praktične uspehe, ki bi se dosegli s centralizacijo reklamne in informacijske službe kakor tudi drugih poslov. Pričakuje se da se bo ta zadeva obravnavala tudi pri razgovorih gospodarskega sveta Male antante, ki bodo v Pragi.

Konec poštne stavke v Grčiji

Atene, 21 decembra AA. Snoči je zaradi odločnih ukrepov vlade prenehala stavka poštnega in brzojavnega osobja.

Avstrijski provizoriji

Politika po metodah iz habsburške monarhije — Početek boja z nacionalnimi socialisti — Odločitve se vedno na novo odlagajo — Umik katoliške duhovščine

Dunaj, 20. decembra.

Politično življenje današnje Avstrije vedno znova dokazuje, da je republika kljub vsem spremembam in viharjem, ki so pretresli in preobrnili stari red in preobrazili narode Evrope med veliko vojno in po nji, vendarle pravo rodno dete svoje onemogle stare matere, habsburške monarhije, domovine nedoslednosti, kolebanja in provizorijev. Ostala je isto kljub novemu času in novemu redu in zdi se, da še vedno vlada duh preteklosti. Za enega najbolj markantnih staroavstrijskih državnikov velja grof Tratte, o katerem pravi znani učenjak in politik Redlich, da v politiki ni ljubil idej in ideologov, da je smatral vsak politični koncept, sloneč na trdnih načelih, za nemožnost in da se je bavil le z nalogami, ki so neposredno stale pred njim, ne meneč se za to, kaj pride jutri. Tratte je oče znanih krilatic o »Durchfretten« in »Fortwursteln«.

Danes slavi v Avstriji kot vzor-državnik dr. Dollfuss. Ne le v svoji domovini, vse inozemstvo ga smatra za velikopoteznega politika, zlasti odkar je prevzel vlogo branitelja avstrijske samostojnosti. Brez dvoma je Dollfuss politik mnogo nad povprečjem, toda politične razmere, katerih razvoj gledamo zadnje mesece, včasi naravnost izzivajo primere z znanimi metodami preteklosti. Z njo je podana že formalno neka kontinuiteta, kajti vsa avstrijska režimska politika sloni na pravni osnovi neke provizorične zasilne uredbe o vojnem gospodarstvu, ki so jo stvaritelji republikanske ustave nalašč »pozabili« razveljaviti in katera se zdaj maščuje nad revolucijo ter sabotira ustavo samo.

Današnja avstrijska diktatura ni premišljenja programatična zasnova. Dollfuss sam na njo očividno niti mislil ni vse do trenutka, ko mu jo je vrgel v naročje slučaj, ali bolje: nespretnost voditeljev opozicije. Dollfuss se je nahajal takrat v hudih stiskah; njegova večina enega glasu se je že zelo majala in nikdo ni več verjel, da se vlada obdrži. V najopasnejšem trenutku pa se je parlament sam obglavil in dal vajeti v roke kancelarju, ki je spretno izkoristil priliko in pogumno napravil prvi avtokratski poskus. Da pa bo izločitev parlamenta trajna, menda ni mislil niti sam, marveč je predvsem skušal konstruirati povod za odgoditev volitev. Prve zasilne naredbe so bile skromne in so se skrivale za ustavo. Ker pa je pričakovani odpor izostal in so se zlasti marksisti izkazali za močne le v besedah, je dobil Dollfuss večji pogum. Zasilne naredbe so bile vedno češče in vedno pomembnejše; prinesle so državni prevrat, ki ni nikjer izzval resnega odpora.

Pa tudi druga velika akcija: obramba avstrijske samostojnosti proti kljukastemu križu, je bila Dollfussu vsiljena od zunaj. Narodni socialisti v tistih časih niso bili tehten politični faktor. Ko so pod potuho iz Berlina zrasli, jih je skušal Dollfuss najprej pridobiti zase in šele zaradi njihove trdovratnosti, ki je zahtevala kancelarjevo glavo, se je odločil za resno borbo proti rjavi fronti. Tako je nastala borba za avstrijsko samostojnost. Prinesla je Dollfussu priznanje inozemstva in zlasti podporo Italije, ki se je bala nemškega sosedstva na Brennerju.

Sledilo je znano kolebanje med levo in desno in nastala je čudna situacija treh med seboj strogo ločenih, skoro enako močnih front, od katerih niti dve nista mogli najti poti druga do druge. Nastal je provizorij, kakor so bili tako priljubljeni v stari Avstriji, provizorij, ki traja še danes in lahko traja še v nedoglednost, ako mu kak nepredviden dogodek ne napravi konca.

Ko se je diktatorski režim utrdil, je napovedal Dollfuss reformo ustave. Načela, po katerih se je imela ta reforma izvršiti, so se večkrat menjala, na vseh straneh so se izdelovali načrti. Naposled je bil imenovan poseben ustavni minister. Rodil se je terminus »stanovska demokracija« in je bilo že napovedano imenovanje začasnega stanovskega sveta: Zopet provizorij.

V tem pa je prišla Starhembergova ofenziva avstrofašizma, kateremu se je uprl Winkler. Retorična borba, polna groženj in invektiv, je za prvo prinesla Starhembergu zmago. Winkler je bil izrinjen iz kabineta in je začel organizirati svojo stanovsko fronto proti fašizmu in legitimizmu. Dobil je sukurz iz vrst Dollfussove stranke, v kateri je zmagala struja, ki je odklanjala Starhembergovo tezo o ukinitvi političnih strank.

Dollfuss pa se ni odločil na nobeno stran, kajti zaradi teroristične propagande narodnih socialistov se je bal Starhembergove zamere, ki bi pomenjala izgubo njegovih oboroženih čet. Toda očividno je precenjeval heimwehrovsko organizacijo, ki ni bila v stanu ukrotiti rjavosrajčnih atentatorjev, marveč je še sama povzročala spopade. Naposled se je Heimwehr sama uprla svojemu komandantu in zdaj je začel iskati Dollfuss novih zvez s starim sobojevnikom Winklerjem. Ko je pritisnil še Miklas, je Dollfuss pustil idejo avstrofašizma pasti in Starhemberg je izginil v inozemstvo.

Pogajanja z Winklerjem so se bližala uspešnemu koncu in vstop Landbunda v vlado se je imel izvršiti že v par dneh. Potem pa se je imela spremeniti ustava sporazumno. Tudi že pripravljeni razpust socialne demokracije je bil odstavljen z dnevnega reda. Znano je, da so se z Nemčijo vodili že neoficielni razgovori; Winkler kakor Dollfuss sta javno — prvi bolj, drugi manj precizno — napovedovala možnost skorajšnjega nemško-avstrijskega pomirjenja. Inspirirani tisk pa je napovedoval božično amnestijo, ki bi pred vsem koristila hitlerjevcem.

Iznenada pa je prišel udarec od strani, kjer ga je bilo najmanj pričakovati. Umik katoliške duhovščine iz političnega pozorišča je Dollfussa in njegovo stranko zadel v živo, kar oficiozni komentarji le težko in nedostatno prikrivajo. Oficielna tolažba ki jo je objavil »Osservatore Romano«, more ravno tako malo odtehtati izgubo režima, kakor, napovedani pastirski list avstrijskih škofov z obljubljeno zaupnico režimu. Kajti krščansko-socialna stranka je po vsem svojem ustroju tako navezana na aktivno sodelovanje in vodstvo klera, da bo brez njega — tako sodijo vsi poznavalci avstrijskih razmer — izgubila polovico svoje udarne moči.

In tako je bila končna ureditev avstrijskih političnih razmer zopet odgodena. Rekonstrukcija kabineta z vstopom stanovske fronte, ki je bila tik pred durmi, se bo po službenih objavah izvršila šele koncem januarja, za rešitev ustavnega vprašanja je baje treba še novih študij, ki ne bodo končane pred sredino prihodnjega leta. Vest o božični amnestiji pa je bila enostavno demantirana. In tako je zopet ostal provizorij, vmes pa vladajo zasilne naredbe, kakor v starih časih slavni § 14

Politični preokret v Bolgariji

Sofija, 19. decembra.

Takoj po povratku bolgarske kraljevske dvojice iz Beograda je bil sklican vrhovni svet demokratske stranke, na katerem je predsednik vlade Mušanov podal obširno poročilo o sedanjem političnem položaju Bolgarije. Zborovanje se je vršilo v nedeljo ves dan in je bilo zaključeno šele pozno zvečer. Nesporno najzanimivejši del posvetovanja je bil govor predsednika vlade, ker je vrgel jarko luč na preokret v bolgarskem javnem mnenju.

Govoreč o notranji politiki vlade je Mušanov predvsem zavrnil govorice, ki vedo pripovedovati o zmešnjavi, nastali v Narodnem bloku. Takih zmešnjav v bloku ni, pač pa se to lahko z vso pravico trdi o opoziciji, ki se je razcepila na kakih deset skupin in skupinic. Pokret Aleksandra Cankova, ki stremi po diktaturi, bi imel samo tedaj kaj nade na uspeh, ako bi v državi vladala anarhija. V ostalem se niti sam Cankov še ni odločil, kako pot naj ubere. Govori za diktaturo in dela zanjo, iz parlamenta pa se ne gane, marveč trdno vztraja na tleh Sobranja, vedoč, da mu samo to jamči možnost političnega udejstvovanja. Kdor tako niha med enim in drugim načelnim nasprotjem, ne more nikoli postati vodja pokreta in njegovo gibanje je obsojeno na neizbežen propad. Kolikor bolj se v državi krepi red, toliko večja je gotovost, da Cankov ne bo uspel s svojimi namerami. Obenem pa tudi odločna politika Narodnega bloka nikoli ne bo dopustila Cankovu, da izkoristi sedanji položaj v svoje namene.

Ko je obširneje opisal vse dosedanje delo Narod. bloka za državo, je Mušanov prešel na zunanjo politiko Bolgarije in izvajal naslednje: »Naša zunanja politika je politika miru in sporazuma z vsemi. Čutimo potrebno, da podamo dokaz za naše mirovno stremljenje in za naše prizadevanje, kako bi mirnim potom rešili vse spore in probleme. Poseti, ki so bili napravljeni v Sofiji, in poseti, ki smo jih mi napravili sosednim državam, imajo namen, da razvedre ozračje in pripravijo tla za iskren sporazum. Poseti so rodili že dobre sadove, zlasti ker se na ta način medsebojno spoznavamo in rešujemo razna težka vprašanja. Naj nas vsi razumejo, da nismo in ne želimo biti popadljivo ščene na Balkanu.

Včeraj in danes sem videl marsikakega diplomata v svojem ministrstvu. Vsi so se čudili, kako da je mogoče, da smo se v komaj šestih mesecih tako zbližali z Beogradom. V preteklosti nam je politika maksimalizma popolnoma zmešala glavo, da smo slepo drveli za pretiranimi programi in zabredli v nesrečo. Zdaj urejujemo račune z vsemi svojimi sosedi. Pogajamo se z Grčijo in Rumunijo. Z Jugoslavijo bomo kmalu začeli važna pogajanja za zaključenje veterinarske konvencije, za olajšanje tranzita, prometa, izgajanja potnih listov itd. Vse drugo bo prišlo samo po sebi, ako bomo pametni.

Vedno sem se bal, da ne bi topel veter nenadoma začel topiti večnega snega na naših gorah. V takem primeru bi lahko došlo do strahovitih poplav in ko bi se vode odtekle, bi za njimi ostalo opustošenje. Zato pa nimam niti najmanjšega strahu od postopnega taljenja snega. Mojno sem zadovoljen, da imamo v parlamentarni komisiji za zunanje zadeve novo koncepcijo v tem pogledu. Pri vsem tem pa moramo biti oprezni; je že tako, da se nekateri lahko razsrde, ako z drugimi poboljšamo svoje odnošaje«.

Govor predsednika vlade in zunanjega ministra Mušanova je zborovanje vzelo na znanje z odobravanjem, osobito pa so bili pozdravljeni z navdušenjem oni odstavki ekspozeja, ki so se tikali preobrata v bolgarski zunanji politiki

Tihomir Milisavljević

Katastrofalen mraz v Liki

Split, 21. decembra, n. Danes je v Primorju prenehala burja, vendar pa je vreme hladno, čeprav je nebo vedro. Železniški promet z Zagrebom še ni vzpostavljen, ker še vedno ni bilo mogoče odstraniti snežnih zametov s proge v Liki.

Gospić, 21. decembra, n. V Liki vlada že nekaj dni strašen mraz. Danes je prispelo peš v Gračac 50 vojakov, ki so v Kninu odslužili vojaški rok. Trije so med potjo v bližini Zrmanje zmrznili. Prav tako je zmrznil blizu Obrovca orožnik Andro Došen. Nekaj časa je hodil skupaj s svojim tovarišem Pavlom Rupčićem, zaradi snežnega viharja pa sta se naenkrat nehote ločila drug od drugega. Rupčić se je z velikimi težavami izkopal iz snega in se rešil.

Zagreb, 21. decembra, n. Po obvestilu tukajšnje železniške direkcije so viharji v Liki in Gorskem Kotaru skoraj ponehali. Zaradi tega bo sedaj delo za očiščenje prog ojačeno in je pričakovati, da bo v kratkem vzpostavljen promet s Splitom in normaliziran promet s Sušakom.

Nov politični list v Beogradu

Beograd, 21. decembra p. Danes je izšel v Beogradu nov politični list »Beogradski Odjek«. Direktor je znani beograjski publicist Krsta Cicvarić, glavni urednik pa Svetolik Savić, dolgoletni glavni urednik svoječasnega lista »Balkan«.

Kralj in kraljica med zagrebškimi sirotami

Zagreb, 21. decembra. Nj. Vel. kralj Aleksander si je danes popoldne ogledal Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti, kjer ga je pozdravil predsednik dr. Bazala in se mu zahvalil za pozornost, v kateri vidi akademija ne samo kraljevsko počastitev svetlega spomina velikega vladike, temveč tudi skrbno vladarsko zanimanje za cilje akademije, ki tvorijo del kulture in stremljenja našega jugoslovenskega naroda.

Nj. Vel. kralj si je nato ogledal prostore in umetnine v njih, pri čemer je kazal posebno zanimanje za stare umetnine.

Zvečer se je Nj. Vel. kralj odpravil peš iz dvora ter šel v spremstvu dvornega maršala Dimitrijevića na izlet po Zagrebu. Hodil je skoraj celo uro po mestnih ulicah in obšel velik del gornjega in spodnjega mesta. Ljudje so ga povsod z globokim spoštovanjem pozdravljali. Okoli 19.15 se je Nj. Vel. kralj spet vrnil v dvor

Nj. Vel. kraljica Marija se je udeležila božične proslave v sirotišču sv. Andreja, kjer je osebno delila darove. Pred vhodom jo je pozdravil nadškof dr. Bauer. Odtod je odšla v Glasbeni zavod, kjer je prisostvovala svečanostim v korist slepe dece, ki je pozdravila vladarico z državno himno. Kraljica se je ljubeznjivo zahvalila za pozdrave in se po koncertu med neprestanimi ovacijami zbranih množic vrnila v dvor.

Zagreb, 21. decembra. n. V Zagreb je danes prispel prosvetni minister dr. Radenko Stanković, ki je bil že dopoldne sprejet v avdijenci. Nj. Vel. kralj je sprejel tudi francoskega poslanika Emila Naggiara.

Opoldne je bil sprejet v avdijenci zunanji minister g. Jevtić, ki se je pripeljal v Zagreb z brzim vlakom skupno z ministrom dr. Kojićem.

Prihod grškega zunanjega ministra v Beograd

Beograd, 21. dec. p. Danes ob 20.35 je prispel z orient-ekspresom v Beograd grški zunanji minister Maksimos, ki sta se mu snoči odpeljala naproti grški poslanik v Beogradu g. Melas in tajnik v našem zunanjem ministrstvu g. Kojić. Vlada je dala ministru Maksimosu na razpolago poseben vagon. Grški zunanji minister se je nekaj minut po prihodu v Beograd odpeljal dalje proti Zagrebu.

Atene, 21. decembra. g. Govori se, da bo grški zunanji minister po svojem posetu v Parizu odpotoval tudi v London, kjer bo imel razgovor z Macdonaldom. Delje se bo v Rimu sestal s turškim zunanjim podtajnikom Rifaat pašo.

Iz finančnega odbora

Beograd, 21. dec. p. Finančni odbor je po dolgotrajni razpravi končal debato o zakonu o neposrednih davkih. Pet členov zakonskega načrta, med njimi čl. 7., ki govori o pridobnini, je bilo rezerviranih ter bo o njih sklepal po božiču ministrski svet. Finančni odbor je danes pričel razpravljati o taksah. Poleg drugih je govoril tudi narodni poslanec Lovro Potovar.

Nova trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Albanijo

Beograd, 21. decembra. p. Včeraj je bila v Beogradu podpisana nova trgovinska pogodba med našo državo in Albanijo. Novo pogodbo sta v zunanjem ministrstvu podpisala zunanji minister g. Bogoljub Jevtić in šef albanske delegacije, bivši minister g. Mehmed Konjica.

Zastopstvo Škofje Loke pri predsedniku vlade

Beograd, 21. decembra, p. Škofjeloško deputacijo, ki se je mudila tri dni v Beogradu, je danes sprejel predsednik vlade dr. Srškić, nakar je posetila ministra vojske, pomočnika finančnega ministra in druge. Predsednik vlade je deputaciji obljubil, da bo po možnosti storil vse za ugoditev upravičeni želji škofjeloškega prebivalstva, da dobi svoje lastno sresko načelstvo. Deputacija je danes odpotovala domov.

Poset kralja Borisa v Rumuniji

Budimpešta, 21. decembra, g. Po poročilih listov iz Sofije je poset kralja Borisa v Bukarešti določen za 12. januar Kralja Borisa bo spremljal ministrski predsednik Mušanov. Bolgarski kralj se bo mudil v Rumuniji 3 do 5 dni ter bo medtem bival en dan ali dva dni s kraljem Karolom v Sinaji. Glavna točka razgovorov obeh vladarjev bo vprašanje ureditve problema bolgarskih manjšin v Dobrudži. Poleg tega bosta razpravljala tudi o manjšinskem šolstvu ter o zgraditvi novega mostu preko Dunava med Rumunijo in Bolgarijo.

Obsodba morilca Josipa Predavca

Zagreb, 21. decembra, n. Nocoj ob 19.30 je bila razglašena obsodba Tome Koščeca zaradi umora bivšega voditelja nekdanje Hrvatske seljačke stranke Josipa Predavca. Kakor znano, je Koščec 14. junija ob pol 6. zjutraj v Dugem selu streljal iz puške proti Predavcu in ga hudo ranil. Predavca so sicer takoj prepeljali v bolnišnico, kjer pa je še istega dne po operaciji podlegel poškodbi. Koščec se je v preiskavi branil, da je izvršil atentat, ker ga je Predavec finančno upropastil. Trdil je, da ga je Predavec nagovoril, naj kupi neko imetje na dolg. Podpisal je menico, ki je pa pozneje ni mogel plačati in je izgubil poleg kupljene posesti še svoje premoženje. Danes je pred sodniki izpovedal, da se ničesar ne spominja. Sodišče ga je obsodilo na 15 let ječe in trajno izgubo častnih državljanskih pravic.

Prepovedana knjiga

Beograd, 21. decembra AA. Z odlokom notranjega ministra je prepovedano razširjanje »Kriegsschuldlüge und Kriegsschuldlüger«, ki jo je napisal grof Reventlow in je izšla v Monakovem.

Vohunska afera v Franciji

Doslej so aretirali 8 inozemcev in 2 Francoza – Vohuni so bili baje v službi Sovjetske unije

Pariz, 21. decembra. s. Vohunska afera, ki jo je predvčerajšnjim odkrila državna policija, zavzema vedno večji obseg. Policija je včeraj aretirala nekega profesorja, ki je bil dodeljen oddelku za dešifriranje francoskega mornariškega ministrstva ter nekega pilota ameriškega porekla. Skupno je bilo aretiranih dosedaj 100 oseb, med njimi večina v trenutku, ko so hoteli prekoračiti mejo. V stanovanjih aretirancev so našli dokumente o narodni obrambi, večje vsote denarja ter pri nekaterih tudi tajne brezžične postaje. Policija domneva, da so bili člani vohunske družbe v službi Sovjetske unije. Med aretiranci je 8 inozemcev in 2 Francoza. Vse kaže, da je ta afera v zvezi z nedavno na Finskem odkrito vohunsko afero.

»Petit Parisien« pravi, da je bila organizacija aretiranih vohunov zato tako nevarna, ker so bili njeni člani zelo inteligentni in visoko izobraženi. Vodja tolpe, ki so ga imenovali »BR 1«, je bil Benjamin Berkovic, po rodu Rumun, rojen l. 1891. v Yassyju. Trdil je, da je trgovec, v resnici pa ni opravljal trgovskih poslov. Živel je gosposko s svojo ženo, rojeno v Benderju na Rumunskem. Pri njem so našli 33.000 frankov.

»Matin« poroča, da so se vohuni predvsem zanimali za listine iz vojnega in mornariškega ministrstva. Važno vlogo je igrala tudi neka ga. Stal z dekliškim imenom Čekilov, ki je učiteljica jezikov in zelo izobražena. Mudila se je pogostokrat izven Parza na sumljivih potovanjih.

Washington, 21. dec. s. Državni departement je v brzojavki ameriškemu poslaniku v Parizu zahteval natančna sporočila o aretaciji mednarodnih vohunov v Parizu.

Skrbi celjske okoliške občine

Celje, 21. decembra

Celjski okoliški občinski svet je imel v sredo zvečer zadnjo letošnjo redno sejo. Župan g. V. Kukovec je prečital zahvalo kabinetne pisarne Nj. Vel. kralja za udanostno brzojavko, nato pa je poročal o občinskem gospodarstvu v l. 1933. in ugotovil, da sta občinski odbor in uradništvo vršila svoje dolžnosti v popolnem redu. Vzdrževanje občinskih poslopij in okoliškega pokopališča se je izvršilo redno. Davki in zavarovalnine so plačane. Najemnine za poslopja ter zakupnine za zemljišča in občinsko lovišče so poravnane. Pri vzdrževanju cest pa je občina zelo zaostala, ker je zlasti v prvi polovici leta donos trošarine na vino zelo padel. Tudi donos občinskih doklad se je zmanjšal.

Letošnji dve katastrofalni poplavi sta okoliško občino silno prizadeli. Prva poplava je razen kaputinskega mostu in brvi pri parku porušila tudi občinsko Grenadirjevo brv v Polulah, katere obnova je stala 44.000 Din. — Večji zneski so bili izdani tudi za ponovno postavitev porušenega mostu v Košnici. Zavarovanje cestišča ob Savinji v Linah s pilotiranjem in popravilom poškodovanih cest in manjših plazov je stalo okrog 37.000 Din. Voda je porušila tudi občinsko hišico, takozvani kolera špital; občina mora skrbeti za tri revne stranke, ki so izgubile stanovanje. Koliko so občani zaradi povodnji oškodovani na zdravju, blagu in poslopjih, se ne da oceniti. Revščina je zlasti pri nižjih slojih tolika, da občina pri najboljši volji ne more zadostiti potrebi najbednejših in brezposelnih. Da se beda vsaj nekoliko omili, je občina prosila bansko upravo in sresko načelstvo, da ji priskočita na pomoč v večji meri z zneski iz bednostnega sklada in drugih fondov, ki pridejo vpoštev. Za cestni odsek je poročal podžupan g. Hrastnik. Občina bo dala navoziti na cesto v Linah 50, na Cesto na grad 70, na cesto v koloniji Lastni dom v Gaberju 50, na cesto na hribu sv. Jožefa 10, na cesto v Novi vasi pa 25 do 30 kubičnih metrov gramoza, k stroškom za popravilo škode, povzročene po plazu na Starem gradu, pa bo prispevala 30 odstotkov. Občina bo nabavila nekaj potrebnega orodja za vzdrževanje cest.

Za personalni odsek je poročal obč. odb. Goričan. V domovinsko zvezo je bilo sprejetih 36 prosilcev, 6 prošenj pa je bilo odklonjenih. V imenu finančnega odseka je poročal obč. odb. F. Wltavsky. Okoliška občina bo dala namestiti javne električne svetiljke na Ljubljanski cesti od hiše dr. Rakuna do Samčeve gostilne pri Butejevem mostu. Okoliška občina bo krila instalacijske stroške v znesku 15.500 Din, tok pa bo dobavila mestna občina brezplačno. K popravilu škode, ki jo je povzročil plaz pri hiši g. Mihaela Oblaka na Miklavškem hribu, bo občina prispevala 30 odstotkov. K gradnji novega municijskega skladišča bo okoliška občina prispevala na račun 50.000 Din, ostalih 100.000 Din pa čim bo staro skladišče na Golovcu porušeno. Občina Celje okolica in občinski odborniki bodo pristopili k Županski zvezi. Za obrtni odsek je poročal obč. odb. Žohar. Občinski svet je izrekel krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Frančiške Malejeve na Spodnji Hudinji, izjavil pa se je proti podelitvi koncesije Avtoprometni zadrugi v Ljubljani za prevažanje tovorov iz Ljubljane v Celje in obratno. Prebivalci Košnice in Lisc so vložili pritožbo, da povzroča divjačina posestnikom veliko škodo. Prebivalci zahtevajo, da se divjačina iztrebi na minimum in da se oškodovanim posestnikom povrne škoda. Občina bo izročila pritožbo sreskemu načelstvu.

V imenu socialnega odseka je poročal obč. odb. F. Wltavsky. V občini Celju-okolici je sedaj prijavljenih 177 oženjenih brezposelnih s 748 družinskimi člani in 112 samskih brezposelnih. Socialni odsek se je obrnil na pristojna mesta s prošnjami za podporo brezposelnim in revežem. Doslej je le cinkarna naklonila večjo količino premoga, Celjska posojilnica pa 500 Din. Občina je prosila bansko upravo za izplačilo podpore v znesku 30.000 Din za nadaljevanje regulacije Koprivnice. Okoliška občina je izplačala doslej brezposelnim iz drugih občin 26.000 Din. Ker pa ji te občine še niso povrnile izplačanih podpor, bo okoliška občina letos podpirala samo domače brezposelne. Okoliška občina zahteva svojega zastopnika v upravi bednostnega sklada za dravsko banovino. Občina bo izplačala vsem občinskim revežem in revnim občanom, ki so v hiralnici in drugih oskrbovališčih, za božič po 50 Din. Iz trboveljskega rudnika je nabavila premog za občinske reveže in rodbine brezposelnih; vsak bo dobil 200 kg. Občina je nabavila tudi vagon pšenične moke št. 4 in jo je že pričela razdeljevati najpotrebnejšim.

Tihotapci oškodujejo državo letno za 200 milijonov

Skoplje, 20. decembra.

Država ima velikansko škodo od tihotapcev tobaka. Po računu strokovnjakov iznaša ta škoda na leto okrog 200 milijonov dinarjev. V Južni Srbiji, ki predstavlja glavno tobačno področje v naši državi, je tihotapstvo tobaka že od nekdaj močno razvito. Udejstvuje se kot dobro organizirana trgovina, ki zaradi precejšnjih dobičkov in tudi zaradi strasti same vzdržuje velik kader pretkanih tihotapcev po poklicu in še večje množice njihovih raznovstnih pomočnikov in razpečevalcev. Tihotapstvo je zlasti pri Arnavtih prava tradicija, ki prehaja od roda do roda. Finančni organi imajo ogromno delo, ki pa je zvezano tudi z velikimi nevarnostmi, ker so tihotapci v kritičnih situacijah tudi pripravljeni na najmočnejši odpor in sploh na vse.

Tihotapska trgovina se začne takoj, ko je tobak obran. Po Južni Srbiji se bo v prihodnjih dneh pričel že odkup po monopolskih komisijah. Tihotapska sezona je sedaj na višku, ker skušajo tihotapci spraviti še pred odkupovanjem čimvečje količine tobaka na varno in v svoj promet. Precej tobaka skrijejo sadilci že sami, ves čas, dokler ni izvršen odkup, pa jih stalno obiskujejo tudi tihotapci in njihovi posredovalci, da bi dobili od njih čimveč tobaka. Ker so sadilci večinoma reveži, imajo tihotapci velik uspeh.

V Skoplju so finančni organi v teku zadnjih tednov odkrili že nekaj velikih skladišč tobaka, ki so ga tihotapci nakupili po raznih krajih, da bi ga pozneje prenesli v druge banovine in tam razprodali. Tihotapska trgovina je tako dobro organizirana, da v mnogih primerih finančni organi ne morejo zajeti pravih krivcev, ker tudi oni, ki shranjujejo ali pa razpečavajo večje tobačne zaloge, ne poznajo svojih poslodajalcev. Glavni tihotapci imajo po navadi samo škodo zaradi izgube plena, dočim izgubijo svobodo samo njihovi mali posredniki in razpečevalci.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Neznatno oblačno, spremenljivo, topleje, ponekod vetrovno. — Situacija včerajšnjega dne: Kontinent so preplavili topli zračni toki z Atlantika in vzhodnega Sredozemskega morja. Povzročili so predvsem porast temperature. Pritisk je v centralnih in vzhodnih krajih, nekoliko pa tudi v Primorju padel za 1 do 3 mm, drugod je v prav toliki meri narasel.

Dunajska vremenska napoved za petek: Dvomljivo je, ali bo nastopil najavljeni mraz, ki pride v poštev kvečjemu za vzhod. V nižinah bo temperatura blizu ničle. V Alpah bo še snežilo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nas je globoko potrte za vedno zapustil naš ljubljeni ata, stari ata, brat, tast, stric, gospod

Julij Pirković

strojevodja državnih železnic in hišni posestnik

danes 21. decembra ob 6. popoldne po kratki in mučni bolezni v 79. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 23. decembra ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Ljubljana VII., Gasilska cesta št. 11, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, dne 21. decembra 1933.

Žalujoči ostali: JULIJ, svetnik drž. železnic, IVAN, strojevodja drž. železnic, sinova; ANICA por. ŠKERJANEC, hči; LOJZE ŠKERJANEC, pot. uradnik, zet; FELICITA PIRKOVIĆ, ROZALIJA PIRKOVIĆ, MIRA REBEK, sinahe; SONJA, JANKO, MILENA, vnuk in vnukinji ter ostali sorodniki.

BOŽIČNI PROGRAM

DANES VELIKA PREMIERA NAJLEPŠEGA VELEFILMA SEDANJOSTI

HREPENENJE

NAJVEČJE GLASBENO FILMSKO DELO

Sodelujejo:

DUNAJSKI DEŠKI ZBOR
ZBOR DRŽAVNE OPERE
FILHARMONIČNI ORKESTER
KAPELA CIGANSKEGA PRIMASA
GYULE HORWATHA

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

MARTHA EGGERTH

Poje:

SCHUBERTOVO »AVE MARIA«
»OB VODNJAKU«
»ROŽICA NA POLJANI« in
»HREPENENJE«

Hans Jaray

REZERVIRAJTE VSTOPNICE!
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13.
NOV FOXOV ŽURNAL
PREDSTAVE OB 4., 7¼ IN 9¼ URI

Naši kraji in ljudje

Na univerzi je vpisanih 1945 slušateljev

Ljubljana, 21. decembra

Kvestura univerze Nj. Vel. kralja Aleksandra je sedaj sestavila končno pregledno statistiko o slušateljih in slušateljicah za zimski semester 1933-34. Število akademikov je močno naraslo. Zlasti je bil velik naval slušateljic na filozofsko fakulteto, dočim je bil njih vpis na ostale fakultete manjši. Univerza se ima med drugim močno boriti s kurjavo, kajti v državnem proračunu je bilo 66 odst. za kurjavo preliminirane vsote črtanih in tako je univerza sedaj postavljena pred pereče vprašanje, kako kuriti razne urade in pozneje, če bo trajala še po počitnicah tako huda zima, vse predavalnice.

Velik porast slušateljev zaznamuje medicinska fakulteta. Vpisanih je bilo letos 218 slušateljev, lani 147. Iz raznih umevnih razlogov in zlasti, ker ni na razpolago primernih predavalnic, je bila pokrenjena akcija, da se na medicinski fakulteti uvede numerus clausus, namreč najvišje število slušateljev 150. Letos je bilo na to fakulteto vpisanih 53 Poljakov, od teh sta dva rimokatolika, ostali Izraeliti. Celotno je bilo letos vpisanih na ljubljanski univerzi 1945 slušateljev, od teh 346 slušateljic, dočim je bilo v lanskem zimskem semestru vpisanih 1782 (288 slušateljic). Na posamezne fakultete se razdele tako-le (v oklepajih slušateljice): I. filozofska: 473 (224), lani 430 (194); II. juridična: 605 (60), lani 548 (50); III. medicinska: 218 (45), lani 147 (29); IV. teološka fakulteta 168, lani 161. V. tehniška fakulteta: 481 (17), lani 496 (15).

Nekaj Poljakov študira na teološki fakulteti, 1 pa na filozofski. V letošnjem zimskem semestru je bilo plačano na šolnini 306.415 Din. Šolnine oproščenih je bilo na vseh petih fakultetah 650 slušateljev.

Kdaj in kako naj se otvori živilski trg pri Sv. Jakobu

Ljubljana, 21. decembra

Občinski svet je odločil 29. p. m., da se končno otvori živilski trg na Sv. Jakoba trgu in je dal nalog tržnemu odseku, naj ukrene vse potrebno, da se stvar uresniči, saj je zahteva prebivalstva po tem trgu vedno večja. Res, da se je poizkus otvoritve živilskega trga pred leti ponesrečil in to iz razloga, ker je 29. julija 1929 tržni odsek izdal dovoljenje štirim prodajalcem, dva in pol meseca pozneje pa nadaljnjim trem in slednjič 31 januarja 1930 še enemu. Torej v razdobju polnega pol leta devetim prodajalcem. Ne sme se prezreti, da je polovica tega razdobja padla v izrazito zimske mesece, torej v čas, ko so vsi živilski trgi prazni. Od teh prodajalcev pa je bila polovica takih, ki so prodajali take potrebščine, kakor jih dobimo po vseh specerijskih trgovinah: pomaranče, limone, fige, celo še slanike, suho robo in igrače. Razumljivo, da se prebivalstvo ni moglo ustaviti na takem trgu in da je vsaka gospodinja rajši odšla na pol kilometra oddaljeni Vodnikov trg, kjer je v eni sapi kupila vse po želji in potrebi.

Tokrat bi tržno nadzorstvo moralo odkazati stalnemu številu dosedanjih prodajalcev z Vodnikovega trga prostore na trgu sv. Jakoba. Pri tem bi se moralo upoštevati, da bo trg sv. Jakoba kot živilski trg uspel samo tedaj, ako bo primerno založen z vsemi živilskimi potrebščinami in drugimi predmeti dnevne potrebe v gospodinjstvu. Vsak drugi poizkus bi znova padel v vodo. Kdorkoli čuti potrebo po otvoritvi živilskega trga pri Sv. Jakobu, mora brez rezerve priznati, da vsi dosedanji poizkusi niso bili resni, ker se živilski trg za tako velik okraj ne odpira s samo štirimi stojnicami, od katerih niso imele vse štiri skupaj niti desetine dnevnih potreb hišnega gospodinjstva.

Če lahko v Šentjakobskem okraju živi mnogo različnih trgovin, čeprav je v središču mesta toliko večjih trgovin iste vrste, bo enako uspeval živilski trg, samo če bo tako založen z vsemi potrebščinami, kakor so založene trgovine. Zatorej Šentjakobčani ponovno apeliramo na načelnika tržnega odseka in na občinski svet, naj se novi trg na vsak način otvori pomladi, tako, da bo vsaka gospodinja sigurna, da dobi na tem trgu vse potrebščine in po enaki ceni kakor na Vodnikovem trgu. Ako bo novi trg v redu in založen z vsem potrebnim, ni nikakega dvoma, da se bo ljudstvo zanj hitro odločilo in se ga z veseljem v polni meri posluževalo. S tem se bo tudi Sv. Jakoba okraj delno rešil gospodarske krize.

Avtorske pravice pred Narodno skupščino

Interpelacija zaradi pobiranja avtorskih tantijem

Ljubljana, 21. decembra

V dopolnilo k včerajšnji izjavi ljubljanskih skladateljev priobčujemo sledečo vest iz Nar. skupščine. Narodna poslanca gg. Ante Kovač in dr. Ante Kuntarić sta na ministra prosvete g. dr. Radenka Stankovića naslovila vprašanje:

Spoštovani g. minister! 27. decembra 1929. leta je stopil v naši kraljevini v veljavo zakon o avtorski zaščiti, a 10. julija 1930 je pristopila naša kraljevina k Bernski uniji.

Ta zakon, ki je po soglasni sodbi naših in inozemskih pravnikov kakor tudi avtorjev ocenjen kot eden izmed najsodobnejših in najodličnejših avtorskih zakonov sploh, garantira umetniku-ustvarjalcu vse one pravice, ki mu za njegovo duševno delo tudi gredo.

Vendar nas praktična uporaba tega zakona dovaja bolj in bolj do sumnje, da bodo le težko prenesla društva ali poedinci materialne obtežitve, ako ne bo prišlo do izpremembe v izvrševanju, v praktični uporabi tega zakona.

Na ta zakon se sklicujeta v enaki meri zastopnik tujih avtorjev Avtor-Centrala S. Bakarčić, ali kakor se sedaj imenuje, Centralna Zadruga Jugosl. Avtora) in Jugoslovensko avtorsko udruženje (UJMA). Obe strani zahtevata od prirediteljev plačilo avtorskih tantjem. Avtorska centrala z motivacijo, da zastopa vse tuje avtorje inozemstva, a UJMA z motivacijo, da je predstavnik domačih avtorjev in ki je razven tega poklicana za zaščito njihovih kulturnih in materialnih interesov.

Prirediteljem, naj bo že katerekoli vrste (gostilničarju, lastniku bioskopa, pevskim, sokolskim in ostalim nacionalno-kulturnim in humanitarnim društvom) ni mogoče odločevati v tem sporu. Za nje je važen edinole fakt, da morajo v tej vseobči ekonomski krizi, v kateri napenjajo vse sile, da obdrže svoje delo in plačajo vse potrebne davke, plačevati za posamezne glasbene prireditve avtorske honorarje na dve strani ali pa se izpostavljati nevarnosti, da jih bosta sodnijsko preganjali obe stranki, kar jim zamore povzročiti ne samo stroške, ampak tudi kazensko postopanje zaradi kršitve avtorskega zakona.

Vsi, ki so bili pri tem vprašanju zainteresirani, so že večkrat zahtevali izpremembo tega položaja. Opozarjamo na resolucijo Saveza kopališč od 15. novembra 1931, odločitev kongresa kinematografskih lastnikov od maja 1933, in nedavno resolucijo kongresa Zveze gostilničarjev od 21. oktobra 1933, kar je vse kraljevi vladi znano.

O vrednosti predlogov, ki jih vsebujejo te resolucije, naravno ne moremo dati svojega mišljenja, toda smo, kot narodni poslanci, ki poznamo in razumemo pritožbe in nezadovoljstvo prizadetih gospodarskih panog, prepričani, da tako ne more iti dalje. Izhod iz tega stanja se more najti edino tako, da se pobiranje avtorskih honorarjev izvršuje samo na enem mestu, s čimer bi interesi naših in tujih avtorjev ne bili niti najmanj oškodovani, nasprotno, tako rešenje bi zamoglo njihovim skupnim interesom le koristiti.

Ako bi se Vi, gospod minister, prisodinili temu našemu mišljenju, (a, kolikor nam je znano, je v ministrstvu prosvete že izdelan podoben projekt izpopolnitve Zakona o zaščiti avtorskih pravic, s katerim naj bi se reguliralo vprašanje avtorskopravnih posredovalcev), bi se to neznosno stanje prekratilo, in ob enem bi se približali zahtevam, ki so v ostalih kulturnih državah že zadobile svojo zakonsko sankcijo. Pripominjamo, da je tudi v Franciji pobiranje avtorskih honorarjev prepuščeno domačemu avtorskemu društvu, in da so temu primeru sledile vse kulturne evropske države.

Prosimo Vas, g. minister, da posvetite vso pozornost temu, za naše kulturno življenje tako važnemu vprašanju, ki se poleg tega tudi dotika materialnih interesov važnih delov našega javnega življenja, ter da hitro podvzamete potrebne korake za njegovo definitivno rešenje. Posebej Vam bomo še hvaležni, g. minister, ako nam boste pismeno sporočili v obliki odgovora na to naše vprašanje, kakšne mere mislite podvzeti v svrho, da bi zamogli dati na neprestane tožbe iz vse naše kraljevine avtoritativno pomirjenje.

Sprejmite, g. minister, izraz našega posebnega spoštovanja.

13. decembra 1933. l. v Beogradu.

Ante Kovač in dr. Ante Kuntarić.

Nova cesta Selška dolina - Bohinj

Železniki, 20. decembra.

Da nadomesti zamujeno, je pričela Selška dolina organiziranje tujskega prometa. Prejšnjo nedeljo je bilo ustanovljeno Tujsko-prometno društvo in vzporedno s tem se pripravlja akcija za zvezanje Selške doline preko hribov z Bohinjci. Zadevni odbor je bil izvoljen pred meseci in je pridno na delu. Ti dve dolini sta namreč zvezani med seboj le po slabi gorski poti, ki se vleče skoro 4 ure hoda iz Sorice v Bohinjsko Bistrico. Ta neprilika bi bila z novo cesto odpravljena, ker je razdalje med obema krajema komaj 20 km. Nova cesta bi imela pred vsem gospodarski pomen, ker bi se ogromni kompleksi lesa vse laže eksploatirali nego sedaj, pa tudi ceno bi les imel drugo.

Nič manj važna ne bi bila cesta za dvig tujskega prometa, kar je posebna želja Selške, kakor tudi Bohinjske doline. Sicer obisk teh dolin zdaj ni baš pičel, a vendar bi se dalo v tem pogledu še mnogo izboljšati, zlasti z novo cesto, ki bi vse te kraje med seboj lepo zvezala in jih zbližala tudi z avtomobilskim prometom. Izletniki, ki morajo zdaj preko vse Gorenjske v Bohinj, bi imeli potlej skrajšano pot. Preko Škofje Loke in Selške doline bi mogli brez nadaljnjega skozi romantične kraje naše slovenske zemlje v Bohinj.

Deputacija, ki sta se je udeležila med drugimi glavna tajnika akcijskega odbora, bohinjski župan g. Franc Mavrič in trgovec g. Marjan Thaler, je obiskala prejšnji teden podbana g. Pirkmajerja in mu do podrobnosti razložila načrt. G. podban je pokazal za zadevo zanimanje in je obljubil, da pošlje banovina pomladi na teren, kjer bi se gradila cesta, svoje inženjerje, ki bodo vprašanje natanko proučili in izdelali proračun stroškov.

Znano je, da so načrti za to cesto bili izdelani in odobreni že l. 1912. od avstrijske uprave in bi bila cesta danes prav gotovo že zgrajena, da ni prekinila akcije svetovna vojna. Zdaj so načrti pri tehničnem oddelku banske uprave. Dolžina ceste bi bila 23 km 99 m. Cesta bi bila speljana od že obstoječe ceste Podrošt-Sorica. Načrt je do najmanjših podrobnosti izdelan, vnešen v mapah in pripravljen za takojšnje delo. Cesta bi bila široka 8 m.

Stremljenje dolin podpira z vsem razumevanjem Zveza za tujski promet. Hitrejši napredek vse akcije pa seveda zavira pomanjkanje sredstev.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni **»Franz Josefovi« grenčici.** Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je **»Franz Josefova« voda** izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Drzen vlom v Kamniku

Kamnik, 21. decembra

V noči na četrtek so neznani zlikovci obiskali gostilno pri Malovrhu na Grabnu. Gotovo so se že prej dobro pripravili na vlom, ker so ga izvršili zelo spretno. Z vetrihom so odprli vrata na dvorišču in prišli v vežo. V kuhinji so sneli z žeblja šop ključev, s katerimi so nato odprli vse omare v veži in odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke.

Vlomilska družba je dobila prav lep plen in se dobro preskrbela za praznike. Odnesla je 40 kg masti, več kilogramov slanine in mesa, 20 gramofonskih plošč, skoro nove čevlje, ki so se sušili v kuhinji, in še več drugega blaga. Vlomilci so izvršili svoj posel tako tiho, da nihče od domačih ni slišal niti najmanjšega šuma. V kuhinji so si prav brezskrbno privoščili majhno malico in izpili lonec mleka. Orožništvo je z vso vnemo na delu, da izsledi vlomilce, ki bodo gotovo še drugje poizkušali svojo srečo.

Konec široko razpredene vlomilske družbe

Ljubljana, 21. decembra

Kakor smo že poročali, se je posrečilo policiji končno spet spraviti na varno nevarno vlomilsko tolpo, ki je prav brezobzirno gospodarila po mestu in se udejstvovala tudi po okolici. Glavar podjetnežev, ki so vsi mlajši ljudje, je bil bivši brivec Silvester Š., ki so ga zalotili v baraki ob Masarykovi cesti in pri katerem sta se oglasila vlomilca, ki sta vdrla v prostore Scagnettijeve gostilne v Metelkovi ulici. Takrat ju je stražnik zasledoval brezuspešno in so naslednje jutro spravili na policijo samo Silvestra. Zaslišali so ga, vendar je ostal Silvester zakrknjen in dolgo časa ni hotel povedati, kdo sta njegova pajdaša. Naposled se je pa vendarle omečil in pričel priznavati razne vlome, obenem pa je tudi navedel, kdo vse je sodeloval pri vlomih.

Policija je nato aretirala Milana B. in Stanka Z., ki sta pripadala Silvestrovi družbi. Vsi imenovani so bili že dolge mesece brez posla in so se klatili okrog po mestu, nenehoma oprezujoč za tatinskimi in vlomilskimi priložnostmi. Ogledovali so se pa tudi po okolici. Ukradene predmete so spravljali pri Silvestru, ali pa v baraki v Gramozni jami, kjer so imeli svoje zaveznike in sta tamkaj tudi stanovala Milan in Stanko.

Posebno piko so imeli vlomilci tudi na kokoši, ki so jih lovili po raznih dvoriščih v okolici. V barako so si nanosili često tudi vina, nakar so se mastili z ukradenimi dobrotami. Da se pri tem niso dolgočasili, so povabili tudi ženske in uganjali orgije. Policija je zatorej aretirala tudi tri dekleta, ki so največ prisostvovala takih pojedinam. Seveda pa niso pobje vabili samo teh žensk, marveč so nalovili po mestu tudi druge, s katerimi so se vobče pajdašili ob raznih prilikah. Vlomilci so že priznali več vlomov v razne trgovine in tudi priznali, da so nameravali izvesti nekaj prav imenitno zasnovanih vlomov v najbližji okolici mesta. Nekaj članov vlomilske družbe je še na svobodi, vendar so jim zasledovalci že za petami.

Težave naših prvih odvetnic

Beograd, 20. decembra.

Ko je kriza zajela tudi odvetniški poklic in so o tem podali svoje izjave funkcionarji odvetniških zbornic in ugledni beograjski odvetniki, kakor je »Jutro« že poročalo, se oglaša sedaj v beograjski »Politiki« ena prvih jugoslovenskih odvetnic, ga. Hristić-Ivković. Po težavah, ki se stavljajo našim prvim odvetnicam od vseh strani na pot, bi lahko sklepali, da je pri nas ženska emancipacija sploh še jako mlada. Odvetnice pa morajo premagovati tudi težave in ovire, kakršne niso napoti ženam v nobenem drugem poklicu.

Prve odvetnice so se pojavile pri nas šele pred kakimi 10 leti in v Beogradu se jih je sčasoma nastanilo sedem. Te pionirke so imele mnogo težav že pri studiju in potem pri sodni praksi, dasi so predstojniki pri sodiščih znali ceniti njihovo marljivost.

— Samo pri tem pa je tudi ostalo, pravi gospa Hristićeva. — Sodišča le redko kedaj poverijo odvetnici kako zadevo, pri kateri bi se dalo kaj zaslužiti. Na proteste se dobi vedno isti odgovor: Kaj vam če zaslužek, vi itak delate samo za svojo slavo! — To pa še ni vse. Naj na sodniji še tako dobro poznajo odvetnico, se vendar često zgodi, da je ne priznajo. Ko je odvetnica ga. Hristićeva pred leti kupila neko zemljišče, so pri sodišču, ko je zahtevala prenos posesti, menili, da mora v to privoliti njen mož. Odvetnica jih je opozorila, da v svojem poklicu vendar sama opravlja take zadeve za svoje kliente in kako to, da tega ne bi mogla sama opraviti tudi za sebe, ko se na primer od žena, ki vodijo trgovine, pri poslovnih zadevah nikdar ne zahteva privoljenje ali pričevanje moža.

Zanimivo je, kako je gospa Hristićeva kot ena prvih beograjskih podjetnic prišla do svojega dekreta. Po vseh izpitih in sodniški praksi je morala vložiti prošnjo na pravosodno ministrstvo in ker ni bilo odgovora, je prišla sama k tedanjemu ministru, že pokojnemu Marku Gjuričiću, ki pa ji je dejal:

— Ne podpišem dekreta, ker ni potrdila o izpolnjeni vojaški obveznosti.

— Ženske vendar niso vojaški obvezniki in po zakonu o odvetnikih se tudi ne zahteva dokaz o izpolnitvi vojaške dolžnosti.

Minister pa je ostal pri svojem ter dejal:

— Ko odslužiš vojaka, podpišem dekret.

Gjuričić je umrl, dekreta pa tudi pod njegovim naslednikom Milanom Simonovićem ni bilo mogoče dobiti. Ko se je podala k njemu je dobila naslednji odgovor:

— Tudi jaz nočem podpisati dekreta, kakor ga ni hotel podpisati Gjuričić.

Šele ko je postal minister pravosodja sedanji vladi predsednik dr. Srškić, je gospa Hristićeva dobila svoj dekret brez vsake zaprake. Do tedaj pa je morala čakati nanj leto dni.

ZVOČNI KINO IDEAL

Naš božični program

VELEFILMI
smeha, veselja in zabave

Danes velika premiera slavnih komikov

Pat in Patachon
kot zaščitnika morale

Smeh in zabava, da še ne tako!

Film se predvaja samo

22., 23., 24., 25. t. m.

Predstave ob 4., 7. in 9.¼ uri.

26., 27. in 28. t. m.

drugi božični film

Velika maneža

največji cirkuški velefilm

Najlepše božično darilo

je lepi umetniški koledar

„IZ NAŠIH KRAJEV“

Oglejte si ga!

Za ceno Din 30.— ga dobite v vseh knjigarnah!

KULTURNI PREGLED

Znanstveno delovanje zgodovinskega društva

Znanstveno delo v Jugoslaviji je, kakor povsod, oprto na univerze in druge vodilne znanstvene naprave: prvo velja za Ljubljano, Zagreb, Beograd in Skoplje, drugo za Novi Sad, Sarajevo in Split. V svojevrstnem položaju, brez opore na eno ali drugo, oprto edino na idealizem svojega članstva, deluje v Mariboru, ne kot zadnje med svojimi vrstniki, Zgodovinsko društvo. Iz njega je zrasla Študijska knjižnica, iz njega je zrasel Banovinski arhiv; ono je polagalo temelje tudi mariborskemu muzeju, in ono izdaja časopis, ki je poleg »Slovenskega Pravnika« naša najstarejša znanstvena revija: »Časopis za zgodovino in narodopisje«. To društvo je prekoračilo letos trideseto leto svojega dela.

Njegovo jubilejno leto je šlo po poti navzgor. To smo videli na občnem zboru dne 16. t. m. Društvena izdanja in sodelovanje pri mariborskih znanstvenih ustanovah kažejo društveno delo in društveni napredek. Najlepše znanstveno darilo, ki smo ga prejeli Slovenci letos, je brez dvoma ptujski zbornik ČZN, v katerem so se združili naši najvidnejši znanstveniki - zgodovinarji, da ponovno razsvetlijo kos naše zemlje tam v zelenem Podravju. Uspeli so in uspel je tudi izdajatelj, ki je organizatorično vodil vse to veliko delo, namreč Zgodovinsko društvo v Mariboru. Poleg ptujskega zbornika je izdalo ZDM tudi svoje redno izdanje ČZN s prilogo »Arhiv za zgodovino in narodopisje«, v katerem se bliža koncu publikacija Slomškove korespondence. Da je to ogromno delo dovedlo ZDM v težek gmotni položaj, je pokazalo blagajniško poročilo, ki je odkrilo 15.000 Din dolga.

Ta dolg je le deloma krit s pridobitvami društvene knjižnice, izkazujoče nad 500 del prirastka; ta dela so inkorporirana Študijski knjižnici. Prirastki izvirajo delno od zamen s tujimi znanstvenimi publikacijami, delno pa iz daril, katerih sta največ naklonila ZDM predsednik, prelat dr. Fr. Kovačič in blagajnik, upravnik N. Vrabl. ZDM pa čakajo pri knjižnici še velike naloge: vrsto kontinuand bo moralo društvo izpolnjevati, pri tem pa ostane odprto vprašanje, kako?

Enako kakor pri Študijski knjižnici je ZDM aktivno sodelovalo pri Banovinskem arhivu v Mariboru. Izvršujoč svojo nalogo, da varuje arhivalije pred izgubo in uničenjem, je društvo pridobilo vrsto listin, največ iz Prekmurja, kjer mu je stal dobrohotno ob strani dr. A. Trstenjak. V stremljenju, da zbere gradivo, ki se nanaša na naš preporod v Podravju, je društvo pridobilo zlasti obsežno korespondenco, pri kateri sta ji šla zopet na roko narodni poslanec g. Zemljič in župnik pri Kapeli č. g. Škofic. Prvi je podaril arhivu svojo obsežno korespondenco in akte, nanašajoče se na narodnostne boje v radgonskem okraju, drugi pa poleg drugega dragocenо korespondenco Božidarja Raiča iz dunajskega parlamenta. Dolga vrsta posameznikov — omenjamo samo Otona Plohja z gradivom g. J. Aljancu, ki so obogatili društveni arhiv, kaže zanimanje, ki ga je nova javna ustanova dosegla v prvim letu svojega obstoja in pa pravilnost sodelovanja privatne organizacije, kakor je ZDM, z javnimi institucijami, kakor sta Študijska knjižnica in Banovinski arhiv v Mariboru.

Zavedajoč se dejstva, da je moglo ZDM storiti svoje delo samo z dobrohotno pomočjo mariborske mestne občine, predvsem pa Dravske banovine, je občni zbor soglasno izrekel javno zahvalo pomočniku bana g. dr. O. Pirkmajerju.

Bodočnost, ki stoji pred nadaljnjimi koraki ZDM, je vse drugo kot rožnata. Vrsta nalog ga čaka. S svojimi zadnjimi rednimi in izrednimi izdanji je osvetlilo Ptuj in Celje, zadnje le delno, sedaj pa ga čaka še odkritje njegovega domovinskega mesta Maribora, čaka ga Dravska dolina, čaka ga Prekmurje itd. Umetnostni spomeniki iz naše Štajerske še niso publicirali, arhivalije še niso vsestransko niti dostopne, naša gospodarska in socialna zgodovina zlasti obmejnih krajev je še zastrta z zgodovinskim mrakom. Poleg tega pa je narodopisje tisto, ki najbolj trpi zaradi nesigurnosti publikacij in zaradi še neorganiziranega programatičnega dela. Narodopisje, ta metodično najmanj izoblikovana panoga naših znanstvenih disciplin, trpi najhuje baš v Podravju in v Mariboru, kjer kljub vsem naporom Muzejsko društvo ne more rešiti muzejskega vprašanja.

Še težji pa je pogled v bodočnost z drugega vidika. Kader našega članstva je sestavljen večinoma iz ljudi, ki so se udejstvovali narodnostno že v predvojni dobi; prav isto velja za društvene podpornike in to za posameznike kakor za denarne zavode. Mlajša generacija stoji ob strani tudi tam, kjer za to ni gmotne upravičenosti. Povojna generacija o ZDM pač debatira, tudi priznava njegov znanstveni, kulturni in narodni pomen, toda ne mara se mu približati. Vsepovsod prevladuje debata pri zaključeni mizi na podlagi zgodovinskih in drugih izsledkov v tujini in o tujini, in na teh podlagah se rešujejo nato naša vprašanja. Domača preteklost je mlajši generaciji premalenkostna.

Tukaj je izvor in jedro vprašanja. Naši javni delavci morajo poznati najprej našo preteklost in poleg te šele pride do veljave tuja. N. pr. brez Vošnjakovih, Hribarjevih in Šukljetovih spominov in samo z Emilom Ludwigom itd. naše preteklosti in preko nje naše sedanjosti ne bomo doumeli nikdar; brez tega pa tudi ne bomo doumeli naših sodobnih problemov.

Na koncu še besedo o naših primorskih sonarodnjakih. Zelo malo jih je, ki vstopajo v naša, že v predvojni dobi obstoječa društva. In vendar so v njih prav tako doma kakor vsak drugi.

Zadnje dvoje sem občutil na občnem zboru ZDM. Ne velja to samo za Maribor, to velja prav tako za Ljubljano. V naših znanstvenih organizacijah, zlasti v Mariboru, pogrešamo mladine in primorskih tovarišev.

F—i—K.

Iv. Cankarja „Kralj na Betajnovi“ v Beogradu

Premiera in prva repriza »Kralja na Betajnovi« v beograjskem Narodnem pozorištu je dogodek; prva repriza (16. t. m.) pa je z obiskom, sprejetjem in zanimanjem občinstva pokazala tudi, da ni poslednja. O delu samem pisati bi bilo pri Slovencih odveč, saj je »Kralj na Betajnovi« znan slovenski javnosti že nad trideset let. Hotel bi povedati kaj drugega. Kadar sem »Kralja na Betajnovi« gledal pri nas in kadar sem ga čital, sem imel občutek, da je to delo nastalo prav pri nas doma; da je socialno delo iz naše domače sredine. Ko sem ga prvič gledal v Beogradu, mi ni bilo več tako domače; nič se zato nisem čudil, če je beograjska kritika očitala, da se igralci niso vživeli v okolje, iz katerega je Ivan Cankar posnel snov za to svojo dramo. Šel sem na reprizo; tedaj sem spoznal, da igralcem ni bilo potrebno tako vživljanje, zakaj »Kralj na Be-

SMUČARJI!

Želite za praznike na turo z novimi smučmi in novo smučarsko opremo?

Potem še danes k nam!
Izbirali boste v miru!

Popravila in montažo stremen in robnikov izvršuje točno in hitro:

ALPINA

Lastnik: SAŠA KOVAČ
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA ŠT. 7.

Domače vesti

• **G. minister dr. Albert Kramer** bo čez praznike do pravoslavnega Božiča odsoten iz Beograda. V tem času naj se mu ne pošiljajo dopisi.

• **Božične počitnice na strokovnih šolah.** Po brzojavnem sporočilu ministrstva za trgovino in industrijo bodo trajale na vseh strokovnih šolah v dravski banovini božične počitnice od 23. do. do vštetega 9. januarja 1934.

• **Beograjska občina za reveže.** Predsednik beograjske mestne občine je izdal proglas za nabiranje prispevkov v pomoč revežem. V prvi vrsti skuša občina zbrati sredstva za božično pomoč najrevnejšim občanom, ki bo izdana v živilih in kurjavi. Lani so za božič podprli 5.395 rodbin, ki so štele 15.061 oseb. Letos bo treba pomagati še večjemu številu revežev in bo zaradi tega potrebno tudi več denarnih sredstev. Občinska uprava je svoj delež že pripravila, drugo pa naj bi prispevali premožnejši meščani.

ESENCE

za napravo likerjev 24 vrst in ruma, holandskega izvora, priporoča

DROGERIJA KANC

v nebotičniku in Židovski ulici.

• **Kmetijska radijska predavanja** se bodo pričenjala od 1. januarja dalje zjutraj ob 7.30 in bodo trajala z navodili vred do 8.15. Popoldne bodo predavanja ob 16. kakor doslej.

• **Sodne takse v novembru.** Po podatkih upelacijskega sodišča v Ljubljani je bilo novembra plačano v dravski banovini na raznih sodnih taksah 893.641 Din. Pri okrožnih sodiščih je bilo plačano: v Ljubljani 356.885, v Mariboru 255.850, v Celju 174.142 in v Novem mestu 106.762 Din.

• **Podružnica SPD v Bohinju** sporoča, da bo imela od 21. t. m. dalje za vso zimsko sezono odprto svojo kočo pod Bogatinom (20 postelj, kurjene sobe in vsa prehrana). Pot do koče od hotela »Zlatoroga« je lahko dostopna po krasno izpeljanih serpentinah s smučmi tudi manj izvežbanemu smučarju. Komna sama pa vam nudi nešteto lepih tur in izletov. Pridite praznovat božič v Bogatinovo kraljestvo. Nosači so na razpolago v hotelu »Zlatorogu.«

• **Redni občni zbor Slovenskega filma »Triglava«, registrovane zadruge z o. z. v Ljubljani** se je vršil v nedeljo 17. t. m. Poročilo pripravljalnega odbora je pojasnilo, da je zadrugi namen ustvarjati igralske, kulturne, tujskoprometne in reklamne zvočne filme z aparaturo, ki jo ima tehnično vodstvo. Aparatura je prvovrstna in deluje brezhibno. Takoj po božiču bo zadruga snela kulturni film Maribora in Pohorja, med tem pa pripravila vse potrebno za snemanje Finžgarjevega »Divjega lovca«. Poleg tega bo za trgovce in podjetja izdelovala reklamne zvočne filme, katere bo izpopolnilo na ta način, da bo reklamni film tudi igralski, da bo uspeh reklame tem večji. Reklamno vodstvo ima v ta namen svoje strokovnjake, ki bodo storili vse, da bodo filmi na višku. V nedeljo so se vršile volitve prvega načelstva. Za načelnika je bil izvoljen g. Viktor Kink, diplomiran tehnik v Ljubljani, za podnačelnika pa Jože Vombergar, pisatelj v Ljubljani. Med ostalimi odborniki v načelstvu in nadzorstvu čitamo imena: odvetnik dr. Campa, tiskarnar Vodnik, klišarnar Dev, fotograf Janc i. dr. Občni zbor je sklenil zadrugo popularizirati in pozvati med svoje zadružnike vse sloje, trgovce, obrtnike, kmete in ostale. Zadrugarji bodo imeli posebne ugodnosti. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno in zadružniki so se po končanem občnem zboru razšli z vero v procvit te kulturne zadruge, ki ji tudi mi želimo veliko uspeha.

Darila

ZA BOŽIČ PRAKTIČNA IN ZELO POCENI

Na primer:

4 m volnenega blaga za obleko Din 92.—
4 m barhenta za obleko Din 48.—
10 m flanele Din 80.—
žepni robčki, šifon itd. itd. nudi tvrdka

NOVAK

Kongresni trg 15.

(nasproti nunski cerkvi) 97

• **Prva zdravstvena zadruga za Sandžak in zetsko banovino** je bila ustanovljena v Sjenici. Sjeniški srez, ki šteje preko 30.000 prebivalcev, ima doslej samo enega zdravnika in bo ustanovitev zdravstvene zadruge vsemu okraju v veliko pomoč. Tudi ostale vrste zadružništva v zadnjem času lepo napredujejo v Sandžaku. Ustanovitev zdravstvene zadruge je bila toplo pozdravljena od prebivalstva.

• **Zimsko zavetišče ladij v Novem Sadu** je podobno svetovnemu pristanišču. Zaradi nenavadno nagle in rane tvorbe ledu na Dunavu in njegovih pritokih se je znašlo na odprti vodi na jugoslovenskem področju več tisoč ladij in drugih plovnih objektov, ki so se morali zateči v najbližja zimska pristanišča. Tako je sedaj v novosadskem prezimovališču 140 ladij in raznih plovnih objektov. Med njimi je komaj polovica naših, ostali pa so angleški, francoski, rumunski, madžarski, nizozemski, avstrijski in nemški. Toliko ladij se že dolga leta ni zateklo v Novi Sad. Ker so prebivalci tega plavajočega mesta v glavnem brez pravega dela, si krajšajo čas z raznovrstnimi mornarskimi zabavami kakor v kakem velikem svetovnem pristanišču.

• **Orožniški narednik, ki je postavil spomenik svojemu službenemu delovanju.** Na hribu sv. Jovana nad Ovčjim poljem je zgradil spomenik upokojeni orožniški narednik Boško Stojanović, ki je v Južni Srbiji služboval že od balkanske vojne. Nazadnje je služboval v Štipu, sedaj pa živi kot upokojenec v Kuršumliji. S svojimi prihranki je postavil spomenik s svojim imenom in letnicami službovanja, kar bo menda edini primer takega spominjania na orožniško službeno dobo.

• **Visoka starost.** V Jajcu v drinski banovini je umrla najstarejša tamkajšnja žena Marija Bešlijeva v visoki starosti 103 let. Kljub visoki starosti je še do zadnjega opravljala domača dela.

• **Nova grobova.** Včeraj ob 18. je umrl na Gasilski cesti št. 11. v Šiški strojevodja državnih železnic v pokoju g. Julij Pirkovič v 69. letu starosti. Pokojnik je bil splošno spoštovana osebnost ter je bil vse svoje življenje navdušen naprednjak, ki je vzgojil svojo družino v nacionalnem duhu. — V Žibertovi ulici 28, v Šiški je umrla gospa Marija Zolli. Pogreb blage matere bo danes ob 14. — Pokojnima bodi ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Popravki.** V članku »O ojačeni vladni oblasti« od dr. Steske v četrtkovi številki »Jutra« čitaj v 1. stolpcu, tretjem odstavku, 7. vrsti namesto »v pravem smislu« pravilno »v prvem smislu«, v četrtem odstavku 4. vrsti namesto »napravna« pravilno »nepravna«, v 6. odst. 1. vrsti namesto »kreditne« pravilno »ureditve«, v drugem stolpcu, 30. vrsti namesto »hoče« pravilno »noče«.

• **Preiskava o trojanskem umoru je zaključena.** Preiskovalni sodnik ljubljanskega okrožnega sodišča g. V. Prohinar je zaključil preiskavo o trojanskem umoru posestnika Valentina Trdina ter spise izročil državnemu tožilcu, ki bo sestavil obtožbo proti osumljencem Jožetu Herletu, pokojnikovi ženi Antoniji in pokojnikovemu bratu Antonu Trdini zaradi kvalificiranega umora. Za proces vlada veliko zanimanje. Razprava se bo vršila tja proti koncu januarja odnosno v začetku februarja prihodnjega leta.

• **Zgodbe iz prevrata.** Prejeli smo: 15 let je minilo od tistih imenitnih dni. Skoro docela nepripravljeni smo padli vanje kakor muha v močnik ter prav zato doživeli mnogo čudovitih dogodovščin, ki smo se jih prav zavedli šele potem, ko je bilo že vse za nami. Na stotine takih zgodb je krožilo in še kroži ob naših omizjih, tudi veselih in nad vse zabavnih na pretek. Teh bi bilo najbolj škoda, če se nam izgube. Takih misli so bili tisti, ki so se letošnjo jesen obrnili name s prošnjo, da bi zbral to hvaležno gradivo in ga povezal v primerno obliko. Iz nekaterih prispevkov, ki so mi jih sami dali na razpolago, sem videl, da bi bilo mogoče res kaj učinkovito tega izluščiti. Marsikatera zgodba se je v teku let še razrasla ali pa doživela razne variante. Nič ne de, če je naposled tudi malo ali pa morda docela iz trte izvita, samo da je zrasla na naših tleh in da ima v sebi dober humor. Zbirka, kakor si jo jaz predstavljam, ima edini namen, pozabavati čitatelja, vzbuditi udeležencem vesele spomine, vsem pa nekaj zdravega smeha, ki smo ga v teh tegobah bolj kakor kdaj prej potrebni. Zato prosim vsakogar, ki ve za kako zabavno dogodovščino izza prevratnih dni, bodisi da jo je sam doživel ali pa le slišal, naj mi jo napiše kar najpreprosteje, kratko in jedrnato. Vsaj toliko, da bodo v njej glavne misli v potrebni zaporednosti. Privoščite zabavo, ki ste jo sami užili, tudi drugim. Uvažujte, da je to morda edina prilika, da se zgodba otme pozabi. V teh dolgih zimskih večerih boste prav lahko dobili toliko časa, da se vsedete k pisanju. Nič naj vas ne skrbi, če niste kaj posebno vajeni peresa. Kar bo treba morda še oklesati in opiliti, to se bo že potem storilo. Glavno je gradivo. Prispevke bi želel vsaj do svečnice, da bi jih mogel potem do jeseni urediti in pripraviti za tisk. Dobrodošli so tudi taki prispevki, ki so bili morda že kje objavljeni. Delo bo izšlo najbrže v samozaložbi in prejme vsak prispevalec po en brezplačen izvod. Rokopise bom vračal samo na izrecno zahtevo. Vilko Mazi, Ljubljana, Poljanska cesta 15.

Dobra prebava pol zdravja!

Lahko, normalno izpraznjenje pri zagatenju, lenivosti črevesja vam omogočijo Artin - dražeje

ARTIN

Vsebina škatlice po 8.— Din zadostuje za 4 do 6-krat.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narodnega zdravja, S. Br. 22.115, od 12. decembra 1933.

• **Gorenjska občina, odrezana od sveta** Iz Krope nam pišejo: Naša nova občina je po zadnjem snegu odrezana od sveta. Odkar je zapadel debeli sneg smo v pravi Sibiriji. Poleti in še pred snegom smo imeli prijetno avtobusno zvezo s Podnartom, v ponedeljkih pa je avtobus iz Krope vozil tudi v Kranj. Sedaj je vsa avtobusna vožnja za osebni kakor tudi za tovorni promet onemogočena. Dočim so vse ceste v vsem radovljiškem srezu že izorane s snežnim plugom, mi v novi občini vzdihujemo kakor za devetimi gorami. Če bo šlo tako dalje, imamo slabo upanje na kak napredek v novi občinski zvezi. Sedaj, ko je še mehek sneg, je še podana možnost, da se cesta uredi, če pa se sneg odjuži in zopet zamrzne, nu, potem smo dobri tja do Velike noči. Opozarjamo merodajne činitelje, da se za stvar zavzamejo pravočasno, kajti drugače bodo oni odgovorni za posledice, ki bodo neprijetno odjeknile med večino občanov. Kaj naj porečejo k temu tudi Ljubljančani, ki so zainteresirani v Kamni gorici, v počitniškem domu, kjer nameravajo prav sedaj za božič prirediti smučarski tečaj?

POZOR! BOŽIČ!

Prvovrstna nalivna peresa, keramiko, usnjene izdelke, albume, pisalne garniture

kupite le pri

IV. BONAČ, LJUBLJANA

Darujte ji za Božič ono, česar si sama ne privošči

steklenico parfuma

ali

kolinske vode

iz

Drogerije Gregorič

Ljubljana, Prešernova 5.

Najboljše sredstvo

proti obolenju grla in proti angini so

Thyangol pastile

Dobite jih v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. za nar. zdravje S. Br. 3386—27. II. 1933. 13361

• **Tiskovna zadruga je razposlala svojim abonentom pravkar izišlo knjigo:** Josipa Murna-Aleksandrova »Izbrani spisi«, uredila Trdina Silva. Knjiga se dobi sedaj tudi že v njeni knjigarni, Šelenburgova ulica št. 3. v Ljubljani. Cena broširani knjigi 75 Din, v platno vezani 95 Din, v pulusnje 105 Din.

• **Lepe knjige, pisane, da se človek pri njih ne dolgočasi,** so najprijetnejše razvedrilo. Prihodnje leto se nam obeta nekaj takih knjig, ki jih izdaja »Prijateljeva« založba. Te dni je izšel prvi del svetovno znanega romana H. G. Wellsa »Boj z Marsovci«, enega najnapetejših in najostroumneje pisanih del svetovne književnosti. Knjiga je priložena božični številki družinske revije »Prijatelja«, ki se je predstavila v novi, moderni obliki z odlično vsebino, ki smo jo pri njej vajeni. Evo kratkega pregleda njene vsebine: Novela Birgerja Mörnerja »Raketa«, spomini na Strindberga, je ena tistih redkih božičnih zgodb, ki ne ponavljajo starih obrabljenih motivov. Ilje Ehrenburga črtica »Hlače, jopič in...« je ena kratkih mojstrovin tega znanega ruskega pripovednika. Iv. Hans Rösler se je predstavil s humoristično noveleto »Razposajenost«. Duhoviti so »Domisleki« Kurta Tucholskega, enega izmed nemških pisateljev »z grmade«. V probleme današnjosti posega lepo ilustriran esej »Človek in stroj«. Prav tako je zanimiv članek »Berači v velemestih«. Članek »Varietejske plesalke in njih žrtve« nam riše pokvarjenost dandanašnjega velemesta. Ljubka je sportna humoristična novela »Lastna hišica za smučanje« Članek »Smučarji pripravljajte se« poučuje začetnike. Tudi skavtov se je spomnil list s člankom »Smučanje in skavti«. Ne manjka seveda običajnih rubrik za tehniko, humor, književnost in drugo. V tej številki se zaključuje Kreftov roman »Kalvarija za vasjo«. Za svoje naročnike je napisal »Prijatelj« krasne nagrade. Vsakdo lahko dobi z malenkostnim trudom lepo knjižno polico ali pa celo veliko knjižno omaro. Za te nagrade, ki so tako lahko dosegljive, se bo pač vsakdo potegoval. Naročnina za revijo »Prijatelj« in deset knjig znaša na leto 132 Din. Za vezavo knjig se doplača 60 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10-I.

• **»Božično veselje«,** je naslov zbirki treh prikupnih božičnih poevk, ki jih je priredil skladatelj Josip Pavčič za lahek klavirski stavek. Primerne so pa tudi za en ali dva glasova s spremljevanjem klavirja. V zbirki so božične pesmice »Sveta noč«, »Pri jaslicah« in »Pastirci, kaj se vam zdi«. Vse tri pesmice so izredno primerne za družine, v katerih se poje in igra klavir za božične praznike. Cena je 12 Din dobiva se v vseh knjigarnah. Zbirka je izšla v običajni obliki založbe Glasbene Matice.

• **»Belokrajinska koleda« je naslov** kolednice za tri glasove in klavir, ki jo je izdal skladatelj profesor Saša Šantel. Posamezni izvod stane 12 Din. Tudi ta zbirka je izredno primerna za domačo božično proslavo in za različne javne prireditve mladine. Zunanja oprema je izredno lična Oskrbel jo je profesor Šantel sam z akvarelno sliko belokrajinskih kolednikov. Dobiva se v vseh knjigarnah.

• **Najcenejše in najlepše božično darilo** je knjiga. Za mal denar dobiš zabavno knjigo, ki gotovo razveseli obdarovanca Naj ne bo božičnega drevesca, pod katerim ne bi bila knjiga. Knjiga je človeku najboljši in najzvestejši prijatelj. Zato darujte vašim malčkom o božiču knjige. Veliko izbiro knjig za božična darila ima v zalogi knjigarna Tiskovne Zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3.

• **Ciril Metodova družba** ima še veliko zalogo božičnih in novoletnih razglednic, ki se dobe v trgovinah, trafikah in CM pisarni v Ljubljani Beethovnova ulica 2 Podpirajte Ciril Metodovo družbo.

• **Zimski sport** je zelo koristen zdravju, ima pa tudi nevarnosti raznih nalezljivih obolenj. Zaradi tega je dobro, če imate vedno s seboj pastile Panflavin, ki vas obvarujejo pred vsako nalezljivo boleznijo.

• **Boj za obstanek je dandanes hujši,** kakor pa je bil kedaj poprej. Za naporno in intenzivno delo je potrebno zdravo telo z bistro glavo. Izkušnje nas uče, da reagira telo na razburjenja in preobremenjenja z glavobolom ali migreno, zaradi česar je mnogokrat tudi najlažje delo celo onemogočeno. Te motnje in težave pa se lahko hitro odstranijo z znanimi tabletami Pyramidon »Bayer«.

Radio kotiček

Ljubljana, 22 decembra

Danes ob 11. bo v radiu šolska ura in sicer slavnostna božična oddaja s sodelovanjem ženske realne gimnazije. Po obedu bomo slišali reproducirano skrajšano Gounodovo opero »Faust«, potem nam pa zapojo na gramofonskih ploščah donski kozaki. Ob 18.30 nastopi pred mikrofonom g. dr. Rudolf Andrejka, ki nam bo dajal zopet praktične nasvete glede nedeljskih izletov. Ob 20. se pa prične prenos iz Zagreba.

Jutri ob 12.15 bomo slišali v radiu reproducirani orgelski koncert, ob 13 pa češke in rumunske narodne pesmi na gramofonskih ploščah. Zvečer ob 19 bo nadaljeval vseučiliški profesor dr. Veber svoje predavanje o ljudskem nauku o dobrem in zlu. Ob 20. nastopita gdč. Korenčanova in Rudolfova, ki nam zapojeta naslednje božične pesmi: Sveti dan — ljudski napev, Premrlovi Uspavanka Jezuščku in Ti nebeško detece, Zupanovo »Zvezde svetlo sevajo« in Adamičevo: Pastirci vi, Čista devica, Božična (štajersko besedilo) in Božična III. (kajkavsko besedilo). Potem bomo slišali humoristično posnemanje raznih instrumentov, ob 21.50 pa nastopi radio-orkester z valčkovo uro; zaigra nam Lannerjeve Dvorne plese ter Straussovi Spomladanske glasove in Pripovedke iz dunajskega gozda. Večer se zaključi s plesno glasbo.

Za darila!

Okazijska prodaja najfinejšega pisemskega

PAPIRJA

v kasetah

IV. BONAČ, LJUBLJANA

• **Pri pomanjkanju teka,** kislem vzpehavanju, slabemu želodcu, leni prebavi, črevesnemu zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oporišču, srbečici osvobodi naravna »Franz-Jožefova« voda telo vseh nabavnih strupov gnilobe.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

V soboto si izposodite plošče in gramofone

„ŠLAGER“

Aleksandrova cesta 4, prehod »Viktorija« palače. — Pohitite, dokler je še velika izbira.

Iz Ljubljane

u— **Novi oblastni odbor Narodne odbrane** se je na svoji prvi seji konstituiral takole: predsednik dr. Cepuder Josip, podpredsednik Kokolj Franjo, tajnik Matelič Miroslav, blagajnik Kobenter Franc, zastopnik omladine pa Sancin Boris. Vsi imenovani sestavljajo eksekutivo novega oblastnega odbora NO, ki je že prevzela svoje posle. Imena teh nacionalistov in sposobnih organizatorjev nam jamčijo za uspešen razvoj organizacije Narodne odbrane.

u— **Mestna občina ljubljanska bo izdajala revijo »Kroniko«,** ki se bo bavila z vsemi sodobnimi in zgodovinskimi vprašanji. Sodelovali bodo najuglednejši znanstveniki, slikarji, glasbeniki in arhitekti. Obsegala bo po 120 strani velike kvartne oblike, tiskana bo na najboljšem papirju. Poleg ilustracij med besedilom jo bodo krasile slike v bakrotisku in večbarvne priloge. Izhajala bo štirikrat na leto. Revija bo stala celoletno 60 Din, polletno 30 Din in četrtletno 15 Din. Naroča se na naslov: Uprava revije »Kronika« mestno načelstvo v Ljubljani, kulturni oddelek. Brez dvoma bo to naša najboljša revija, zato jo vsem toplo priporočamo

u— **Občni zbor Udruženja reservnih oficirjev,** ki bi se moral vršiti drevi je zaradi tehničnih težkoč preložen na 28. t. m. ob 20. v Kazini.

u— **Kaj nam prinašajo kinematografi za Božič?** Vsepovsod je poskrbljeno za pester spored. Elitni kino Matica prične danes predvajati sijajni film »Hrepenenje« o katerega vrlinah smo že ponovno govorili Film bo tekel preko božičnih praznikov v vseobče zadovoljstvo ljubljanskega občinstva. — Zvočni kino Dvor bo za praznike predvajal dva filma, in sicer v dneh 23. do 25. t. m. senzacijo »Pirati zraka«, kjer prvič nastopijo letala v službi banditov, in od 26. do 28. t. m. izvrstni Ken Maynardov film »Ljubljenec prerije«. — Zvočni kino »Ideal« bo do 25. t. m. zabaval ljudi s Patom in Patachonom v vlogah zaščitnikov morale, nato pa se bo predvajalo največje dosedanje cirkuško delo: »Velika maneža«. — In ZKD? »Zaklad gora« je film, ki bo od jutri naprej tekel v Matici v popolno zadovoljstvo vseh ljubiteljev prirode. Poglejte!

Za vsak pri nas kupljen film ali 12 plošč

1 povečano sliko 13×18 zastonj

FOTO TOURIST-LOJZE ŠMUC

nasproti hotela Union.

Kakor v pravljici se preobrazi vsaka pastorka lepote v lepotico, a vsaka lepa dama postane še lepša z uporabo najbolj dovršenega izdelka znanstvene kozmetike pudra »Liana Paracelsus«. Ta puder ima zaradi svoje finoče in sestavine odlično učinkovitost na obraz in mu daje izredno gladkost in nežnost. Zahtevajte izrecno puder »Liane«, ki se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. 31

Znano nam je, da ste zanesljiv plačnik

Jutrove naročnine. Zakaj odlašate? Sebi v škodo, ker Vaša zavarovalna pogodba za nezgode pri zavarovalnici »Triglav« ni v veljavi, če naročnina ni pravočasno plačana.

tajnovi« vzlic »dečvi« in »štajerskim« kostimom in vzlic tistim neštetim »litrom« ni bil na beograjskem odru prav nič »slovenski«, pač pa je bil skozinskoz človeški. Zato je tudi pogrešno, ako ga hoče kak kritik gledati kot specialno »slovensko« delo, in mislim, da bo vsak tujec — tudi če Iv. Cankar ja prav nič ne pozna — iskal v »Kralju na Betajnovi« bodisi kjerkoli in na kateremkoli jeziku le tisto občo socialno človečansko noto, ki je osnova »Kralja na Betajnovi«. In to prav gotovo bolj kakor Slovenec, ki v originalu občuti tudi domače okolje, ki ga je dal delu Cankar. S tega stališča je tudi prav, ako se pove o drami, kako je uspela, in o igralcih. Težino vse igre nosi Kantor; v tej ulogi je bil g. Radenković dovoli samozavesten, bahat in odločen, skoro vpognil pa se je pod malodušnostjo, ki ga obdaja v začetku III. dejanja, tako da se je naravnost sprostil v svojem smehu in s svojimi širokimi prsi, ko je vnovič bil »kralj na Betajnovi«. Poleg njega je najboljši g. Antonijević kot župnik, pravi kozmopolitski boem je Maks g. Miloševića, nežnočutna je Francka ge. Lukovičeve. — Ali je upravičeno ali ne, da sta Bernot (g. Dušanović), sodnik in adjunkt karikirana, to je stvar okusa in režije (g. Kulundžić), dejal bi, da potrebno ni. Večino publike tvori mladina, zato se ni treba čuditi, če Cankarjeve besede dostikrat spremlja navdušeno ploskanje. —N.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Smrt filozofa Hansa Vaihingerja. V Halle a. S. je umrl, star 82 let, bivši profesor filozofije na tamošnji univerzi Hans Vaihinger. Njegovo ime je znano vsakemu filozofsko razgledanemu čitatelju, zlasti po originalni modroslovni knjigi »Die Philosophie des Als — ob«. Bil je tipično nemški katedrski filozof. Izšel je iz Kantovega filozofskega sistema in je med drugim spisal obsežen komentar h Kantovi »Kritiki čistega uma«. Vaihinger je tudi ustanovil Kantovo društvo. Nadalje se je bavil z Nietschejevo filozofijo, ki se je v njegovi glavi križala s Kantovim kriticizmom: tako je nastal Vaihingerjev fikcionalizem. Vaihinger je bil ostroumen mislec in njegovi spisi so nekoliko vplivali tudi na širšo javnost, čeprav je njih jedro bilo neposvečenim tuje. V tem smislu je Vaihinger ostal kabinetni filozof.

O brezposelnosti inteligence je predaval na beograjskem Kolarčevem ljudskem vseučilišču docent ondotne univerze, naš slovenski rojak dr Stanko Škerlj. Predavatelj je dejal, da pri nas ni tiste prenapolnjenosti univerz, kakor je v nekaterih zapadnih deželah. Brezposelnost inteligence povzroča več vzrokov, predvsem povišanje potrebe kvalificiranih umetnih delavcev in zmanjšanje povpraševanja. Po prevratu, ko je država ustvarjala nacionalni uradniški kader, je bilo povpraševanje zelo veliko in to je zapeljalo množice staršev, da so dali svoje otroke vzposobiti za taka mesta. Tega sedaj ni več. L. 1926. je prišel en študent v Nemčiji na 506 prebivalcev, na Madžarskem na 546, v Franciji na 572, v Italiji na 863, a pri nas na 1150. L. 1932. se je stanje izpremenilo: pri nas pride 1 študent na 800 prebivalcev. Ker srednješolski absolventi ne morejo dobiti službe, odhajajo v večjem številu na univerze. Povišalo se je tudi število dijakinj. Predavatelj se je zavzel za temeljito reformo gimnazije in je nasvetoval vrsto ukrepov, ki bi bili potrebni za sanacijo brezposelnosti inteligence.

Janko Kač, Pisane zgodbe. Založba »Zemlja« je pravkar izdala tretjo knjigo priljubljenega pripovednika Janka Kača, zbirko povesti in črtic »Pisane zgodbe«. Zares pisane zgodbe! O najrazličnejših zadevah, prigodah in vprašanjih pripoveduje pisatelj: v prvi zgodbi (»Prva krivica«) se n.pr. spominja enega najzgodnejših razočaranj v svojem življenju, ko so ga v ljudski šoli iz Anzeka preimenovali v Janeza, v drugi veže spomin na mladostno doživetje z borovnicami, »temnosivimi sladkimi jagodami naših gozdov«. Tudi tretja zgodba sega v šolske klopi, zdaj že gimnazijske in se tiče šolnine. »Lemež« je mikavna črtica iz kmečkega življenja, prav tako »Slivovka«. »Šola usmiljenega samaritana« je že lahno posipana s pravo kačevsko ironijo iz prve »protipadarske« knjige. Ta ironija pride do polnejšega izraza v nekaterih nadaljnjih črticah (»Čudež«, »Umetna sepsa«, »Namišljena jetika« in »Krivda«), vmes pa so še nekatere druge črtice, med njimi zanimiva ruska zgodba »Jubilej«, vojaški spomin na Petrovče, »Tine Mrkun« in dobro napisana anekdota iz mladosti slikarja, ratnika »Zaobljuba«. Skoraj simbolično zaključuje zbirko črtica »Klic domače grude«. Te »Pisane zgodbe« so pestre po motivih, prijetno pripovedovane, jezikovno sočne in prežete z zdravimi življenjskimi nazori; pisatelj je predvsem skrben opazovalec življenja in ljudi, ne napiše ničesar, kar ne bi v tem ali onem smislu držalo in ume čitatelja zainteresirati za svoje pripovedovanje. 114 strani obsegajoča knjiga je lično opremljena. Stane vezana 35 Din, broširana pa 30 Din in se naroča pri založbi »Zemlja« v Ljubljani.

Ivan Cankar, Zbrani spisi. Šestnajsti zvezek. Nova Založba je pravkar izdala šestnajsti zvezek Cankarjevih Zbranih spisov, ki se vzlic neprijaznim razmeram na knjižnem trgu vztrajno bližajo svojemu zaključku, s čimer bo dovršeno pomembno dejanje v slovenski literaturi in v vsej naši kulturi. Pričujoči zvezek sega že v leto 1912. in vsebuje satirične spise iz l. 1909—1910, kritične in polemične zbirke iz l. 1908—1912 ter ponatise knjig »Bela krizantema«, »Volja in moč« in »Lepa Vida«. Uvod in opombe je napisal urednik Zbranih spisov prof. dr. Iz. Cankar. Potrebno bi bilo, da se njihovo tolmačenje Cankarjevega notranjega preobrata od historičnega materializma v katoliški dualizem temeljito prouči in kritično pretrese. Nemara bo naša mlada kritika opravila svojo dolžnost nasproti Iv. Cankarju vsaj po dovršitvi Zbranih spisov, ko bo ves material na dosegu roke. Če nas namreč z neizčrpno, sintetično studijo o Cankariu zopet ne prehite tujci?! Knjiga se dobiva tudi pri Tiskovni zadrugi.

Zvočni kino Dvor
Telefon 27-30

Naš božični program
23., 24. in 25. t. m.
Senzacionalni velefilmi banditov divjega zapada
Pirati zraka
Zračne akrobacije in boji
26., 27. in 28. t. m.
Ken Maynard v velefilmu
LJUBLJENEC PRERIJE

u— **Sokol Moste.** Pod okriljem ZKD se bo vršilo drevi v kino dvorani ob 20. predavanje g. dr. Oskarja Reye o vzponu na visoki Atlas. Po predavanju se predvajata dva kulturna filma. Vstop prost.

u— **Začetek zime.** Včeraj je bil prvi dan astromonske in kalendarične zime. Ob jutranjih urah je začelo snežiti. Mrzli sever in topli jug se borita za nadvlado. Po nekaterih krajih je zavel že jug, po drugih pa se je držal sever V splošnem je mraz v primeri z zadnjimi dnevi že zelo popustil.

u— **Da ne bo pomote.** V včerajšnji izjavi, da »Jutro« za svoja poročila o gostilniškem kongresu v Beogradu in o policijski uri ni imelo nobenih iniciativ in zvez od strokovnih organizacij, je mišljeno Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani in ne »Zveza gostilniških podjetij«, kakor je bilo pomotoma beleženo.

Otroški SINGER stroj
je najlepše božično darilo
za Vašo hčerkico. Vaša hčerka se lahko udeleži brezobvezno in brezplačno otroškega tečaja v naši trgovini, Gajeva ulica 3, poleg Nebotičnika, dnevno med 5. in 7. uro popoldne. 13370

u— **S sanmi se ne da voziti po tračnicah** Prejeli smo: Včerajšnje »Jutro« je pisalo, v kako neroden položaj pride voznik ako zavozi s sanmi v mestu na tramvajske tračnice. Včeraj 21. t. m. okrog 9. ure dopoldne se je pripetil drug sličen primer s sanmi na Rimski cesti. Neki voznik je z natovorjenimi sanmi zavozil na tračnice in se je ena sank zagozdila v tračnico, da niti močan konj ni mogel vse premakniti vozila. Po daljšem trudu s pomočjo drugih se je posrečilo spet spraviti sani iz klešč. Tramvajski promet na obe strani je imel zaradi tega precejšnjo zamudo. Ta dogodek bodi voznikom s sanmi v svarilo, naj ne vozijo po tračnicah

u— **V spomin večnemu mladeniču.** Namestu venca na grob Tančiča Viktorja so nabrali njegovi prijatelji pri »Strajzelnu« za mestne siromake 1000 Din. V teh hudih časih je tako visoka vsota zadosten dokaz, kako priljubljen je bil pokojnik.

u— **Dva ponesrečenca.** V bolnišnico so pripeljali včeraj posestnika Franca Križnarja iz Stražišča. Križnar je vozil včeraj v Škofjo Loko žaganje. Na zasneženi cesti pa se je voz prevrnil na voznika in mu zlomil več reber. — Na Selu pri Zagorju je padel na pomrzli cesti mizarski pomočnik, 28 letni Ivan Pregelj in dobil hude notranje poškodbe.

LILIAN HARWEY
v razkošni opereti
Carična podveza
ZVOČNI KINO DVOR
Telefon 27-30
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

u— **Poškodvanje reklamnih napisov.** Prejeli smo: V zadnjem času so bile v nočnih urah nekaterim tvrdkam napisne table odnosno reklamni napisi poškodovani s tem, da so bili s črnilom zamazani ali pa tudi raztrgani. Taka in slična dejanja so v nasprotju z določili o čuvanju tuje lastnine in morejo škodovati ugledu mesta, zaradi česar se svari vsakdo pred ponovitvijo opisanih dejanj, ker bo občutil posledice policijskega in sodnega kazenskega progona. — Upravnik policije.

u— **Tramvajska dela** napredujejo navzlic zamrzli zemlji. Od srede dalje vozi voz že po vsej Poljanski cesti do Krekovega trga, zdaj pa polagajo dvojni tir na Vodnikovem trgu in pred Škofijo. Tako utegne biti dvojna proga do nedelje dovršena že do Mestnega trga. Od vremena pa zavisi če bodo mogla dela napredovati tako naglo tudi v Stritarjevi ulici in dalje na Marijinem trgu in Prešernovi ulici. V najugodnejšem primeru bo krožna proga v januarju že dogotovljena. Na progi zaposluje Maloželezniška družba 90 delavcev. Siemens nad 20, Turkova spedicija in pa prevozništvo pa tudi čez 10 ljudi, tako da je skupno trdo zaposlenih okrog 120 ljudi.

u— **Vlom v konzumno društvo na Rudniku.** Prodajalno rudniškega konzuma so vlomilci že od nekdaj radi posečali. V teku let so se nekateri vlomi prav dobro obnesli, vlomilci so našli tudi denar. Predvčerajšnjim so se spet pojavili neznani svedrovci na Rudniku, ki so izpodkopali zid pri prodajalni in tako prišli v lokal. To pot jim je šlo gotovo tudi za denar, ki ga pa ni bilo, zato so se morali zadovoljiti le z blagom. Odnesli so več zavojev sladkorja in vrečo moke.

u— **Spet dva vloma.** V stanovanje trgovca Milana Skaberneta na Mestnem trgu je vdrl neznan človek, najbrže kak nohajkovalec, ki beračí po hišah Iz predsobe je odnesel železno kaseto, v kateri je slutil denar, a so se nahajali v njej ključi do trgovine in skladišč. Škode je okrog 1000 Din Te dni je vlomil nekdo tudi v gostilno Josipa Birka na Borštnikovem trgu. Iz kuhinje je odnesel različna jedila. 400 Din in precej cigaret.

u— **Prihodnja pesna vaja SO Preporoda** bo v soboto dne 23 t. m v dvorani Trgovskega doma G Jenko poučuje letošnje novitete Igra »Ronny jazz. Začetniki točno ob pol 20., ostali ob 20. Vljudno vabljeni.

u— **Silvestrovanje ASK Primorja in prijateljev kluba** bo letos v Kazini z izvrstnim sporedom.

u— **Drevi plesni večer nadaljevalnega tečaja** Jenkove šole v Kazini. Posebne plesne ure in informacije vsak dan.

u— **Izlahka ustrežete** vsem svojim obdarovalcem ako se glede nabave daril zglasite tudi letos v trgovini M. Tičar, kjer Vam bode nakup vsled velike in bogate izbire olajšan. Tvrdka Vam nudi priznano najlepšo keramiko, edinstvene kromove izdelke, ki ustrezajo tudi ljudem najfinejšega okusa, nadalje krasne usnjene predmete, pisalne mape, lepe albume, fine damske torbice, kakor tudi polno drugih manjših lepih in okusnih daril. Največja izbira zlatih polnilnih peres. Za cenjeni obisk vabi tvrdka M. TIČAR, Šelenburgova ulica 1. in Sv. Petra cesta 26.

u— **Darila za božič,** lepa praktična in poceni kupite pri tvrdki Novak, Kongresni trg 15.

Iz Celja

e— **Odlikovanje Josipa Pauerja v Braslovčah.** Na rojstni dan Nj. Vel. kralja ob 11. je sreski načelnik g. dr. Vidmar iz Celja slovesno izročil znanemu veleposestniku in trgovcu g. Josipu Pauerju v njegovem stanovanju v Braslovčah red sv. Save IV. stopnje. Navzoči so bili predstavniki braslovške občine in Sokola ter člani odlikovančeve rodbine. Sreski načelnik g. doktor Vidmar je v lepem govoru očital odlikovančeve zasluge za nacionalni in gospodarski napredek Braslovč, navedel, da je g. Pauer m. dr. soustanovitelj Hranilnice in posojilnice, Sokolskega doma in kmetijske podružnice v Braslovčah in mu prisrčno čestital k odlikovanju. V imenu sokolskega društva v Braslovčah je čestital odlikovancu starosta br. Lušin, v imenu braslovške občine župan g. Josip Omladič, v imenu Hranilnice in posojilnice v Braslovčah pa nadučitelj v p. g. Karol Maršič. Iskrenim čestitkam zaslužnemu narodnemu in gospodarskemu delavcu se pridružujemo tudi mi.

e— **Celjski občinski svet** bo imel danes ob 18. redno sejo.

e— **Božična podpora invalidom.** Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju je glede na veliko bedo, ki vlada pri večini vojnih žrtev, nakazal kot božično podporo v jestvinah 14 članom po 100 Din in 50 članom po 50 Din. Odbor je upošteval vse prošnje, ki so bile opremljene s potrdilom občinskega urada, da je prosilec res siromašen in potreben podpore. Da je bilo mogoče izdati te podpore, je predvsem zasluga oblastnega odbora in dobrotnikov, ki so prispevali dobitke k invalidski tomboli, katere čisti donos se porablja za podpore. Ker so podpor deležni le najrevnejši člani v raznih občinah, je krajevni odbor prepričan, da mu bodo ostali pri njegovih prošnjah za tombolske prispevke še dalje naklonjeni vsi občinski uradi.

e— **Za poplavljence v celjskem srezu** sem prejel od uprave »Jutra« v Ljubljani 1000 Din, za kar izrekam javno zahvalo. — — Ivan Prekoršek, narodni poslanec.

e— **Božična številka »Nove Dobe«** bo izšla v soboto 23. t. m. ob 14.

e— **Pekarne v nedeljo.** Združenje pekovskih mojstrov v Celju sporoča, da bodo pekarne v nedeljo 24. t. m. ves dan v obratu.

e— **Nenaden pregled davčne blagajne v Celju.** Odposlanec dravske finančne direkcije v Ljubljani, ki opravlja pri davčni upravi v Celju nenaden pregled blagajne, sporoča: »Davčni zavezanci v mestu Celju se naj zglase, ako hočejo, do 24. t. m. med uradnimi urami pri davčni upravi v Celju in prinesejo s seboj davčne knjižice, pobotnice in poštne položnice, da se more odposlanec dravske finančne direkcije prepričati o pravilnem knjiženju pri davčni upravi.«

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Pravica otroka« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Občni zbor mariborske zvezne strelske družine.** Predsinočnjim je bil v Narodnem domu redni letni občni zbor mariborske strelske družine, ki ga je otvoril in vodil predsednik, primarij g. dr. Hugon Robič. Udeležba članstva je bila zelo lepa. V svojem poročilu je predsednik orisal delovanje družine v preteklem letu in pokazal nad vse razveseljivo bilanco tega dela. Dobro pripravljeni so se strelci podali na vsedržavno tekmo v Beograd, kjer so nad vse častno opravičili sloves Mariborčanov kot najboljših strelcev v mejah naše domovine. Tako je član in odbornik družine g. prof. Cestnik postal strelski prvak države, isti častni naslov med strelkami pa si je pridobila ga. Vukmaničeva. Mariborska strelska družina je s svojo odlično reprezentanco tudi letos v težki borbi vseh jugoslovenskih zveznih strelskih družin za pokal Nj. Vel. kraljice Marije častno obdržala svoje dosedanje tretje mesto. Po poročilu predsednika so sledila izčrpna poročila tajnika, blagajnika, nastavnika in gospodarja. Iz njih je razvidno, da je vsak posameznik v vzorni celoti in bratstvu pomagal k čim živahnejšemu in uspešnejšemu uveljavljenju družine. Pred volitvami je predsednik uprave mariborskega strelskega okrožja polkovnik g. Putnikovič naslovil na vse prisotne izbran, globoko idejen in patriotičen govor, ki je našel pri udeležencih zbora najtoplejši odmev. Soglasno je bil izvoljen dosedanji preizkušeni in nad vse agilni odbor, ki mu predseduje še nadalje primarij g. dr. Hugon Robič. Na novo sta bila izvoljena v odbor gg. dr. Marinič in sreski načelnik dr. Senekovič. Od naše vojske so vstopili v odbor poročniki gg. Popović, Pajović in Joksimović. Vzorni odbor in pa disciplinirano članstvo družine jamčita za uspešno delovanje družine tudi v bodočem letu.

a— **Zveza mladih intelektualcev** ima v svoji borzi dela na razpolago 2 prosti mesti gradbenih inženjerjev. Natančnejše informacije se dobe v pisarni borze dela v Sodni ulici 9/III. v uradnih urah od 11. do 12. Zveza prosi vse one, ki imajo Orožnov Učbenik ruskega jezika, da to sporoče v društvene prostore, Sodna ulica 9./III. do sobote 23. t. m.

a— **Neznana utopljenka.** Še v letošnjem oktobru je bilo najdeno v potoku Sulmu pri Lipnici v Avstriji truplo neke okrog 40 leta stare ženske, ki je bila oblečena v zelo slabo, obnošeno obleko Avstrijske oblasti kljub intenzivnemu poizvedovanju še doslej niso mogle ugotoviti utopljenkine identitete. Ker so našli v njeni pleteni torbici okrog 8 kg kamenja, se sodi, da je neznanka izvršila samomor. Avstrijske oblasti domnevajo, da je nesrečnica doma najbrže iz okolice Maribora. Utopljenka je visoka 156 cm in ima rjave kratke lase, modre oči, širok nos, zelo ozke ustnice, skrivljene noge in žuljave roke. Pokopali so jo 29. novembra na pokopališču v Lipnici. Komur bi bilo o njej kaj znanega, naj sporoči mariborski mestni policiji ali najbližji orožniški postaji.

a— **Mariborski mesarji bodo s posebnim** dovoljenjem mestnega tržnega nadzorstva prodajali z ozirom na tridnevne božične praznike meso na svojih stojnicah na trgu v nedeljo 24. t. m. ves dan od jutra do mraka.

GOSPODARSTVO

Težnje našega trgovstva

Te dni se je vršila širša seja uprave Združenja trgovcev v Ljubljani, ki je bila sklicana glede na številna nova aktualna in pereča vprašanja. Sejo je vodil predsednik g. Ivan Gregorc, ki je najprej poročal o **zasedanju davčnega odbora.** To zasedanje je trajalo 14 dni. Davčni odbor je ves čas vestno deloval in je ublažil marsikateri davčni predlog. Zato je uprava izrekla članom odbora gg.: J. Kavčiču, Antonu Verbiču, Ivanu Bahovcu, Pavlu Fabijanu ter predsedniku Gostilničarske zadruge Franu Kavčiču najtoplejšo zahvalo za veliko požrtvovalnost. Člani davčnega odbora so si prizadevali, da v mejah zakonitih možnosti in predpisov olajšajo vse davčne trdote v odmernih predlogih.

Nato je poročal predsednik o načrtu **zadružnega zakona,** ki predstavlja veliko nevarnost za gospodarske kroge, če bi se uveljavil. Po tem načrtu bi bile zadruge oproščene vseh državnih in samoupravnih davščin in doklad, vseh sodnih in drugih taks, poštnih taks v medsebojnem prometu in vseh carin na uvozno blago, ki se ne izdeluje in predeluje v državi. Vlada sama je uvidela, da so zahteve zadružnikov pretirane in je zato načrt umaknila. Že pri sedanjih ugodnostih postaja konkurenca nabavljalnih zadrug in konsumov vedno bolj neznosna. Samo v letošnjem letu je bilo ustanovljenih nad 100 novih zadrug. V zvezi s tem vprašanjem pa je vsekakor važna izjava finančnega ministra, da bodo v bodoče zadruge podvržene enakim davščinam kakor ostala pridobitna podjetja, če bodo prodajale tudi nečlanom. Gospodarski krogi pozdravljajo to izjavo finančnega ministra z dostavkom, **da bi bilo treba odpraviti vse privilegije zadružnih prodajalen.** Oster protest je nedavno doživela naša javnost zaradi ostre konkurence tvrdke Baťa, ki je dovedla do tega, da je združenje čevljarjev v zvezi z domačimi tvornicami in trgovinami za čevlje priredilo protestno zborovanje proti novim koncesijam, ki jih dobiva Baťa in zlasti proti Baťovim popravljalnicam za čevlje.

Obširneje je poročal predsednik tudi o položaju našega lesnega gospodarstva, ki je sila neugoden. Od vseh panog našega gospodarstva gotovo ni nobena v taki meri prizadeta od gospodarske stiske kakor naša lesna stroka, kar nam potrjuje s tehtnimi argumenti podprta interpelacija, ki jo je iznesel v Narodni skupščini minister n. r. g. Ivan Mohorič. Pred dnevi se je vršila konferenca pri direkciji državnih železnic zaradi tovornega prometa na glavnem kolodvoru. Sporazumno je bilo določeno, da bo del prometa vagonskih pošiljk prenešen na Vilharjevo cesto, kjer bodo razkladali in nakladali živino, seno, zelje, krompir, dolgi les itd.

Nato je prešel predsednik Gregorc na najvažnejše vprašanje, na najnovejše davčne zakonske predloge, ki globoko posegajo v gospodarsko življenje. Omenil je izjavo ministrskega predsednika gosp. dr. Srškiča, da posveča vlada gospodarskemu vprašanju največjo pažnjo in da hoče najti rešitev ,ki bo v skladu z interesi vseh stanov. Gospodarski krogi so to izjavo pozdravili z zadoščenjem. Glede novih davčnih predlogov je bilo mnogo internih posvetovanj, pri katerih se je zlasti razpravljalo o nevarnih določbah čl. 7. novele k davčnemu zakonu. Davčna moč prebivalstva je izčrpana in je treba iz tega vidika presojati tudi proračun v smeri, da se znižajo izdatki, zlasti pokojnine se stalno zvišujejo in presegajo že eno milijardo.

Po končanem referatu predsednika se je razvila med navzočimi člani daljša stvarna debata o perečih vprašanjih in so bili storjeni potrebni sklepi. Posebno živahna je bila razprava o znani nameri, da se spremeni socialno zavarovanje nameščencev v smislu združitve vseh treh bolniških blagajen nameščencev, ki obstojajo v naši državi. Proti tej nameri je nastopila vsa naša gospodarska javnost. Vest je povzročila nezadovoljstvo tako med trgovci, kakor tudi med nameščenci, zato je združenje predložilo ministru za socialno politiko g. Puclju posebno spomenico, v kateri ga prosi, da ne odobri predlagane reforme, ki bi ogražala eksistenčne temelje socialnega zavarovanja nameščencev, nasprotno **naj novi finančni zakon odredi, da pripada zavarovanje nameščencev v dravski banovini izključno samo bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.**

Pri tej priliki se je **oglasil k besedi** predsednik Zveze trgovskih združenj g. Josip J. Kavčič, ki je obširno poročal o enotnem stališču jugoslovenskega trgovstva, ki se je pokazalo na nedavni konferenci zastopnikov trgovskih združenj v Zagrebu, kjer so bile zastopane trgovske organizacije iz vseh delov naše države. Velik pomen zagrebške konference je v tem, da so bile tu zastopane organizacije, ki imajo včlanjenih nad 250.000 gospodarskih ljudi. Konferenca je pokazala, da se trgovstvo dobro zaveda svoje odgovornosti do države in da so trgovci vedno pripravljeni pomagati naši narodni državi in sodelovati pri vsakem vprašanju, če se postopa racionalno in v korist splošnosti. Gospodarska situacija je zelo resna, zato tem bolj pričakujejo gospodarski krogi, da bodo s svojimi lojalnimi in upravičenimi predlogi našli pri kraljevski vladi in pri narodnih poslancih popolno razumevanje.

Omejitev hmeljskih nasadov v Češkoslovaški

Kakor smo že včeraj kratko poročali, je češkoslovaška vlada predložila parlamentu načrt zakona o obveznem signiranju hmelja in reguliranju obsega hmeljskih nasadov. S tem zakonskim načrtom naj se znatno razširijo določbe dosedanjega zakona o obveznem signiranju iz l. 1921.

Po sedanjem zakonu je signiranje obvezno le za izvoz, sicer pa je fakultativno. Po novem zakonskem predlogu pa naj bi bilo signiranje obvezno za ves pridelek hmelja v glavnih hmeljskih okoliših, ne glede na to, ali se hmelj izvozi ali pa porabi v notrnajosti države. Neobvezno ostane signiranje le v primeru, kadar pivovarna prideluje hmelj na lastnem zemljišču in ta pridelani hmelj sama porabi. Hmelj, ki se pridela izven produkcijskih okolišev, pa je izključen od signiranja. Ob priliki signiranja je treba označiti letnik, nadalje ali gre za češki ali moravski hmelj, ter končno produkcijski okoliš in pridelovalno občino. Vsak okoliš sme imeti samo eno oznamkovalnico za hmelj z eventualnimi podružnicami za točno določene okoliše. Upravo take oznamkovalnice, ki je javna ustanova, vodijo zastopniki organizacij hmeljarjev in zadruge hmeljskih trgovcev dotičnega okoliša. Producenti imajo v upravi dve tretjini mest, trgovci pa eno tretjino. V jezikovno mešanih okoliših se mesta, ki pripadejo hmeljarjem, razdele na pripadnike posameznih narodov po višini obdelane površine. Isti ključ velja tudi glede jezikovne pripadnosti nastavljencev oznamkovalnice.

S pričetkom pridelovalnega leta 1935. je treba v vseh produkcijskih okoliših ustanoviti **organizacije hmeljarjev, pri katerih bo članstvo za vse hmeljarje obvezno.** Vlada bo na predlog dosedanjih hmeljarskih organizacij predpisala statute za nove organizacije.

Nadaljnje določbe se tičejo prisilne ureditve obsega produkcije. V teku štirih tednov od uveljavljenja tega zakona bo moral vsak hmeljar prijaviti pristojni oznamkovalnici obseg hmeljskih nasadov, ki jih je imel v letih 1928. do 1929. Pričeniši z l. 1934. bo moral vsak hmeljar vsako leto do konca aprila prijaviti obseg s hmeljem zasajene površine. Enako prijavo bo moral podati tudi pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Kadar obstojajo gospodarsko izredno važni vzroki, zlasti pa v primeru pogajanj za mednarodno konvencijo glede pridelovanja in trgovanja s hmeljem, odnosno v primeru izvajanja take konvencije, sme vlada pri upoštevanju obsega produkcije, konzuma in prodaje z uredbo določiti **skupni obseg nasadov, na katerih se v dotičnem letu sme pridelovati hmelj.** Tako uredbo izda vlada na predlog pristojnih organizacij hmeljarjev in po zaslišanju organizacij pivovarn ter hmeljskih trgovcev. Pri določitvi obsega hmeljskih nasadov je treba primerno upoštevati zaščito malih in srednjih pridelovalcev, kakor tudi zaščito priznanih hmeljskih okoliševv, hmeljskih pridelovalnih občin in hmeljarjev samih, zlasti glede na okolnost, v kakšni meri je bila zadnja leta skrčena produkcija. Pri posamezniku in pri posamezni pridelovalni občini je treba upoštevati tudi razmerje med hmeljskimi nasadi in skupno obdelano površino. Gornje omejitve ne veljajo za pridelovalce, ki imajo manj kot pol hektarja hmeljarskih nasadov.

V bodoče bo za zasaditev novih hmeljskih nasadov potrebno dovoljenje deželnega oblastva. Taka dovoljenja se bodo izdajala po zaslišanju deželnega kmetijskega sveta v okviru navodil, ki jih bo izdalo kmetijsko ministrstvo v soglasju s trgovinskim ministrstvom na predlog hmeljarskih organizacij in po zaslišanju organizacij pivovarn ter hmeljskih trgovcev. Za nove hmeljske nasade, ki bodo urejeni kot nadomestilo za enako velike v istem letu opuščene nasade, ne bo potrebno dovoljenje. Kdor bo brez oblastnega dovoljenja povečal svoje nasade, bo moral te nasade uničiti in če tega v gotovem roku ne bo storil, se bo odstranitev novega nasada na stroške lastnika izvedla s politično eksekucijo.

Končno določa načrt zakona, da so vsi lastniki hmeljskih zalog obvezani vsako leto na dan 1. avgusta prijaviti državnemu statističnemu uradu svoje zaloge hmelja. Prednakupi hmelja, ki bi se izvršili pred 15. julijem vsakega leta, so neveljavni. Zaključne določbe se nanašajo še na kazenske sankcije za posamezne primere kršitve tega zakona.

Poklonite mu za Božič trajen spominek!

Allegro Mod. Standard
združuje v enem aparatu specijalni kamen in usnje za brušenje. četri avtomatske vse britvice
Poniklian Din 260, črn Din 205.
Omogoča brezhibno britje!
Ena britvica traja leto dni.
NOVO! Allegro! Specijalni model — format za potovanje — za britvice na dve reži. — Poniklian Din 110.—.
Dobva se v nožarnah in parfumerijah ter drugih trgovinah te stroke.

Gospodarske vesti

= **Koncentracija jugoslovenskih zavarovalnic.** Kakor poročajo iz Zagreba, so se 16. t. m. vršile glavne skupščine zavarovalnih družb »Herceg-Bosna«, »Triglav« in »Vardar«. Na teh glavnih skupščinah je bila soglasno sklenjena fuzija vseh treh zavarovalnih družb, ki bodo poslovanje nadaljevale pod skupnim nazivom »Ujedinjena zavarovalna družba Vardar-Herceg-Bosna-Triglav«.

= **Bosanska industrijska i trgovačka banka d. d. v Beogradu** je na podlagi zahteve, ki so jo stavili delničarji v smislu čl. 62. zakona o delniških družbah, sklicala izredni občni zbor, ki se bo vršil v torek 26. decembra v Beogradu. Ta občni zbor bo sklepal o predlogu delničarjev, da se zmanjša družbena osnovna glavnica (ki znaša sedaj 20 milijonov Din), da se odpiše rezervni sklad (okrog 9 milijonov Din) in da se z emisijo novih delnic zopet poviša glavnica. Na občnem zboru se ima izvoliti tudi nova uprava.

= **Pred jugoslovensko-bolgarskimi pogajanji za veterinarsko konvencijo.** Kakor znano, se imajo v kratkem pričeti med našo državo in Bolgarijo pogajanja za trgovinsko pogodbo in veterinarsko konvencijo. Kakor poročajo iz Sofije, je bolgarska vlada že odredila delegate, ki bodo sodelovali pri pogajanjih za sklenitev bolgarsko-jugoslovenske veterinarske konvencije. Za delegata Bolgarije sta določena profesorja veterinarske fakultete v Sofiji gg. Pavlov in Angelov.

Borze

21. decembra.

Na ljubljanski borzi sta se v skladu z zunanjimi notacijami devizi London in New York danes okrepili. Avstrijski šiling se je trgoval v privatnem kliringu nespremenjeno po 9.10 (v Zagrebu po 9.04, v Beogradu po 9.02). V grških bonih pa je bil promet samo v Zagrebu po 32 in 34 in v Beogradu po 35.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila Vojna škoda nadalje precej čvrsta in je bil zabeležen promet za kaso po 296 in 298, za december po 295 in za februar po 288 in 290. V ostalem je bil še promet v 6 odst. begluških obveznicah po 38.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2304.29 — 2315.65, Berlin 1365.69 — 1376.49, Bruselj 797.18—801.12, Curih 1108.35 — 1113.85, London 186.80 — 188.40, Newyork 3616.61 — 3644.87, Pariz 224.63 — 225.75, Praga 170.12 — 170.98, Trst 300.57 — 302.97 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9 10.

Curih. Pariz 20.27, London 16.96 Newyork 333, Bruselj 71.9250, Milan 27.16, Madrid 42.30, Amsterdam 207.8250. Berlin 123.45, Dunaj 58, Stockholm 87.45, Oslo 85.20, Kobenhavn 75.75, Praga 15.36, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.03, London 29.81, Milan 47.60, Newyork 579.99, Pariz 35.55, Praga 25.78, Curih 175.38, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 295 — 297, 7% investicijsko 54 den., 8% Blair 38 — 42, 7% Blair 36 — 38, 7% Drž. hipotekarna banka 51 den., 4% agrarne 26 — 27, 6% begluške 36 — 37.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 298 do 299, za dec. 295 do 297, za februar 288 do 291, 7 odst. invest. 52 do 55, 4 odst. agrarne 26.50 do 27. 7 odst. Blair 36 do 38, 8 odst. Blair 37.50 do 42, 6 odst. begluške 36.75 do 37.75; bančne vrednote: Nar. banka 3800 do 4050, PAB 225 do 232; industrijske vrednote: Trbovlje 100 do 120.

Beograd. Vojna škoda 297, 296, 297, 296.50, 297, 296 zaklj., za dec. 295.50, 295 zaklj., 7 odst. invest. 56 do 57, 4 odst. agrarne 29.50 bl., 8 odst. Blair 37.50 zaklj., Narodna banka 3850 do 3950, PAB 235, 232 zaklj.

Dunaj. Trboveljska 15.75, Alpine 9.55.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 21. dec. Začetni tečaji: **Pšenica:** za dec. 78, za maj 81.125, za julij 79.25; **koruza:** za maj 48.25, za julij 49.875; **rž:** za maj 55.50.

+ **Winnipeg,** 21. dec. Začetni tečaji: **Pšenica:** za dec. 58.625, za maj 62.125, za julij 63.

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.) Tendenca nespremenjena — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 79-80 kg po 145 — 147.50; sremska in baranjska, 78-79 kilogramov po 142.50—145; **koruza** (po navadni tarifi): promptna po 130 — 132.50; nova sušena po 120 — 122.50; nova sušena za december po 122.50 — 125; za januar 127.50 — 130; **moka:** baška »0« po 250 do 255; banatska po 260 — 265.

+ **Novosadska blagovna borza** (21. t. m.) Tendenca mirna. Promet slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebanatska 94 — 96; srednjebaška 95 — 97; gornjebaška in slavonska 96 — 98; baška potiska 97 — 99; gornjebanatska 92 — 94; južnobanatska 91 — 93. **Oves:** baški, sremski in slavonski 51 — 53. **Ječmen:** baški, sremski 64/65 kg 63 — 65. **Koruza:** baška in sremska 70 — 72; nova, garantirana kakovost 50 — 52.50; nova sušena 63 — 65; nova za januar 52.50 — 55; banatska stara 68—70; nova sušena 60 — 62. **Moka:** baška »Og« in »Ogg« 177.50—192.50; »2« 157.50 do 177.50; »5« 137.50—157.50; »6« 102.50 do 112.50; »7« 77.50—87.50; »8« 65—70; sremska, slavonska »Og« in »Ogg« 172.50 do 187.50; »2« 152.50—177.50; »5« 132.50 do 152.50; »6« 100—110; »7« 75—85; »8« 65 do 70. **Otrobi:** baški in sremski, v jutastih vrečah 50—54 **Fižol** in **krompir** ne notirata.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (21. t. m.). Tendenca stalna, promet slab. **Pšenica:** za marc 7.56—7.57, za maj 7.70 do 7.71; **koruza:** za maj 7.78—7.80.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprto
Sobota, 23.: Pravica do greha. C.
Nedelja, 24.: Zaprto.
Ponedeljek, 25. ob 15.: Mlinar in njegova hči. Izven. Znatno znižane cene. — Ob 20.: Cvrček za pečjo. Izven. Znatno znižane cene.
Torek, 26. ob 15.: Peterčkove poslednje sanje. Izven. Znatno znižane cene. — Ob 20.: Kulturna prireditev v Črni mlaki. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprto
Sobota, 23.: Zaprto.
Nedelja, 24.: Zaprto.
Ponedeljek, 25. ob 15.: Manon. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Tičar. Nova uprizoritev. Izven. Znižane cene.
Torek, 26. ob 15.: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Traviata. Izven. Znižane cene.

★

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Torek, 26. ob 15.: Vi ste razkrinkani.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Petek, 22.: Zaprto.
Sobota, 23.: Zaprto.
Nedelja, 24. ob 15.: Trnjulčica. Premiera. Otroška predstava.

Iz življenja in sveta

Tudi Grčija miroljubna

Grški poslanik Politis je govoril pred francosko delegacijo Društva narodov v Parizu o važnosti paktov o nenapadanju

Zlata dežela Kanada

Kot dobaviteljica zlata bo v kratkem prekosila Južno Afriko

L. 1912. je svet prvič postal pozoren na kanadsko produkcijo zlata. Dotlej je v tem oziru ni posebno cenil, toda danes ima Kanada že sedem izmed tridesetih najbogatejših zlatih rudnikov na svetu.

Prve izdatne zlate poljane so odkrili v Severnem Ontariju. Sprva se ljudje niso dosti zanimali zanje, ker je le preveč iskalcev zlata izgubilo brez vsakega uspeha svoje življenje v pomanjkanju in mrazu sosedne Aljaske. Pridelovanje pšenice na nepreglednih kanadskih poljanah je bilo videti bolj donosno. Toda razvoj tehnike, gradnja železnic, uvedba motornih vozil, motornih ladij in zlasti letal za prevažanje ljudi in hrane, je dal ljudem novih pobud za romanje v daljne, samotne dežele v arktičnem pasu, kjer so bili odkrili zlato.

Danes sta n. pr. dve skupini zlatih rudnikov, ki dajeta Kanadi za pol milijarde dolarjev zlata, svojim akcionarjem pa 120 milijonov dolarjev dividende. To je skupina ob mejni reki proti Aljaski Porcupini in južnejša »Kirklandska skupina«.

Čudovit je razvoj Hollingerjevega rudnika. Neki možakar po imenu Hollinger si je bil tu pridobil rezervatno ozemlje, ki ga je nekega dne prodal za 150.000 dolarjev. Nekoliko let pozneje, l. 1912., je dosegla vrednost izkopanega zlata že 200 milijonov dolarjev. V državi Manitobi je zanimanje za zlato tako naraslo, da je kmetsko prebivalstvo v masah ostavilo svojo grudo; oba rudnika v državi dajeta letno že za 2 in pol milijarde dolarjev zlata. Opogumljeni po teh uspehih, a tudi po razvoju tehnike, so začeli v Kanadi izkoriščati sistematično tudi stare rudnike, ki so jih bili prej opustili radi premajhne izdatnosti. Današnja tehnika pozna metode, ki izdatnost neprimerno povečujejo. Tako se Kanada po izjavah strokovnjakov spreminja v zlato deželo, ki jo Južna Afrika za danes sicer še prekaša, a ne več za dolgo.

Hedin na poti v puščavo Gobi

Poslala ga je tja kitajska vlada

Znameniti švedski potovalec dr. Sven Hedin, ki šteje danes že skoraj 70 let, se je odpravil pred kratkim na daljšo ekspedicijo skozi puščavo Gobi, kjer hoče proučevati stare karavanske poti. To je njegova osma ekspedicija v kitajski Turkestan, a prvič se je zgodilo, da ga je na to pot poslala kitajska vlada sama.

Ekspedicija bo trajala po priliki osem mesecev, če ne nastopijo nepredvidene težave, kar je pa v kitajskem Turkestanu, kjer divja ta čas ljuta državljanska vojna, povsem mogoče. Svena Hedina spremljata na novi poti švedska učenjaka Bergmann in Hummel kakor tudi nekateri kitajski inženjerji.

Kratko pred odhodom je slavni raziskovalec prejel številne brzojavke, ki so mu želele srečo. Med drugimi mu je takšno brzojavko poslal tudi predsednik Roosevelt, ki ga je povabil na obisk v Belo hišo. Hedin je odgovoril, da se bo v prihodnjem poletju pomudil v Washingtonu, ko se bo iz Pekinga preko Amerike vračal domov.

Premladi umiramo

Ruski fiziolog prof. Lazarev trdi, da ljudje v splošnem še vse premladi umiramo in da bi lahko dosegli 180 let.

Svoje trditve opira na poskuse o občutljivosti živčnih centrov v možganih. Čim večja je ta občutljivost, tem večja je tudi dražljivost ustrezajočega čutnega organa. Če so živčni centri izčrpani, se zrcali ta izčrpanost neposredno v čutnih organih. Občutljivost se spreminja z dnevom in s starostno dobo. Največja je pri 20. letu in vsak dan nekako ob 2. pop. S tega stališča je prof. Lazarev izračunal idealno krivuljo človeškega življenja, ki doseže ničlo šele v starosti 150 do 180 let. Povprečna človeška smrt prihaja danes torej vse prezgodaj.

Srce in nosečnost

Nosečnost postavlja na žensko srce velike zahteve, ki jim skuša med drugim zadostiti s tem, da se razširi. Po porodu se povrne v prejšnje stanje.

Tudi spremembe, ki se dogajajo z žensko v nevarnih letih, zadevajo srce v večji meri. Močno utripanje, omedlevice, neredko tudi zamaščenje srca in druge težave so posledica. Zato se mora ženska v teh letih čim bolj varovati vsakega razburjenja, ker bi utegnilo imeti za posledico težko bolezensko škodo.

Zakon dednosti pri kokoših

Splošno velja naziranje, da sličijo sinovi bolj materam, hčere pa očetom. To naziranje potrjujejo do neke meje zanimivi poskusi križanja, ki so jih napravili na Angleškem s kokošmi. Ko so križali susseško kokoš, ki ima skoraj srebrnobelo perje, z rhodeislandskim petelinom, ki mu je perje zlatorjavo, so mlade kokoši imele vse barvo svojega očeta. Barvne razlike se kažejo že pri izvalitvi in so tako zakonite, da morejo rejci po njih že koj po izvalitvi ločiti oba spola, ne da bi pri tem pogrešili.

Zanimivo pa je, da je opazovati ta pojav samo v eno smer. Če križaš srebrnobarvnega petelina z zlatorjavo kokoško je zarod namreč navaden.

Pes dedič

Svojevrstno določbo je sprejela neka ga. Mary Smartova iz Ohia te dni v svojo oporoko. Odredila je namreč, da prejme nje pes Jack po njeni smrti znatno vsoto 5000 dolarjev. Iz obresti te vsote naj bi skrbeli štirinožnemu dediču za »hrano in vse udobnosti«, kakor pravi oporoka dobesedno.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Zimski sport na Holandskem

Tako se drsajo Holandci po ledu s pripravami, ki spominjajo na sani, smuči in stolico

Iz „tretjega carstva“

Kaj se je zgodilo ekspresnemu vlaku

Iz Basla v Švici poročajo: Švicarskemu brzemu vlaku Curih-Schaffhausen se je te dni primerila nenavadna reč. Z rdečimi signalnimi svetilkami so ga ustavili nemški stražniki sredi proge v času, ko je drevel skozi 3 km dolgo nemško ozemlje, češ, da so potniki metali iz drvečega vlaka socialistične letake. Ko se je vlak ustavil, je nemška policija vdrla v vagone in jih začela preiskovati. Ker pa ni našla nikjer nobenih letakov, je začela pregledovati potne liste, čeprav je bilo to protipostavno in je šlo za vlak, ki samo vozi skozi nemško ozemlje. Nekemu švicarskemu državljanu, ki ni hotel izročiti svojega potnega lista, so Nemci grozili z nabitim samokresom. Švicarska javnost je zaradi tega dogodka silno ogorčena.

Katastrofalna telesna konstitucija mladine

Berlinski list »Der Deutsche« naznanja, da bodo nemškim otrokom po končani šoli za nekaj časa popolnoma zaprli pot do priprave na poklic, to pa ne zaradi neugodnih delovnih izgledov, ampak zaradi katastrofalne telesne konstitucije mladostnikov. Po izjavah nemških zdravnikov je namreč nad tretjino nemškega naraščaja tako degeneriranega, da ne ustreza delovnim zahtevam. Takšen je položaj na deželi. V mestih pa je še obupnejši, ker je tam kar polovica mladih ljudi telesno nesposobnih za naloge, ki jih čakajo v življenju.

130.000 družin bo izgubilo državljanstvo

Nemška vlada je začela revidirati pridobitve državljanstva tistih oseb, ki so stopile v nemško državno zvezo po 9. novembru 1918. Gre za 130.000 družinskih poglavarjev z mnogo več člani. Večina teh ljudi se je priselilo v Nemčijo iz okupiranih krajev, med katerimi je le malenkostno število židov.

Vsak se mora naučiti petja

Prof. Ray Woodruff v Los Angelesu je izumil pripravo »vokalfon«, ki izolira glas in omogoča učencu, da kontrolira in popravi njegov zvok in jasnost med pevskimi vajami. Slika prikazuje, kako se uporablja ta priprava

Ženske izumiteljice

Po poročilu angleškega patentnega urada so tam v zadnjem času patentirali kakšnih 400 ženskih izumov. Čeprav je izumiteljic le nekoliko sto nasproti mnogim tisočem izumiteljev, vendar je opažati živo naraščanje števila žena, ki pripravljajo patentnemu uradu nove priprave. Njih izumiteljski duh se izživlja posebno v področju domačnosti in tu po praktičnosti baje prekašajo moške. Med najnovejšimi ženskimi izumi je omeniti izboljšane stroje za lupljenje krompirja, izboljšane peči, zložljive stole in mize, priprave za sušenje in barvanje las in novovrstne igrače.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ...

da je imenovala nemška vlada dirigenta Fürtwänglerja za ravnatelja berlinske Državne opere;

da pripravlja praško prosvetno ministrstvo zaščito naziva »profesor«, ki bo dovoljen samo absolventom visokih šol, in sicer takšnim, ki so z uspehom absolvirali državni izpit ter so v resnici podučevali na srednji šoli;

da delajo v Moskvi poskuse z lesenim letalom »Dvoživka«, ki ima to prednost, da se lahko dvigne v zrak na suhem, na vodi in v snegu;

da je v mestu Halle umrl 82letni profesor filozofije Hans Vaihinger, filozof »als ob-a«.

da sta srečno pristala v New Yorku Charles Lindbergh in njegova žena in da je Lindbergh napel vse sile, da bi se pristanek izvršil v največji tajnosti;

da se korupcijska afera pri belgijski policiji vedno bolj širi in da je bruseljska vlada zaukazala aretirati tudi louvainskega policijskega ravnatelja. Poleg njega so detektivi izročili oblastem prijateljico aretiranega bruseljskega policijskega ravnatelja, Katarino Billoenovo, ki je prejemala podkupnino za svojega ljubčka;

da je literarni muzej v Moskvi kupil na dražbi doslej neznano zbirko Puškinovih pesmi, med katerimi so mnoge, ki še niso bile natisnjene;

da je videl morsko pošast, o kakršni gredo glasovi, da domuje v nekem jezeru na Škotskem, že nemški korvetni kapitan V. Forstner, ki poroča v berlinskih listih, da je videl nestvor v morju, ki je bil 20 metrov dolg in je bil podoben krokodilu;

da ima Rusija milijon mož, ki so natančno poučeni o ravnanju v primeru zračnih napadov in da šteje ruska liga za zračno obrambo 12 milijonov članov.

Neutolažljiva strast do potovanja in ljubezen do romantike vleče pogumno mlado dekle, da zapusti hrup in prah velemesta ter se poda po svetu za doživljaji. Pot jo vodi na začarane otoke južnega Tihega morja.

Sama in izgubljena v svetu se vkrca Margita Matches v New Yorku na počasni tovorni parnik, namenjen v Avstralijo. Njeno tavanje po svetu postane eno najbolj tveganih potovanj, kar jih je kdaj podvzela kaka civilizirana ženska.

Čudovita zgodba povede čitatelja med neznane divjake Nove Gvineje in Admiralskega otočja, kjer pride drzna potnica v stike z zanimivimi ljudstvi — glavorezi, kamor dotlej še ni zašel beli človek. Potopis se razvija kot pester in napet film, ki nas vodi po divjem čarobnem paradižu.

„Divji paradiž“ je velezanimiv potopis, ki ga ne bo nihče odložil, dokler ga ne bo prečital do konca.

In ta potopis — opremljen s številnimi slikami — začne izhajati po novem letu v ilustriranem tedenskem obzorniku „ŽIVLJENJE IN SVET“.

Kdor še ni naročnik »ŽIVLJENJA IN SVETA, naj se pravočasno naroči nanj, da ne bo zamudil začetka tega izredno zanimivega potopisa.

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5. Mesečna naročnina 8 Din, trimesečna 20 Din, polletna (cela knjiga s 700 strani) samo 40 Din.

Smrt tibetskega papeža

„Trinajsta včlovečitev Buddhe“

Poročilo iz Lase, glavnega tibetskega mesta, je javilo te dni, da je tam v starosti 60 let (in baje zastrupljen) umrl dalai lama (izg. tale lama) Tustema, duhovni poglavar lamaistov. Bil je obenem posvetni in politični vladar Tibeta. Kot takšen je sklepal pogodbe z drugimi državami in skliceval tibetski parlament.

Lamaizem je verska oblika budhizma, ki ni razširjena samo v Tibetu, temveč tudi v obrobnih deželah Indije, v Mongoliji, ponekod na Kitajskem in daleč po zapadni Osrednji Aziji. Že to kaže, da ima dalai lama, papež te veje budhizma, velik vpliv, dasi živi ločen od sveta v Lasi. Smatrajo ga za utelešenega Budho in pravkar umrli dalai lama je bil po tem naziranju v trinajstič prerojeni Budha. Naslednika mu po starem običaju izberejo in izžrebajo izmed treh dečkov, ki se rode na dan njegove smrti. Ministrski svet, ki mu pomaga vladati, si izbere sam in šteje poleg predsednika še štiri ministre. Parlament sestavljajo predstavniki tibetskih samostanov in uradništva ter ima samo posvetovalen glas.

Tibet obsega sicer 1,150.000 kvad. kilometrov, a šteje le poldrug milijon prebivalcev, med katerimi ni nič manj nego 300.000 menihov. Glavno mesto Lasa ima 20.000 duš. Diplomatskih zastopnikov drugih držav tu ni, samo eno britsko trgovinsko zastopstvo. Dežela je še zelo zaostala, saj ima vsega skupaj komaj 12 poštnih uradov in eno telefonsko ter brzojavno progo. Železnic ni. Trgovina je usmerjena na Kitajsko in Indijo, kamor izvaža volno, kožuhe, muškat, boraks, ovce itd. Še pred nedavnim je bil Tibet popolnoma zaprt za vse tujce. Zadnji dalai lama je samo dvakrat ostavil svojo rezidenco, in sicer 1904., ko so jo zasedli Angleži, in 1910., ko je moral bežati pred Kitajci v Indijo. Ti so hoteli Tibet takrat bolj pričvrstiti nase in ga zreformirati, ko je pa izbruhnila v l. 1912. kitajska revolucija, je to delo prenehalo in naslednje leto je dalai lama proglasil neodvisnost Tibeta. Bil je pod vplivom Angležev, ki so mu izvežbali tudi posebno vojsko. V zadnjih letih so skušali sovjeti razširiti svoj vpliv tudi na Tibet.

Portret v konjskem očesu

V večjem kraju na Češkoslovaškem so prodali pred kratkim večje število vojaških konj po zelo nizkih cenah. Neki mesar si je kupil tudi takšnega konja, staro in slepo žival, da bi jo zaklal. A baš ko jo je hotel doma spraviti po vseh pravilih na oni svet, je opazil, da ima konj v svojem očesu podobo mlade ženske. Preiskal je oko in je našel pravo filigransko delo v belini očesa, podobno tetovaciji. Oči, nos, usta in lase mlade dame je bilo čisto razločno videti.

Ljudje so menili najprvo, da je kakšen sentimentalen vojak naslikal v konjsko oko portret svojega dekleta, toda živinozdravnik in neki znani specialist za oči sta to domnevo zavrnila. Po njiju mnenju se je ta podoba zarisala sama od sebe v konjsko oko kot posledica nekakšnega »duševnega pretresa« v dneh, ko je bil konj še žrebe.

Mesar pa je iz stare živali, ki bi v obliki mesa le malo izdala, napravil dober vir dobička. Vest o čudnem očesu, ki se širi po deželi, privablja obilo radovednežev, a od teh pobira premeteni mesar — vstopnino.

Sodnik mladim zakoncem

Več nego 40.000 ločitev zakonov je izrekel sodnik Sabbath, eden najboljših chikaških juristov, v teku svoje 24letne prakse. Sedaj je ta mož objavil tako rekoč usedlino svojih dolgoletnih izkušenj in opazovanj v tem pogledu. Niso to kakšne brezdanje resnice, ki jih tu podaja ljudem v ravnanje, toda kot mnenje izkušenega praktika imajo za mladoporočence vendarle nekakšno vrednost.

»Ne bodite preostri v grajil« opominja Sabbath, mlade pare. »Bodite si odkritosrčni in če niste zadovoljni drug z drugim, opozorite se pravočasno na napake. Ne čakajte s tem, da postane prepozno! Delite si svojo odgovornost. Začenjajte dan brez prepira. Potrpite drug z drugim! Delajte in zabavajte se skupaj. Brigajte se za lastni dom!«

Da moreš mladim zakoncem postreči s takšnimi nasveti seveda ni potrebno, da ločiš 40.000 zakonov. Če bi se pa ljudje vestno ravnali po njih, bi Sabbath in drugi specialisti za ločitve kmalu ne imeli več dela z njimi.

Smrtna obsodba morilcev afganskega kralja

Po vesteh iz Kabula so oblasti te dni izvršile justifikacijo nad morilcem pokojnega afganskega kralja Nadir kana in njegovim pomagačem. Dva druga sokrivca je vlada zaprla v dosmrtno ječo.

Ribe, ki se topijo

Posebnost Bajkalskega jezera so tako zvane ribe pajki, ki ne prihajajo po zatrdilu naravoslovca Pallasa nikoli žive na površje vode. Le po silnih viharjih, ki pretresajo jezersko vodovje do dna, je videti večje množine teh rib — toda mrtvih. Okrog l. 1770. so viharji vrgli baje toliko rib pajkov na suho, da so obrežja na daleč pokrivale kakor nasipi. V kratkem času so se zbrale ogromne jate galebov, pelikanov in lisic, da bi se gostile z nepričakovano delikateso.

Riba pajk ima še to zanimivo lastnost, da se pri pečenju nad ognjem raztopi tako popolnoma v ribje olje, da ostane samo še nje okostje.

ANEKDOTA

Monakovski zdravnik dr. Peltz je imel še prav majhno prakso in veliko željo, da bi kaj zaslužil. Nekega dne pride k njemu mož z boleznijo, ki bi jo moral dalj časa zdraviti. Kakor je to zdravniku ugajalo, ga je potem poparilo, ko mu je mož dejal, da ima le majhne dohodke in da ne more dosti plačati. Premišljeval je, da bi našel kakšen izhod, in je končno menil:

»Bilo je že več bolnikov, ki mi niso plačali v gotovini, temveč z delom, n. pr. neki krojač s spalnim plaščem, neki dentist s plombo. Mogoče bi se tudi midva dogovorila za sličen način.«

»To bi mi zelo ugajalo,« je odvrnil bolnik, »bil bi vam že hvaležen, če bi me ozdravili in ne bi bilo potrebno, da vam plačam v denarju. Tudi jaz bi lahko za vas kaj zastonj naredil.«

»Kaj pa ste?« je vprašal zdravnik.

»Grobokop,« je odvrnil mož.

VSAK DAN ENA

BOŽIČ V KRIZI

...radio cev, ki ustvarja čudeže...

Zahtevajte v vsaki boljši radio-trgovini novi cenik XI-33 s praktično tabelo primerjave in karakteristik.

Glavni zastopnik za Jugoslavijo:

F. L. ROSENFELD, BEOGRAD,

Topličin venac 7. 13330

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clavén« je mast

Zaščitni znak — Clavén — Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča. Zahtevajte pri naročilu 16

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak

ŽIVE RIBE

vseh vrst in

ZAKLANO PERUTNINO

nudi najceneje

„RIBA“

JOS. OGRINC, Gradišče 7, Tel. 25-84.

Za težko delo zunaj so ti čižmi iz mastne kravine in z debelim gumijastim podplatom najpripravnejši.

NAJBOLJŠI ZA ŠTRAPAC.

Iz boksa s prožnim gumijastim podplatom. Radi široke oblike zelo udobni.

ČEVELJ POSLOVNEGA ČLOVEKA

Iz dobrega boksa s trpežnim gumijastim podplatom za vsakdanjo nošnjo. Z usnjenim podplatom iz črnega ali rjavega boksa 129.-

Bata

S P O R T

Sijajna zmaga Wilfana nad avstrijskim prvakom Swobodo

Kakor smo že na kratko poročali, je dunajska Hakoah priredila v nedeljo 17. t. m. v Dianabadu poslednjo letošnjo plavalno tekmo. Sodelovali so prvič tudi člani Oe. V. S. (Oesterreichischer Vaterländischer Sportklub), katerega član je tudi naš prvak Draško Wilfan. Ta klub je sicer nov, toda njega člani so predvsem bivši tekmovalci plavalne sekcije W. A. C., ki je pod pritiskom raznih okolnosti plavalno sekcijo razpustil.

Obisk prireditve je bil za sedanje prilike še dovolj zadovoljiv, kajti program sam na sebi je bil prvovrsten.

Izza mladinskih tekmovanj se je vršila napeto pričakovana točka

100 m prosto, gospodje. Zmagal je v krasnem finalu in z velikim naskokom Draško Wilfan v lepem času 1:01.8 pred avstrijskim prvakom Swobodo, ki je dospel na cilj v času 1:05.2. Wilfan je s tem izboljšal svoj lastni rekord za 1 sek. 3 desetine in obenem tudi porušil avstrijski rekord. Vsekakor je to najboljši dokaz smotrenega treninga, katerega je vršil pod vestnim vodstvom svojega trenerja g. Mrka Vrbančiča. Naš Draško nam je dal zadoščenje, kajti plaval je v času, kateri je danes mogoč prvovrstnim plavačem evropske klase. Sigurno bo mogel doseči še boljši čas, treba mu je le prave konkurence, a te danes v Avstriji nima.

Sledilo je **100 m dame prsno.** Po dolgem presledku se je pojavila zopet na startu Bienenfeld-Wertheimer, avstrijska rekorderka. Kakor je bilo pričakovati je tudi zmagala. Dosegla je zopet staro marko avstrijskega rekorda 1:29! Zanimivo je, da kljub številni gardi prsnih plavačic niti eni v roku dveh let ni bilo mogoče doseči časa izpod 1:30, in da jih je tega rešila zopet stara rekorderka, ki pa bolj poredkoma nastopa.

Vršili so se nato skoki s stolpa, pri katerih je nastopila elita avstrijskih skakačev, tako evropski prvak Staudinger in avstrijski prvak v umetnih skokih Hoff. Zmagal je sigurno Sepp Staudinger s 121.33 točkami, sledil mu je Hoff s 115.97 točkami in kot tretji Gross s 113.89 točkami. Staudinger se je izkazal predvsem kot zelo sigurnega, toda mladi Hoff ga kani vsekakor v doglednem času tudi topogledno doseči, kajti elegance poseduje že danes več.

Waterpoolo med Hakoah in Oe. V S. je končala z rezultatom 3:3. Moštvo sedanjega Oe. V. S. nam je že itak znano iz lanskega gostovanja v Ljubljani kot moštvo W. A. C. Igra je bila popolnoma enakovredna. —ač.

Javno vprašanje ASK Primorju

Pri Teku Uedinjenja je kakor vsa leta doslej — brez ozira na razne tehtne pomisleke — tudi letos sodelovala močna ekipa tekačev SK Ilirije. Priborili so si vidna mesta med zmagovalci, zato se smatra SK Ilirija za upravičeno vprašati ASK Primorje naslednje:

Kakšen kriterij je služil tehničnemu vodstvu proslave za merilo pri razdeljevanju nagrad? Ne bi načenjali tega vprašanja, toda ugotovili smo, da je prirediteljl tudi kršil pravila J. L. A. S., kjer je v čl. 29. t. p. p. jasno zahtevano, da se mora na vsakem darilu gravirati poleg imena prireditelja, odnosno vrste prireditve in datuma, tudi doseženo mesto. Prireditelj Teka Uedinjenja ASK Primorje tega ni storil. Mnenja smo, da je to izostalo namenoma in nas je do tega prepričanja zlasti dovedlo dejstvo, da so se pri razdeljevanju daril favorizirali člani prireditelja. Izgovor na razvrstitev po kategorijah vidno ne opravičuje, ker je v eni teh skupin dosegel prvo mesto junior Ilirije Glavnik, a ni prejel niti priznalne plakete.

Pri objavi rezultatov je na kratki progi naveden na 7. mestu tekač Grabec, član ASK Primorja in v svoji skupini celo prvi. Omenjeni tekač ni pretekel predpisane proge in je bila ta ugotovitev iznešena potem, ko je sodniški zbor končal svoje delo. Naknadno pa je bil o tem obveščen tehnični vodja tekmovanja g. S. Sancin. Zakaj se ni ta priziv upoštevalo?

In končno, ali je tekač Grad startal za ASK Primorje ali kot vojak in zakaj je pri njegovem imenu v objavi rezultatov pridevek »Primorje, vojak«, pri članu Ilirije Starmanu Adolfu pa le neverific.?

SK Ilirija.

Službene objave GZSP

(Seja z dne 18. in 19. decembra 1933)

Vse klube in društva naprošamo, da nam najkasneje do 7. januarja javijo število tekmovalcev na prireditvah podsaveza 20. in 21 januarja na Bledu. Dalje obveščamo članstvo, da vrši zdravniško preiskavo na Jesenicah tudi dr. Kržan, in sicer vsak dan od 8. do 9. in od 17. do 18. SK Triglav na Bledu se obvešča, da je bil njegov program v celoti odobren.

Članstvo ponovno pozivamo, da razpise vseh tekem točno 14 dni pred prireditvijo dostavijo podsavezu v odobritev. V razpisih na podsavez je treba točno navesti število daril in kakšna so ta darila. Za tekme v smuku in slalomu je prijaviti 14 dni pred tekmo tudi traso proge. Opozarjamo, da je trening na trasi, prijavljeni podsavezu, 14 dni pred tekmo za vse tekmovalce v izogib kazni prepovedan. Ako ne bo podsavez v predpisanem času prejel razpisa, bo dotično tekmo brez nadaljnjega prepovedal.

Vzame se na znanje poročilo služb. odbornika in sodnika na medklubski tekmi v smuku, katero je priredil TK Skala na Jesenicah 17. t. m. iz Rožce. Na podlagi tega poročila in sklepa STO se kaznujeta s strogim pismenim ukorom: Jakopič Albin in Sitar Lado, dočim bo Zore Zdravko, član SPD Kranjska gora pismeno zaslišan.

JZSS nam je dostavil v smislu sklepa X. redne glavne skupščine v ravnanje sledečo okrožnico, na katero opozarjamo vse naše člane: Pri smuških tekmovanjih naj se izrazi priznanje prvoplaciranim s priznanico in plaketo. Poleg tega so dovoljena le sledeča darila: Pri klubskih tekmah praktična darila za smuško-sportno opremo. Pri večjih medklubskih tekmah in pri mednarodnih tekmah tudi simbolična darila. Vsaka drugačna darila so prepovedana in imajo za posledico razveljavljenje tekme. Izjemo tvorijo: a) prehodna darila, ki se smejo razpisati šele, ko je Savez ali Podsavez odobril določila takega prehodnega darila in presodil primernost. Tako darilo je treba v določilih točno opisati; b) darila pokroviteljstev. Za pokroviteljstvo tekme more prireditelj zaprositi kakega predstavnika oblasti šele tedaj, ko si je izposloval za to pristanek Saveza, odnosno Podsaveza.

Prihodnja redna seja 29. t. m. ob 20. uri v Kazini pri g. Legatu. Seja STO se vrši 28. t. m. ob 19. istotam. — Tajnik I.

Božični smučarski tečaji SPD v Mariboru

Slovensko planinsko društvo bo priredilo tudi letos ob božičnih praznikih pri vseh planinskih kočah in domovih smučarske tečaje. Snežne razmere so trenutno tako idealne, da ne sme nihče opustiti izredne priložnosti preživeti veselih božičnih praznikov v čarobnem kraljestvu naših planin. Pri »Senjorjevem domu« in pri »Mariborski koči« bodo otvorjeni te dni stalni smučarski tečaji, ki jih bodo vodili sami izkušeni smučarski učitelji. Tudi na Klopnem vrhu bo letos božični smučarski tečaj. V vseh kočah in domovih je kar najboljše preskrbljeno za sprejem zimskih gostov. V »Senjorjevem domu« se smučarji že nekaj dni vesele novih oskrbnikov, ki skrbe za ugodje in udobnost svojih gostov in ki zadovoljujejo s svojo izvrstno kuhinjo slehernega, še tako izbirčnega ter razvajenega gurmana. Isto velja tudi za »Mariborsko kočo«. V prostorni dependansi so bile vse sobe renovirane in opremljene z dobrimi pečmi, tako da je bivanje v njih nad vse prijetno in toplo.

ŽSK Hermes table-tenis sekcija poziva igralce Zornada I. in II., Severkar, Drovenik, Lojze, Marinko, Puterle Anica in Hočevar Miro, da se sigurno udeleže tekmovanja v soboto ob 15. v naši dvorani. Za zgoraj imenovane je tekmovanje obvezno, ker isti nastopijo na table-tenis turnirju, ki ga priredi bratski sportni klub Reka, Vič, 25. t. m. v Sokolski dvorani na Viču. Prosimo članstvo Hermesa, da ta turnir v čim večjem številu poseti.

SK Svoboda, Ljubljana. Danes ob 20. sestanek vseh nogometašev v Delavski zbornici.

Radio

Petek, 22. decembra

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Slavnostna božična oddaja. — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Smučarska gimnastika. — 18.30: Predavanje ZKD. — 19: Sokolsko predavanje. — 19.30: Izleti za nedeljo. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, radio jazz.

Sobota, 23. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Orkestralna glasba na ploščah, stanje cest. — 18.30: Zabavno predavanje. — 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu. — 19.30: Zunanjepolitični pregled. — 20: Radio - orkester. — 20.30: Božične pesmi za sopran in alt pojeta gdč. Korenčanova in Rudolfova. — 21: Humoristično posnemanje raznih instrumentov. — 21.30: Čas, poročila. — 21.50: Valčkova ura radio - orkestra. — 22.30: Radio jazz.

BEOGRAD 17: Narodne pesmi. — 19: Plošče. — 20: Klavirski in violinski koncert. — 20.30: Operne arije. — 21: Orkester. — 21.30: Narodne pesmi. — 22: Plošče. — 22.45: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.15: Klavirski koncert. — 20.40: Koncert tamburaškega zbora. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.25: Koncert iz Brna. — 20: Operета iz Bratislave. — 22.15: Mešan program. — BRNO 19.25: Koncert godbe na pihala. — 20: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20.30: Božična igra za deco. — 21: Gregorianski pevski zbor. — 21.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22.30: Božične pesmi. — 23.05: Plošče. — DUNAJ 12: Orkester. — 16: Božična pravljica. — 19: Lahka glasba. — 20.10: Dramski večer. — 20.45: »Božična noč«. — 22.30: Barska muzika. — BERLIN 20.05: Mešan program. — 22.30: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Program kakor v Berlinu. — MÜHLACKER 20.10: Slušna igra. — 21: Mešan glasbeni program. — 22.45: Plošče. — 23: Nočni koncert. — 24: Opera »Traviata« (na ploščah). — BUDIMPEŠTA 18: Lahka godba. — 19.20: Orkester. — 20.30: Dramska večer. — 22.25: Koncert na ploščah. — RIM 17: Koncert orkestra. — 19.30: Plošče. — 20.40: Orkester. — 21.10: Komedija. — 21.45: Vokalen in instrumentalen koncert.

Službeno iz LNP. Danes ob 20. seja u. o. v tajništvu LNP.

SK Lesce priredi v nedeljo 24. t. m. na lastni skakalnici v Lescah medklubske skakalne tekme. Pričetek tekmovanja ob 15. Pravico imajo vsi pri JZSS verificirani člani. Tekmovalo se bo po pravilniku JZSS. Razglas rezultatov takoj po končanem tekmovanju v gostilni Olip. Vodstvo tekme je v rokah SK Lesce. Prijavnina, na predpisani prijavnici, v znesku Din 5 je treba poslati najkasneje do sobote opoldne na SK Lesce. Na kasnejše prijave se bo oziralo le proti dvojni prijavnini ter najkasneje do 12., dneva prireditve. Z ozirom na to, da je to prva skakalna prireditev v tej sezoni, bo udeležba tekmovalcev velika. Do sedaj so poslali prijave že naši najboljši. Prijavljeni so tudi že inozemski tekmovalci. Prometne zveze so na vse kraje najugodnejše. Trening na skakalnici je dovoljen do sobote opoldne.

SK Ilirija (Lahkoatletska sekcija). Drevi ob 19.30 v telovadnici na Grabnu (Cojzova cesta) gimnastični trening. Po treningu plenarni sestanek članstva. — **(Table tenis sekcija).** Danes ob 19.30 morajo biti v zeleni dvorani hotela Union gospodične Dečmanova, Ravnikarjeva, Koširjeva in Geržiničeva ter gg.: Weissbacher, Žiža, Geržinič, Djinovski, Železnikar, Grünfeld, Nagy Viktor ter Nagy Ernest. — **(Smučarska sekcija).** Danes ob 18.30 seja pripravljalnega odbora za stadionsko prireditev. Naprošajo se ti-le gospodje, da se udeleže seje: dr. Korbar, Tinta, Mahkovec, Vučnik, Karba, Banko, Kosec, Baltezar, Pevalek, Rossheupl. V soboto ob 18. sestanek smučark v klubski sobi kavarne »Evrope« zaradi skupnih izletov med prazniki. Pozivajo se člani smučarske sekcije, da se javijo danes ob 14. na skakalnici. Zlasti se opozarjajo skakači.

Smučarska sekcija SK Celja. V soboto 23. t. m. ob 20. bo v klubovi sobi obvezen sestanek vseh članov smučarske sekcije. — **Hazenska sekcija.** Vse igralke se pozivajo, da vrnejo opremo do 29. t. m. v manufakturni trgovini Truber in drug v Celju.

Vremensko poročilo s Kofc od 12. decembra. —10, podlage 130 cm, pršiča 10 cm, sneži, smuka idealna.

Planinski dom Mrzlica. Sneg visok 75 cm, pršiča na stari podlagi 10 cm, temperatura —6 do —12, smuka prav dobra. Pri domu uporabna mala skakalnica do 18 m skoka. Planinski dom je oskrbovan vsak dan. Avtobus na razpolago do podvznožja s postaj Trbovlje in Hrastnika.

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

šl— *Seja občinskega odbora* je bila v soboto. Občinski odbor je odklonil ponudbo g. Savnika, ki je nameraval kupiti staro šolo. Trgovcu g. Pavlu Štravsu se je odobrila namestitev avtomata za tobačne izdelke na Mestnem trgu. Zborovanja pododbora Županske zveze za srez Kranj se udeleži tudi zastopstvo škofjeloške občine. Zavrnjen je bil priziv gasilnega društva in nekaterih zasebnikov zaradi prodaje Gasilskega doma in zamenjave hiš, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji občinskega odbora. Predlagatelji niso priziva kolkovali, kar bi veljalo dobrih 3000 Din. Ob tej priliki se je vnela precej burna debata, ki je ugotovila, da občinski odbor ni mogel postopati drugače, kakor je, ako ni hotel izpustiti iz svojih rok tvornice v Vincarjih. Sklenjeno je bilo, da bodo seje odslej vsakikrat ob 18.

Iz Kranja

r— *Skrb za siromake.* Za olajšanje bede se v našem mestu in v okolici mnogo stori. Pred dnevi je daroval tukajšnji tvorničar g. Artur Heller 10.000 Din za siromake. Na rojstni dan Nj. Vel. kralja pa so obdarile članice KJS siromašne šolske otroke s perilom, obleko in obutvijo. Delavne članice s podpredsednico g. Miklavčičevo so skoro vse blago dobile od tukajšnjih tvornic in trgovcev. Otroci deške šole so poslali trboveljskim prijateljem 283 Din in 16 zavojčkov raznih jestvin in obleke. Prav tako so večjo količino blaga poslali za Miklavža v Trbovlje tukajšnji gimnazijci. Tudi za brezposelne bo delno preskrbljeno. Podpiranje bo organizirala občina ob sodelovanju kranjskih humanitarnih društev.

r— *Nesreča.* V torek zjutraj se je pripetila huda nesreča. V bližini gostilne pri »Kroni« na kranjskem polju je dohitel Goričanov avtobus, ki vozi iz Tržiča v Ljubljano, skupino ljudi, ki so se kretali na levi strani in po sredini ceste. Že oddaleč je voznik dajal znamenja s hupo. Moški so se takoj umaknili na desno, Černeličeva Marija iz Strahinja pa se ni pravočasno odstranila, čeprav je avtobus vozil počasi. Avtobus jo je podrl na tla in jo vrgel na stran. Dobila je hude poškodbe na nogah, na rokah in glavi. Pripeljana je bila takoj v Kranj, kjer so ji nudili prvo pomoč.

Z Jesenic

s— **Sokolsko društvo Jesenice** vabi vse člane in članice društva, da se polnoštevilno udeleže članskega sestanka drevi ob 8. v Sokolskem domu, na katerem se bo razpravljalo z ozirom na bližajoči se občni zbor o sestavi kandidatne liste za novo društveno upravo.

Iz Trbovelj

t— *Sokol je razdelil med stromašne radarske družine* okrog 28.000 Din in s tem izčrpal vsoto, ki so jo zbrala sokolska društva po domovini. Podpore je razdelilo društvo nepristransko. Žal niso mogle priti v poštev vse siromašne družine, ker bi bila za to potrebna najmanj dvajsetkratna vsota.

t— *Nesreča pri delu.* V rovu se je ponesrečil rudar Vencel Vozel. Od strela razrahljana skala se je utrgala, mu padla na nogo in mu jo zlomila pod kolenom. Ponesrečenca so oddali v rudniško bolnišnico.

Iz Novega mesta

n— **Združenje mesarjev in klobasičarjev v Novem mestu** obvešča cenj. občinstvo da bodo mesarski lokali v nedeljo, 24. t. m. to je dan pred božičem in na silvestrov dan 31. t. m., odprti do 3. ure popoldne. Na božični dan, Štefanovo in na novega leta dan pa bodo lokali zaprti. Spričo navedenega se priporoča vsem, da si za omenjene dneve meso pravočasno nabavijo.

Iz Ptuja

j— *Krstna slava ptujskih pontonirjev.* Tukajšnji pontonirski bataljon je slavil v torek krstno slavo sv. Nikole. Svečane obrede je opravil za pravoslavne prota Trbojević iz Maribora, za katolike pa tukajšnji kapucin Josip. Pri svečanosti je sodelovala vojaška godba iz Maribora. Svečano sekanje kolača je opravil komandant mesta podpolkovnik g. Šarac z enim narednikom in redovom. Svečanosti je prisostvoval sreski načelnik g. dr. Bratina, obolelega mestnega župana g. Jeršeta pa je zastopal magistratni ravnatelj g. Zavadlal. Razven tega so bili na svečanosti zastopani Sokol in predstavniki javnih uradov. Na vojake je imel g. komandant lep nagovor. Po svečanosti pa je bila v oficirski čitalnici pogostitev. Ker je istega dne praznoval tudi komandant g. Šarac obiteljsko slavo, je bil prirejen svečan obed, ki se je vršil skupno z oficirji in moštvom. Zvečer pa se je vršil v okusno dekorirani oficirski čitalnici prijeten družabni večer.

j— *Sestanek pridobitnikov iz Ptuja, Ormoža in Ljutomera* bo v Ptuju na Štefanovo ob 9. dopoldne v spodnji dvorani Narodnega doma pod okriljem Odbora za splošno in strokovno naobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja v Ptuju. Na dnevnem redu bodo poročila zborničnega konzulenta g. Žagarja, narodnega poslanca gospoda Petovarja in zborničnega svetnika g. Zadravca iz Središča.

j— *Pedagoški krožek* sporoča, da se pred božičem ne bo vršil nikak sestanek več. Osmi redni sestanek bo po praznikih.

j— *Kino* bo predvajal v soboto ob pol 19. in pol 21. zanimiv film »Pod vročim solncem ekvatorja«. Dodatek Foxov tednik. Na sveti večer ne bo predstav.

Sokol

Sokolska župa Ljubljana priredi župne izbirne smučarske tekme za članstvo dne 14. januarja pri Škofljici v zvezi s splošnimi smučarskimi tekmami ljubljanskega sokolskega okrožja. Dopoldne tekmujejo na daljavo: člani 16 km, članice 8 km, popoldne pa člani v smučarskih likih, članice v smuku. Podroben razpis so prejela načelstva vseh župnih edinic.

Sokol Brežice bo imel letni občni zbor 11. januarja. Udeležba za vse članstvo obvezna.

Francozi za odgoditev mednarodnih tekem. Ker priredi Unija francoskih gimnastov svoj vsakoletni zvezni telovadni praznik drugo leto na Binkošti v Dijonu in se vrše na isti dan tudi mednarodne tekme v Budimpešti, je postala udeležba najboljših francoskih tekmovalcev problematična. Zato se je odločilo vodstvo Unije, da naprosi mednarodno telovadno zvezo za odgoditev tekem za nekaj dni, da se omogoči udeležba francoske vrste. Dosedaj zadeva še ni rešena. Ravnotako pa tudi še ni gotovo, ako se udeleže tekme tudi francoske tekmovalke.

VSAKEMU NAPRAVI VESELJE

DARILO

ki ga kupite pri nas

Znatno smo znižali cene za Božič

za elektr. likalnike in kuhala,
„ „ Foen-aparate
„ „ grelne blazine in preproge
„ „ peči in rešoje
„ „ namizne, nočne in stoječe svetilke
„ „ lustre in vsa druga svetilna telesa itd. itd.

Vsi predmeti v moderni, prima izvedbi in v zelo pestri izbiri.

Cene in modeli za vsakega

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.

LJUBLJANA

Gosposvetska cesta 13 (Kolizej)

Se li brigate za svoje zdravje?

toda mislite tudi na zdravje svojega obraza! Lice je od jutra do noči napudrano; — zakaj ne mislite na to, koliko bi lahko trpeli zaradi uporabe podra srednje kakovosti? — V pudrih BOURJOIS

Poudre SOIR DE PARIS
Poudre PRINTEMPS DE PARIS
Poudre MON PARFUM
Poudre FIANCÉE

imate absolutno dovršenost in neškodljivost v kakovosti, kar je vaši polti najbolj nujno potrebno in poleg tega veliko izbiro v barvnih nijansah. — Bourjois-parfumeur se trudi nenehoma, da vse ohrani lepo in mlado.

BOURJOIS

PARFUMEUR

Izdelovalec svetovno znanih rdečil za lice: CENDRE DE ROSE IN ROUGE MANDARINE.

BORZA

ROBE, DELA IN POSESTI

»Jutrov mali oglasnik donaša vsakomur velike koristi.

NOVO! NOVO!

Cenjenim gospem in gospodičnam

priporočamo

1934

Novo kuharsko knjižico

ki je pravkar izšla v založništvu

SATURN, Ljubljana Gosposvetska c. 5.

Knjižica vsebuje nad 200 odličnih receptov za dobro domačo kuhinjo in praktična navodila.

Stane samo Din 10.— s poštnino vred, če pošljete denar vnaprej.

Dobi se tudi v vseh večjih knjigarnih.

Najboljše darilo našim gospodinjam za Božič in Novo leto!

Za trgovske tvrdke prav primeren poklon odjemalkam za Novo leto. Pri večjem odjemu znaten popust!

A. Christi: 11

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

»Ne,« je odvrnila plesalka. »Vadila sem se.«

Iztegnila je dolgo, bledo roko in pokazala na klavir, po katerem je bila slikovito razmetana obilica zvezkov z notami.

»Ambrose je bil tu. Igral mi je iz nove opere.«

Kettering je pokimal, a brez posebnega zanimanja. Clauda Ambrosa in njegove opere »Peer Gynt« mu je bilo preklicano malo mar. Sicer sta pa skladatelj in njegovo delo tudi Mirello le v toliko zanimala, ker ji je obetala Anitrina vloga velike možnosti.

»Čudovit ples,« je zamrmrala. »Vso strast puščave bom izrazila v njem. In vsa bom pokrita z dragulji, ko ga bom plesala. — Saj res, ko že govorim o draguljih, mon ami! V Bond Street sem včeraj videla biser — črn biser, lep kakor sanje!«

Obmolknila je in ga mamljivo pogledala.

»Ljubo dete,« je rekel Kettering, »popolnoma jalovo je govoriti z menoj o črnih biserih. V moji blagajni je egiptovska suša.«

Sedla je pokoncu in ga pogledala z velikimi črnimi očmi.

»Kaj praviš, Derek? Kaj se je zgodilo?«

»Moj velespoštovani tast,« je rekel Kettering, »se je z vso odločnostjo lotil naloge, da mi odreže dovoz živil.«

»Saj ni mogoče!«

»Z drugimi besedami: moja ljubljena žena se hoče ločiti od mene.«

»Kako bedasto,« je dejala Mirelle. »Zakaj pa?«

Derek Kettering se je zarežal. »Največ zaradi tebe, chérie.«

Mirelle je skomignila z rameni.

»To je res preneumno od nje!«

»Bogme, zelo neumno,« ji je pritrdil Derek.

»Kaj misliš ukreniti zoper to?«

»Kaj morem, dekletce mojega srca? Na eni strani mož z neomejenimi denarnimi sredstvi — to je on; na drugi strani mož z neomejenimi dolgovi — to sem jaz. V takih okolnostih pač ni vprašanja, kateri je močnejši.«

»Ti Američani so res neverjetni ljudje,« je menila Mirelle. »Če bi bilo vsaj tvoji ženi še kaj do tebe.«

»Nu,« je rekel Derek, »in kaj nama je zdaj storiti?«

Vprašujoče ga je pogledala. Nagnil se je k njej in jo prijel za roke.

»Ali me ne boš zapustila, če planejo upniki po meni kakor jastrebi po mrhovini?« je dejal. »Prekleto rad te imam, Mirelle. Ali me boš zapustila?«

Odtegnila mu je roke.

»Saj veš, da te obožavam, Derek.«

Njen glas je postavljal besede na laž.

»Tak kako je z nama? Podgane zapuščajo ladjo, ki se potaplja?«

»Kako moreš tako govoriti, Derek.«

»»Na dan z besedo!« je rekel burno. »Torej me odprežeš? Da ali ne?«

Skomignila je z rameni.

»Rada te imam, mon ami — še malo, pa bi lahko rekla, da te ljubim! Prelesten človek si — beau garçon — ali — ce n'est pas pratique.«

»In ti si razkošna stvar, igrača bogatih moških. To hočeš reči, jeli da?«

»Moj Bog, če ti je baš do te besede?«

Zleknila se je po blazinah in zvrnila glavo nazaj.

»Prisežem ti, da te imam rada.«

»Nehaj!« Stopil je k oknu in gledal nekaj časa na ulico. Plesalki je kazal hrbet. Z urnim gibom se je Mirelle vzravnala in ga radovedno pogledala.

»O čem premišljuješ, mon ami?«

Pogledal jo je čez ramo, s spačenim nasmehom, ki je zbudil v prijateljici neprijeten občutek.

»Da ti po pravici povem — mislil sem na neko žensko.«

»Tako, na žensko! Na druge ženske misliš?«

»Nikar se ne razburjaj, saj gre samo za namišljen portret. ‚Slika dame s sivimi očmi'.«

»Kdaj si jo srečal?« je rezko vprašala Mirelle.

Derek Kettering se je pikro nasmehnil.

»V ‚Savoyu' sem se davi zaletel vanjo.«

»Nu, in kaj je rekla?«

»Če se prav spominjam, sem rekel ‚Pardon', ona pa ‚Nič hudega' ali tako nekako.«

»In potem?« Plesalka ni odnehala. »Potem?«

»Ničesar več. Konec.«

»Niti besedice ne razumem iz vsega, kar kvasiš,« je rekla Mirelle.

»Slika dame s sivimi očmi,« je zamišljeno zamrmral Derek. »Upam, da se nikoli več ne srečava.«

»Zakaj ne?«

»Utegnila bi mi prinesti nesrečo. Ženske mi namreč navadno prinašajo nesrečo.«

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Natakarico
pridno, vijudno in pošteno, staro okrog 25 let, vajeno tudi kuhinje, sprejmem z novim letom, odnosno 15. januarjem. Ponudbe po možnosti s sliko, ki se vrne, na naslov: Gostilna Pleničar (pri Urški), Litija. 44834-1

Brivski pomočnik
dober delavec, perfekten onduler in bubi štucer, dobi stalno mesto s 1. jan. 1934. Stanovanje, hrana, perilo in plača po dogovoru. Ponudbe s sliko in zahtevkom plače na naslov Kiraly Josip, Murska Sobota. 44774-1

Mešetarja za les
v e š č e g a in zanesljivega sprejme Damiani, Milano, Viale Monza 44. Korespondenca samo nemška in italijanska. 44769-1

Natakarico
pridno, pametno, pošteno in enažno, vajeno tudi drugih hišnih del, sprejmem sredi januarja na račun v boljšo gostilno na deželi, proti plači po dogovoru. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 44911-1

Trgovski pomočnik
z dveletno prakso, dobi mesto. Nastop po dogovoru. Cenj. ponudbe prosim na naslov: V Gosti, Pregrada — Sopot. 44895-1

Pomočnico gospodinji
pridno in pošteno, srednje starosti, vešča meščanske in kmetske kuhe, vajeno vseh domačih del, sprejmem s 1. januarjem 1934. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Zanesljiva gospodinja«. 44889-1

Vajenci ke

Sedlarskega učenca
po dogovoru sprejme Ivan Černe, sedlar, Studenec Ig 44964-44

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Zastupnik
u Srbiji, Crnoj gori, Makedoniji, Bosni i Dalmaciji kod trgovca željezarske špecerajske, papirnate i galanterijske robe, odlično niz godina uveden, traži zastupstvo prvorazredne tvrske. Ponude pod »K 2466« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28 44905-5

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Strojni ključavničar
ki se razume tudi na vrt nareka dela, star 25 let, zdrav in vojaščine prost, želi za takoj službo hišnika ali kakršnokoli. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 44778-2

Brivski pomočnik
mlad in čvrst, dober delavec, išče namestitve — Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Za 300 Din ter hrano in stanovanje«. 44800-2

Mlajši upokojenec
išče mesto nadzornika postopij, prostornega mojstra pri spedицiji ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Upokojenec 1934« 44904-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Železne peči
štedilnike, dresalke in sanke nudi najceneje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska 1. 44513-6

Ženske gojzerice
št. 37, zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 44944-6

Fotoaparat
Agfa 6·9, popolnoma nov izredno poceni proda Matelić, Gradišče št. 8b/III. 44974-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
dobre znamke in d o b r o ohranjeno, do 500 cm³, kupim. Ponudbe s cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobra znamka«. 44967-10

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Bled iz l. 1852.
olje, delo slikarja Sima, ugodno naprodaj v pisarni oglasnega oddelka »Jutra« 44852-7

Večje število stolov
kupimo za dvorano. Ponudbe z navedbo cene in dostave na Sokoleko društvo Št. Janž na Dolenjskem. 44894-7

Klubsko garnituro
dobro ohranjeno k u p i m. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod »Klub garnitura«. 44736-7

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Specijalno trgovino
gramofonov in potrebščin radi družinskih razmer zelo ugodno prodam — eventuelno tudi na o b r o k e proti sigurni garanciji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Lepa eksistenca«. 44945-19

Lokal
pripraven za vsako trgovino ali obrt, s 1. januarjem odda Ciglič, Ljubljana, Mestni trg štev. 11. 44958-19

Kapital

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Bančne vloge
nakup, prodaja in zaloga. Najboljše in najhitreje. — Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ulica št. 6/II. Za odgovor prosimo, da priložite znamko za 3 Din 347-16

Nesrečna žena
stara 43 let, državna upokojenka p r o s i boljšega priletnega, samskega gospoda višjega drž. uradnika, nemiljenega srca, za 7000 Din takojšnjega posojila, proti vknjižbi na drugo mesto hiše in 2 oralov zemlje. Dolg bi odplačevala po 400—500 Din mesečno, z 20 % obresti. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Prava hvaležnost«. 44897-16

„ŽIVLJENJE IN SVET" V LETU 1934

Kakor doslej tako bo tudi v novem letu priobčeval edini slovenski poljudno znanstveni obzornik »ŽIVLJENJE IN SVET« izbrano štivo, ki bo razpravljalo o vseh aktualnih vprašanjih moderne znanosti in človeškega napredka s številnimi slikami.

Za novo (15.) knjigo smo si pridobili med drugimi novostmi temeljito delo dr. Vlad. Travnerja:

KUGA NA SLOVENSKEM,

v našem jeziku prvo delo, ki obravnava ta izredno komplicirani problem sistematično iz vseh vidikov in v skladu z najnovejšimi izsledki vede.

Nadalje bo izhajal velezanimiv in bogato ilustriran potopis mlade Američanke Margite Matches

DIVJI PARADIŽ,

kjer žive zadnja plemena glavorezov in kjer vladajo še strašne zablode in običaji človeškega plemena.

Vsi oni, ki se zanimajo za razvoj moderne tehnike, bodo imeli v ilustriranih tedenskih pregledih

TEHNIČNE NOVOSTI

bogato in poučno štivo, pisano tako, da bo vsem umljivo.

Poleg drugih novosti bo vsebovala nova knjiga tudi ilustrirano serijo

LEPO OBNAŠANJE,

za one, ki si žele zabave, pa smo poskrbeli nove prav tako ilustrirane rubrike, kakršnih nima noben časopis v naši državi.

Navzlic vsebinski in ilustrativni izpopolnitvi našega obzornika ostane naročnina nespremenjena. Za naše naročnike pa pripravljamo med letom še nova presenečenja.

»ŽIVLJENJE IN SVET«
Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja ob nedeljah ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, mesečno 8 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din.

Vrednostne papirje
kupuje komanditna družba M. Jankole v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 4/II — telefon 3052. 349-16

Zlato, srebro, briljante in vrednostne papirje
kupuje komanditna družba M. JANKOLE, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 4/II — telefon 3052. 44071-16

Novi Obrtni zakon
230 strani, dobite za 10 Din pri M. Jankole, Aleksandrova cesta štev 4/II 44072-16

Kupujemo terjatve
v tekočem računu in vloge. Prve hrvatske štedionice. Ponudbe daje dalje Jugomorse, oglasni zavod, Zagreb, Jelačićev trg 5 — pod »4231«. 44906-16

Posojila
dajemo najkulantneje na: vloge velebank, vrednostne papirje, ratno štetо, državne bone, Blairova posojila in kurantno blago. Naročila z d e ž e l e obavljamo promptno. Pučka štedionica v Zagrebu, Medulićeva 31, telefon 90-03. Obrnite se na našega zastopnika za dravsko banovino: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 13208-16

Hranilno knjižico
Zadružne gospodarske banke, z vlogo do 250.000 Din kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vnovčeno«. 44912-16

Vložno knjižico
Vrhniške občin. hranilnice z vlogo 64.000 Din, prvovrstno jamstvo občine Vrhnika, obrestovanje šestod stotno, zelo ugodno prodam. Ali vzamem 48.000 Din posojila za 6 mesecev, plačam 4000 Din za obresti in provizijo, zastavim to knjižico in dam poroka. Odziv interesenta na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vrhniška občinska«. 44973-16

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Kostanj po 1 Din kg
Sl. občinstvu naznanjam da se bo prodajal na Vodnikovem trgu jedilni kostanj po 1 Din kg vsak dan do Božičnih praznikov — Kompare Milan 44864-33

Ptičjo hrano
prvovrstno, za vse vrste ptic, po znižani ceni nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 44851-33

Orehova jederca
najlepše posušena, po Din 29 za kg n u d i Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 5. 44545-33

3000 kg pese
kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lepa pesa«. 44896-33

Za Božič. praznike
dobite dobro štajersko belo vino po 8 Din, dolenjski cviček po 8 Din, in Sp. Sremsko črnino po 8 Din. — Vinotoč Janežič, Medvedova 25. 44946-33

Za svet večer in druge slavnostne prilike domača penina
»Panonski biser«
ki ne zaostaja za francoskim, stane pa steklenica samo 32 Din. Fino Vermut vino in zdravilna »Jadranska kapljica« pa liter 20 Din, priporoča M. Ravtar, Stari trg 19. 44956-33

Sadje

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (34)

Jabolka
okusna, zimska Din 6.5 in 4 zimsko pakovane taboje okrog 30—100 kg bruto, povzetno razpošilja Pretržin Maribor, Gosdna st. 56 44906-34

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Kupim neparjene žajmane
la bukove plohe
15 m³ 80 in 100 mm od 15 cm široke in 1.80 m dolge naprej; 12 m³ 20 × 76 mm od 1.80 m dolge naprej; 6 m³ 23 × 76 mm, od 1.80 m dolge naprej; 7 m³ 23 × 100 mm, od 1.80 m dolge naprej. Ponudbe na naslov **Hotel Kajfež** Ljubljana, Florijanska ul. 13316

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Trisob. stanovanje
v I. nadstropju v Dalmatinovi ulici, uporabno tudi za pisarno, o d d a m s 1. februarjem. Poizve se v stavbni pisarni na Rimske cesti 2/I. 44516-21

Enosob. stanovanje
brez štedilnika, za 1 ali 2 osebi za 300 Din mesečno takoj o d d a Ciglič Ljubljana, Mestni trg 11 44961-21

Stanovanje
popolen komfort, 4—6 sob, oddam s februarjem. Pojasnila v Dvořakovi ul. 6/III. telefon 3314. 43703-21

Štirisob. stanovanje
deloma parketirano — na ulico, oddam s 1. januarjem za 1200 Din mesečno. Ciglič, Ljubljana, Mestni trg 11/I. 44959-21

Stanovanje
3 sob in kuhinje, po nizki ceni takoj oddam. Vprašati na Celovški cesti 56. 44876-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (28)

Lepo mesečno sobo
s separiranim vhodom, oddam stalnemu gospodu. — Ogledati v Knafljevi ulici št. 13/II. 44872-28

Prazno sobo
s parketom in elektriko, poceni oddam v Hrenovi ulici 12/I, desno. 44943-28

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (28-a)

Sobo v centru
iščem za čas božičnih počitnic. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Učiteljica«. 44890-28/a

Opremljeno sobico
majhno, separirano, iščem bližu Rimske ceste. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poceni«. 44914-28/a

Dopisi

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali šifro pa 5 Din. (24)

V oglasnem oddelku »Jutra«
dvignite sledeča pisma: A. B., Blago je denar, Božičko drevesce, Center, Crnolaska, Dijakinja, Dekle šivilja, Diskrecija, Dolgoletna spričevala, Eksistenca, Frizerka, Gotovina Gospodinja 400, Gramofon Hranilne, Hitra kupčija, Igram klavir, Kredit. banka, Lovec, Lovski čuvaj, Lovski dom, Mlada zakonca, Mesar 34, M., Nastop takoj, Obojestranska diskrecija, Opis in cena, Profesorica, Poštena in vljudna, Patentiran blagajniški predmet, Poltovorni, Pomlad, Plačilna takoj, Resnost 30, Stalna služba, Studentka, Stalno Siguren zaslužek, Smučar Slovenka, Samec, S. K. 316, Sigurna eksistenca, Takoj 1500, Takoj 1934, Upeljana, Ubogljiv, Ugodnost, Voziček, Vrt, Večjo hišo, Verziran, Vrhniška občinska, Zvesta ljubezen, Zmožen, Za denar, 40 % zaslužka.

Boris
Za Božič pridi. — Lobek. 44953-24

»Spomini«
Vesel Božič. V mislih pri T... 44952-24

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Britje 2 Din striženje 4 Din
Najceneje v Rapidu na Sv. Petra cesti štev. 25.

Živali

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Španski pinč
7 mesecev star, čistokrven in sobno snažen, naprodaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 44960-27

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Otroški Singer stroj
je najlepše božično darilo za Vašo hčerkico. — Vaša hčerka se lahko udeleži brezobvezno in brezplačno otroškega tečaja v naši trgovini, Gajeva ulica 3, poleg Nebotičnika, dnevno med 5. in 7. uro popoldne 44875-24

Parno žago
kompletno, malo rabljeno, pogonska sila lokomobile 100—150 Ks, v dobrem stanju, sposobno za prenos, k u p i m. Obširne ponudbe s načrti strojev in spričevali ter najnižjo ceno, plačljivo v gotovini, poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Hitno« 44955-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

Posojila

dajemo najkulantneje na: vloge velebank, vrednostne papirje, ratno štetо, državne bone, Blairova posojila in kurantno blago. Naročila z dežele obavljamo promptno. **PUČKA ŠTEDIONA** Zagreb, Medulićeva 31 telefon 90-03 13208

Gospodinje!
Fino čajno maslo, kislo ali sladko smetano in drugo dobite vedno sveže v **Mlekarni »PRI DOLENJKI«** Pražakova 15.

NIHČE NIMA VSEGA —
kar potrebuje, zato naj vsakdo pregleda »Jutrov« mali oglasnik, kjer bo našel kar išče.

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Včeraj smo spremili k večnemu počitku v Škofji Loki gospo

Minko Golob

roj. Hafner

soprogo direktorja državnih železnic v pokoju.

Prosimo za tiho sožalje!

Ljubljana—Škofja Loka, dne 22. decembra 1933.

Rodbini Golob—Hafner.

13352

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Za vedno nas je zapustila naša ljuba mama, gospa

Marija Zolli

Pogreb se vrši v petek, dne 22. decembra 1933 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Žibertova ul. 28, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 23. decembra 1933 ob 1/2 7. uri v šišenski farni cerkvi.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1933.

Žalujoči ostali.

13351

Urejuje Davorin Kavčič. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.